

SLS SVENSKA LITTERATURSÄLLSKAPET I FINLAND

SLS 2015

V E R K S A M H E T E N

SLS I KORTHET

Svenska litteratursällskapet i Finland r.f. (SLS) är ett vetenskapligt samfund som bevarar, utvecklar och förmedlar det svenska kulturarvet i Finland.

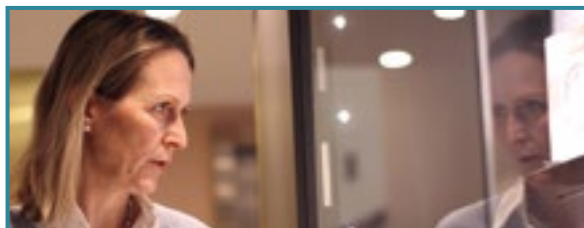
SLS vision är att vara en i samtiden förankrad, traditionsbärande, ekonomiskt stark och allmänt erkänd kultur- och vetenskapsfrämjande kunskapsorganisation som står för kvalitet och nytänkande med aktiva kontakter i Finland, Norden och det övriga Europa.

SLS uppgift är att samla, bearbeta och sprida kunskap om den svenska kulturens uppkomst och utveckling i Finland. SLS stöder inhemsk forskning om svenska språket och litteraturen samt främjar inhemsk litterär verksamhet genom pris och stipendier.

SLS syften förverkligas genom arkiv och bibliotek, förlag, forskning, stipendieutdelning och ekonomisk förvaltning. Verksamheten möjliggörs tack vare en stabil ekonomi.

SLS är en de stora förvaltarna av privata allmännyttiga medel i Finland. SLS äger och förvaltar Svenska kulturfonden. Den ekonomiska basen för verksamheten utgörs i huvudsak av privata donerade medel.

INNEHÅLL

6 *Arkivet i en digital tid*

SLS stora språksatsning 14

30 *Från mörker mot ljuset*

Skrot blir konst på Abramsgården 36

- 4 Vd:s hälsning
- 6 Arkivet i digital tid
- 8 Digitala kanaler
- 14 Svenskan i Finland
- 16 Pluricentriska språk
- 18 Bokskörden 2015

- 20 En bok blir till
- 24 Post doc-poolen
- 27 Nya forskningsprojekt
- 30 Engagerad pristagare
- 34 Utdelade pris och stöd
- 36 Abramsgården

- 42 Välbefinnande i jobbet
- 44 Ekonomi och placeringar
- 50 Förtroendeorgan och ledningsgrupp
- 52 Årsberättelser, bokslut och förteckningar

Vad gör SLS för det svenska i Finland?

SVENSKANS STÄLLNING upplevs vara hotad. Den politiska snålblåst som medfört ett klimat av främlingsfientlighet och intolerans mot olikhet upplevs som ett hot mot svenskans ställning i Finland. Trots att en bred folkopinion ser vårt lands tvåspråkiga strukturer som en del av hela befolkningens identitet och en rikedom, vet vi att det finns de som gärna ser att det svenska i Finland marginaliseras. Att detta pågår samtidigt som vårt land står inför väldiga ekonomiska utmaningar bidrar till osäkerhets känslan. Vad är SLS roll i detta? Vad gör SLS?

SLS uppgift är att berätta. Vid planeringen av verksamheten 2015 uppställde vi som ett av målen att lyfta upp det allmännyttiga i vår verksamhet. Med detta vill vi betona att vi tror att det med tanke på vårt uppdrag är viktigt att en bred publik får kännedom om vårt uppdrag. Denna publik består inte enbart av dem som redan är intresserade av det svenska i Finland, utan

i allra högsta grad även av dem för vilka ”den svenska kulturens uppkomst och utveckling i Finland” är relativt obekant.

Trots de inledande orden ovan deltar inte SLS i den politiska debatten. Det är inte vår uppgift. Vi dokumenterar, samlar och tillhandahåller både tjänster och finansiering för forskning i och om det svenska i Finland. Resultatet blir en källa till kunskap, och denna källa kan förädlas till information och om det vill sig väl, till berättelser. Berättelser som säkert kan bidra till att öka förståelsen för och betydelsen av Finland som en nation med två språk, där det svenska inslaget är en rikedom som även i vår tid är av stort värde för hela landet.

I denna årsredovisning beskriver vi med några nedslag vad SLS har gjort under 2015. Mycket av verksamheten präglas av långsiktighet. Det arbete som genom insamling och tillgängliggörande utförs av SLS arkiv skall vara för-

"Vi dokumenterar, samlar och tillhandahåller både tjänster och finansiering för forskning i och om det svenska i Finland. Resultatet blir en källa till kunskap, och denna källa kan förädlas till information och om det vill sig väl, till berättelser."

ankrat i dagens digitala verklighet. Den snabba tekniska utvecklingen är utmanande både med tanke på tillvaratagandet av nutiden, men även för sättet på vilket SLS kan svara på efterfrågan på digitala tjänster byggda på arkivets äldre material och samlingar. Ett långsiktigt kompetensskapande arbete bär dock frukt och vi kan se att SLS går i främsta ledet för digitala tjänster.

SLS publikationsverksamhet är känd för kompromisslöst kvalitets-tänkande. Berättandet om fenomen, personer och om det svenska språket i bok- eller e-boksform är ett av de sätt genom vilka SLS sprider kunskapen om det svenska i Finland. Många av dessa böcker är resultat av eller baserade på den forskning som bedrivs inom SLS eller finansieras av SLS. Forskning och forskningsfinansiering har varit den del av SLS verksamhetsgrenar som vuxit mest under de senaste åren. Detta skall ses som ett uttryck för att SLS valt att bi-

dra till diskussionen om svenskan i Finland med fakta och kunskap. I ett klimat där det blir allt lättare för allt fler att tycka till, behövs aktörer som i likhet med SLS står för kunskap och uthållighet.

Universitetet, som i många avseenden representerar samma värderingar och står för insikt och kunskap, är i dagens ekonomiska klimat hårt trängda. Vid SLS är vi tacksamma för att vår ekonomi står på en sådan stabil grund att vi inte behövt planera inskränkningar i verksamhet eller utdelning av understödsmedel. Under 2015 anslög SLS sammanlagt 46,9 miljoner euro för allmännyttiga ändamål. Huvuddelen av beloppet 34,1 miljoner euro ställdes till Svenska kulturfondens disposition. År 2016 höjs denna summa till 35 miljoner euro. SLS verksamhet och utdelning är vårt viktigaste bidrag till att öka intresset för och betydelsen av den svenska kulturen i Finland. ■

DAG WALLGREN

SLS verkställande direktör

SLS arkivchef Kristina Linnovaara

Arkivet i en digital tid

Förnyelse och frågor som söker sina svar

SLS arkiv har en unik uppgift i att samla in och bevara material som anknyter till det svenska i Finland. På den punkten har inte mycket förändrats sedan slutet av 1800-talet, men samtidigt är arkiven just nu mitt inne i en brytningstid. Analogt, fysiskt material digitaliseras, men arkivet ska i framtiden kunna ta emot och bevara material av digitalt ursprung.

HUR SKA MAN samla in och bevara material från den digitala eran och vad är intressant även för kommande generationer? Det här är brännande frågor för SLS arkivchef **Kristina Linnovaara**.

– Vi får inte vila på lagrarna, utan det gäller att hänga med i utvecklingen och följa med vad som händer inom arkivfältet – inte bara i Finland utan också i Norden och utanför. Vi måste aktivt följa med den digitala utvecklingen. För användarna kommer det t.ex. hela tiden nya tekniska tillämpningar för digitala tjänster, säger Linnovaara.

Ett arkiv som hänger med

För att hålla sig uppdaterad deltar arkivpersonalen aktivt i olika seminarier och konferenser om digi-

"Man kan säga att vi är ett kulturhistoriskt centralarkiv för det svenska i Finland."

tal utveckling. Mycket sker utanför Finland; i t.ex. England har digital humaniora länge varit aktuell. Samarbetet och nätverk med olika arkiv i våra grannländer är viktigt för allt kunskapsutbyte. De arkiv som sitter på material av samma typ som SLS är särskilt viktiga i det här sammanhanget – exempelvis musik- och traditionsarkiv i de nordiska och baltiska länderna.

– I Baltikum finns arkiv med långt utvecklade digitala tjänster. Också våra egna nätutgåvor såsom *Albert Edelfelts brev* och *Finlands-svenska bebyggelsenamn* är väldigt avancerade. Där har vi länkat samman arkivmaterial, nya tekniska lösningar och avancerad metadata, berättar Linnovaara.

SLS arkiv är också med i Undervisnings- och kulturministeriets nationella digitala biblioteket-projekt. Målet där är bl.a. att förbättra tillgången till digitalt material för användarna i samarbetet mellan bibliotek, arkiv och museer. En konkret följd av samarbetet är den gemensamma sökportalen Finna. Där kan vem som helst söka material från SLS och andra finländska arkiv, bibliotek och museer på ett och samma ställe.

Brytningstid

Digitaliseringen innebär också nya frågor för arkiven med tanke på insamling och spridande av material. Alla minnesorganisationer tampas

med liknande etiska och juridiska frågor när arkivmaterial ska spridas elektroniskt. Inom det här området försiggår ett tätt samarbete i Finland.

Arkivfältet och omvärlden har förändrats, konstaterar Linnovaara, och vi måste fundera hur vi kan ta vara på det material som föds i dag. Morgondagens arkivmaterial är huvudsakligen digitalt.

– Vi har ett projekt tillsammans med Finska Litteratursällskapet och Riksarkivet, där vi kartlägger hurdant digitalt material privatpersoner har med hjälp av en pilotgrupp med författare. Utgående från pilotprojektets resultat går vi vidare i planerna. Målet är att bygga upp ett system för att ta emot digitalt privatmaterial.

Enkäten gjordes i fjol i samarbete med Finlands svenska författareförening och Suomen Kirjailijaliitto.

Vad ska man välja?

SLS arkiv har samlat in och bevarat material om den svenska kulturen i Finland sedan sällskapet grundades 1885. Det äldsta materialet kommer från Stensböle och andra gårdsarkiv från 1500- och 1600-talet. Det här är ett område som inget annat arkiv i Finland bevakar aktivt.

– SLS arkiv har en mycket central roll i vårt land, då vi har en uppgift som ingen annan har – att

bevara och att tillgängliggöra det svenska i Finland. Man kan säga att vi är ett kulturhistoriskt centralarkiv för det svenska i Finland, definierar Linnovaara.

Arkivmaterialet är brett och mångfacetterat och täcker allt från person- och litteraturhistoria till traditioner, språk och folkmusik.

Kristina Linnovaara tror i det stora hela att arkivens roll i framtiden förblir lika viktig, om inte ännu viktigare, då mängden information ständigt ökar.

– Betydelsen kanske rentav ökar i det här informationsflödet. Arkiven är proffs på att organisera information och allmänheten har förtroende för arkiven. Jag tror inte att arkivmaterialet någonsin mister sitt intresse i samhället, eftersom det berättar om vårt gemensamma kulturarv.

Arkivets insamling styrs av en policy som kommer att uppdateras 2016. Personligen har arkivchefen både klara visioner och förhoppningar för arkivets del.

– Arkivet måste kunna möta de utmaningar som den digitala utvecklingen medför. Därför behöver vi göra omstruktureringar och prioriteringar så att vi kan betjäna våra målgrupper på bästa möjliga sätt. Med hjälp av den kunniga och motiverade personalen på SLS arkiv kan det här genomföras, säger Linnovaara. ■

Johanna och Henrik Schybergson på Skatuddsgatan ca 1906, fotograferade av Gösta Schybergson. Bilder ur boken *Helsingfors i ord och bild* som gavs ut av SLS 2012 och publicerades också på Flickr. Ur SLS arkiv.

SLS i digitala kanaler

SLS närvaro i sökportalerna Finna och Europeana och sociala nättjänster som Flickr ger synlighet i nationella och internationella sammanhang. Vad innebär synligheten och vad handlar det om?

INOM ARKIVVÄRLDEN har man de senaste åren sett en aktiv strävan mot större tillgänglighet och öppenhet. Ökande efterfrågan och nya förväntningar från omvärlden ställer nya krav på arkivens och museernas sätt att hantera sina arkivsamlingar och på att göra det äldre materialet tillgängligt. Även inom SLS arkiv har man gått in för en utveckling som gör SLS som förvaltare av unikt och värdefullt arkivmaterial känt för en bred användarkrets. Digitalisering som görs för att säkra tillgängligheten och skydda ömtåliga original gör det möjligt att ge ut materialet på

nya sätt, för många användare och via flera kanaler.

I SLS tillgänglighetspolicy för digitalt arkivmaterial (2011) konstateras att olika målgruppers behov och lämpliga utgivningskanaler ska beaktas när man planerar att göra ett material tillgängligt. SLS webbplats (sls.fi), det nationella digitala biblioteket (senare den nationella sökportalen Finna), EU:s digitala bibliotek Europeana och övriga externa tjänster och plattformar nämns som exempel på sådana kanaler. För varje publicering bör man välja vilken eller vilka vägar som är bäst lämpade

med tanke på den målgrupp man vill nå.

Öppnar upp arkivmaterial

Bildtjänsten Flickr är en extern och öppen kanal där SLS har gått in för att publicera valda helheter av digitaliserade fotografier fritt tillgängliga i hög upplösning. På Flickr kan SLS nå ut till en internationell publik med urval av intressanta fotografier som berättar om liv och erfarenheter på svenska i Finland i olika sociala och geografiska sammanhang. SLS anslöt sig 2012 som första finländska organisation till *The Commons*

Ur albumet Okända platser på Flickr. Män i arbete vid en oidentifierad älvstrand, kanske i Norra Österbotten, fotografen okänd. SLS arkiv.

"De olika satsningarna på Flickr har gjort SLS arkiv känt som ett modernt arkiv som gör intressant arkivmaterial fritt tillgängligt i största möjliga mån då upphovsrätter och närstående rättigheter har löpt ut."

on Flickr, en grupp som samlar museer och arkiv från hela världen för att främja spridning och användning av material som är fritt från kända rättsliga restriktioner. Bilder som publiceras i Commons förs också automatiskt över till Wikimedia, vilket ger SLS synlighet via Wikipedia. Kravet för publicering inom gruppen är att upphovsrätt eller närstående rättigheter för materialet har löpt ut eller att organisationen ger upp eventuella rättigheter till det utvalda materialet. Det urval bilder som SLS väljer att publicera på Flickr får kopieras, spridas och användas vidare direkt från Flickr, även i kommersiellt syfte. SLS ber användaren att ange Svenska litteratursällskapet i Finland som källa och att nämna fotografen eller annan upphovsman på det sätt som god sed kräver. Bilder från SLS Flickr-album används t.ex. i lokalhistoriska publikationer och delas vidare i olika diskussioner på webben.

Sedan SLS gick med i Commons har bl.a. bilder ur K. E. Ståhlbergs arkiv, Edit Södergrans arkiv och bilder knutna till Zacharias Topelius publicerats på Flickr. Ett urval äldre Helsingforsbilder som publicerades i samband med boken *Helsingfors i ord och bild: Huvudstaden kring sekelskiftet 1900* (SLS 2012) väckte stort intresse och gav SLS ny synlighet som en aktiv aktör inom det digitala arkivfältet.

Initiativet att be allmänheten om hjälp med identifiering av fotografier av okända platser väckte också intresse i hela landet och gick över språkgränsen. De olika satsningarna på Flickr har gjort SLS arkiv känt som ett modernt arkiv som gör intressant arkivmaterial fritt tillgängligt i största möjliga mån då upphovsrätter och närstående rättigheter har löpt ut.

SLS aktivt med i utvecklingsarbetet

Arbetet med det nationella digitala biblioteket (NDB) inleddes 2008 med målsättningen att öka det digitala kulturarvets betydelse i samhället. SLS var aktivt med från starten och deltar i flera arbetsgrupper som arbetar med att förbättra tillgängligheten och bevarandet av digitala material. Under 2015 deltog SLS i arbetet med att skriva om system- och verksamhetsarkitekturen, ett normgivande ramverk för hur tjänster, processer och system hos organisationer som deltar i projektet ska struktureras för att följa NDBs standarder och målsättningar. Särskild vikt har lagts vid att utveckla gemensamma tjänster för att producera och förmedla metadata inom alla kulturarvsorganisationer. SLS deltar också i vidareutvecklingen av Finnas användarvänlighet och i planeringen av ett nationellt system för långsiktigt bevarande av digitalt

material. Genom att aktivt delta i utvecklingsarbetet kan SLS bevaka att aspekter som är viktiga för SLS beaktas. Genom arbetet i NDB-utvecklingen har SLS också kunnat utveckla sina egna system så att de motsvarar kraven och förväntningarna för hantering av digitalt material och högklassig metadata.

Utvalda helheter

År 2014 var SLS med bland de första arkiven som publicerade material via NDBs söktjänst Finna, där det finländska kulturmaterialet blir sökbart i en enda webbtjänst. Medan material som publiceras på Flickr är valda helheter, kan söktjänsten Finna ses som en katalog där uppgifter om alla samlingar och enskilda digitala material kan sökas och visas. Finnas målgrupp är bred och tjänsten anpassas för olika användare. SLS har publicerat utvalda helheter av digitalt material på Finna, t. ex. Helsingforsbilder, fotografier och skisser på allmogebåtar samt digitaliserade smalfilmer som dokumenterar bl.a. folkdanser och livet i skärgården. Edith Södergrans fotografier som publicerades på Finna 2014 blev genast en succé och kan visa exempel på de olika strategier som SLS följer för hur digitalt material publiceras i olika kanaler: hela den digitaliserade samlingen publicerades på Finna och ett urval från samlingen lades samtidigt

En av de bilder som publicerades på Finna 2015 är tagen av Otto Andersson 1903 och föreställer troligen fiolspelaren Anders Österblad från Nuckö, Gutanäs i Estland. Ur SLS arkiv.

"SLS uppgift att göra vittnesbörden om den svenska kulturens uppkomst och utveckling i Finland känd hittar nya former i det digitaliserade samhället"

ut på Flickr. Vilket material som publiceras på Finna bestäms årligen i verksamhetsplaneringen, strävnan är att publicera helheter och att göra materialet fritt tillgängligt för användning. Under 2015 inleddes publiceringen av estlandssvenska samlingar som digitaliseras åren 2014–2016. Publiceringen fortsätter 2016 och följs av flera andra samlingar som också är fria att publicera. I februari 2016 öppnade Finna sin data som öppen data, vilket möjliggör att även SLS material kan nå nya användare och användningssätt.

Bred spridning av material

Det europeiska digitala biblioteket Europeana öppnades 2008 och SLS har även där varit med från starten. Publicering i Europa kan ses som ett bidrag till ett europeiskt urval av fritt tillgängligt kulturarvsmaterial och en bedömning kan göras om materialet är intressant för den tänkta målgruppen. Hittills har SLS publicerat kartor ur Stensböle gårds arkiv, digitaliserade brev från Albert Edelfelt till sin moder och inspelade dialektprov från olika delar av Svenskfinland. År 2012 undertecknade SLS ett avtal om att i fortsättningen föra material till Europeana via Nationalbibliotekets Formulartjänst och om att metadata som ges ut via Europeana är fritt tillgängligt för alla ändamål.

Via externa kanaler sprids materialet till olika användare och kan visas i nya sammanhang utan extra resurser för att bygga en egen teknisk miljö. Egna digitala satsningar som t.ex. *Albert Edelfelts brev* eller *Finlandssvenska bebyggelsenamn* kräver egen marknadsföring och en intresserad målgrupp, medan material som ges ut via öppna kanaler hittas i en större kontext tillsammans med liknande material från andra organisationer. Genom att publicera material i större nationella och internationella kanaler kan SLS göra historiskt, geografiskt och socialt varierande aspekter av svensk materiell och andlig kultur och det svenska språkets variationer i Finland kända och synliga tillsammans med motsvarande material från övriga publicerande institutioner. Mångfalden i det svenska i Finland kan synliggöras genom källmaterialet som blir tillgängligt för många olika typer av användare. SLS uppgift att göra vittnesbörden om den svenska kulturens uppkomst och utveckling i Finland känd hittar nya former i det digitaliserade samhället och det unika materialet i samlingarna blir känt och synligt då det förs fram i de kanaler där användare hittar det tillsammans med annat. ■

FLICKR

Över 100 miljoner användare och 10 miljarder bilder (hösten 2015)

SLS har publicerat bilder på Flickr från 2010

Gruppen The Commons on Flickr samlar museer och arkiv från hela världen för att främja spridning och användning av material som är fria från kända rättsliga restriktioner

SLS gick med i The Commons som första finländska organisation 2012

FINNA

Det nationella digitala biblioteket och Finna startade 2008 med målsättningen att öka det digitala kulturarvets betydelse i samhället

SLS en aktiv part i utvecklingsarbetet från början

Söktjänsten Finna gör det finländska digitala kulturmaterialet sökbart i en enda webbtjänst

SLS med bland de första arkiven som publicerade material i Finna (2014)

EUROPEANA

Ett europeiskt digitalt bibliotek som vill göra europeiskt kulturellt och vetenskapligt arv tillgängligt för användare

SLS med från starten 2008

SLS stora språksatsning ger en gedigen bild av svenskan i Finland

Hösten 2015 utkom de två första delarna i en bokserie om det svenska språket i Finland. Fokus ligger på den talade svenskan och dess variation. Böckerna riktar sig till alla språkintresserade i allmänhet och studerande i nordiska språk i synnerhet.

INOM RAMEN för projektet *Svenskan i Finland – i dag och i går* ger SLS ut en bokserie i sex delar. Projektet inleddes 2010 och pågår till slutet av 2017. **Marika Tandefelt**, professor emerita i svenska, ledde språkprojektet 2010–2014. Hon svarar rappt på frågan varför bokserien behövs just nu:

– Det finns ingen modern bok om svenskan i Finland!

Det är ingen slump att de språkentusiaster som engagerat sig i projektet talar om ”den nya Ahlbäck”. Tandefelt beskriver Olav Ahlbäcks bok *Svenskan i Finland* (1956, 1971) på 73 sidor som förträfflig men begränsad. Forskningen och språkvetenskapen har gått vidare, i dag tillämpar forskarna nya metoder och datorn är det centrala arbetsredskapet.

Begriplig språkvetenskap

Språkvetenskap kan för dem som inte läst ämnet nordiska språk uppfattas som svårtillgänglig och kryddad med krångliga termer, menar Tandefelt. För utomstående, såsom historiker, kan det också vara utmanande att hitta relevanta språkvetenskapliga källor.

– Vi måste skriva populärt, men bygga på vetenskaplig grund. I stället för att förenkla lägger vi krut på att förklara och exemplifiera, säger Tandefelt.

Variation är ett av bokprojektets nyckelord. Syftet med böckerna är inte att agera språkpolis och uppmärksamma fel utan att visa på språkets rika variation, säger Tandefelt. Ett genomgående tema i samtliga volymer är svenskan i Finland som pluricentriskt språk, som ett språk som talas i flera länder

(läs även artikeln om pluricentriska språk på sidan 16).

– När vi jämför ett fenomen i Sverige med Finland och vi då kan se om fenomenet är lika eller olika, så blir vi jätteglada och lyfter fram det, för det är spännande.

Finlandssvenskan är inte unik, poängterar Tandefelt, vissa sociala och politiska tendenser går igen i liknande språkmiljöer, t.ex. hos dem som talar tyska i Österrike eller nederländska i Belgien.

Dialekter och sociolekter

Ann-Marie Ivars, professor emerita i nordiska språk, är författare till seriens första del, *Dialekter och småstadsspråk*. Dialektforskningen har en längre historia än forskningen i stadsmål.

Projektet *Finlandssvenska stadsmål* dokumenterade på 1990-talet

Språkfest! Utgivning av höstens språkböcker på SLS 13.10.2015. Från vänster: Therese Leinonen, Ann-Marie Ivars och Marika Tandefelt. Leinonens bok *Talet lever! Fyra studier i svenskt talspråk i Finland* utkom vid samma tillfälle.

talspråket i Jakobstad, Kristinestad, Ekenäs och Lovisa.

– I städerna är den sociala variationen mer framträdande. Det finns ett standardspråk som talas av högre utbildade och ett lokalspråk som är mer dialektfärgat och talas av vanligt folk – eller av stadsbor som vill framhäva sin lokala identitet, säger Ivars.

Den dialektala variationen beskrivs landskap för landskap, i Österbotten, Åland, Åboland och Nyland. Inget tyder på att dialekterna håller på att försvinna:

– Det har talats om dialekternas död, men erfarenheten visar att de är mer livskraftiga än många tror.

Dialekterna började man forska i omkring 1860, men boken har sitt fokus på efterkrigstiden, 1950–2010. Det är ingen självklarhet att intresset för dialektforskning består, menar Ivars, eftersom det finns så många andra områden som lockar forskarna i dag. Därför är det viktigt att dialekter och stads mål dokumenteras regelbundet, så att det finns material att tillgå för eftervärlden.

– Boken har en författare men många bidragsgivare, om vi tänker på alla dem som har gjort fältarbete och samlat in dialekt från hundratal, kanske tusentals informanter ute i bygderna.

Svenskan som första språk

Boken *Gruppspråk, samspråk, två språk*, redigerad av Marika Tandefelt, omfattar tolv texter skrivna av experter inom sina forskningsområden. Ungdomars tvåspråkighet, finlandssvenskars syn på engelska lån och olika samtalsstilar hör till ämnena som tas upp. Tandefelt betonar bokens utgångspunkt:

– Det är svenskan som modersmål, både som kompetens och som en del av identiteten. Det är det språk som bär den finlandssvenska kulturen.

Fler språkböcker på väg

De följande två böckerna i serien, båda med Marika Tandefelt som redaktör, handlar om skriftspråket och ska komma ut 2017.

Språk i skrift och språk som yrke innehåller texter om språk inom

journalistik och medier, språkval i finlandssvensk skönlitteratur och finlandismer. *Språk i bruk och val av språk*, innehåller texter om bl.a. översättning, myndighetsspråk och företags och kunders språkval.

– Om de här böckerna håller i flera decennier, som Olav Ahlbäckes bok, så kan vi vara glada.

Sedan kommer det alltid att finnas nya områden som väcker intresse, säger Tandefelt. Ämnen som få forskare ännu hunnit fördjupa sig i är t.ex. hur man skriver på Facebook, i bloggtexter och sms på svenska i Finland.

Som ett delprojekt i *Svenskan i Finland – i dag och i går* har också en textkorpus byggts upp. Textsamlingen som är sökbar innehåller både moderna och äldre texter. Den ingår i Språkbanken vid Göteborgs universitet. ■

Textsamlingen Korp:
<http://spraakbanken.gu.se/korp>

Talspråksprov:
<http://www.sls.fi/sv/spara-talet>

Svenskan i världen och finskan i Sverige

Språkvetenskapligt kollokvium med Svenska Akademien

”Det är krig och politik som har fördärvat vår värld!” Med det något drastiska citatet ur Evert Taubes visa Här är den sköna sommaren ville professor Bo Ralph, ledamot i Svenska Akademien, beskriva anledningen till att språk blir pluricentriska, d.v.s. att ett språk används i fler än ett land.

BO RALPH var en av föredragshållarna under kollokviet *Svenskan och finskan som pluricentriska språk*, som SLS och sällskapet språkvetenskapliga nämnd ordnade tillsammans med Svenska Akademien i SLS hus den 26 oktober 2015. Kollokviet hade samlat ett sextiotal deltagare, som fick höra föredrag om vad det innebär att språk, framför allt svenska och finska, har fler än ett centrum.

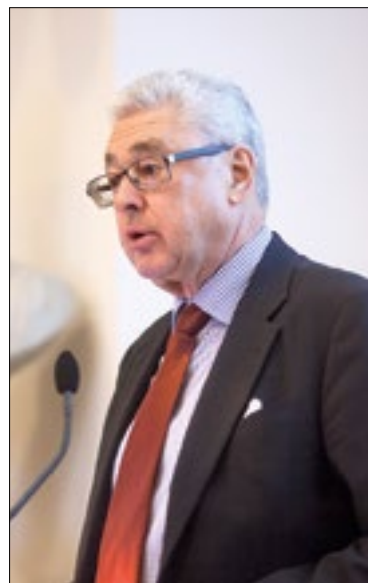
Svenskans utbredning i världen var ämnet för Bo Ralphs föredrag. Att svenskan har två centra, Sverige och Finland, är en följd av 1808–09 års krig, men svenska talas på många håll i världen, framgick det. Ralph framhöll bland annat invandringen till Sverige som en bidragande orsak. Återflyttande

invandrare tar språket med sig till sina hemländer, där de bildar potentiella svenska språkcentra tillsammans med t.ex. svenskar som är på utlandskommendering.

Språklig rättvisa

Docent **Leigh Oakes** från Queen Mary University i London anlade ett etiskt perspektiv och ett rättviseperspektiv på det faktum att olika varieteter av samma språk talas i olika länder. Ska alla följa samma standard eller kan varieteterna i sig ha status som standardspråk? Tillsammans med en kanadensisk kollega undersöker han franskan som pluricentriskt språk, och framför allt franskan i Quebec.

Oakes kontrasterade quebecfranskan mot internationell frans-

Professor Bo Ralph, Svenska Akademien.

Docent Leigh Oakes, Queen Mary University.

ka, i praktiken frankrikefranska. Han konstaterade att det finns de som talar för en gemensam internationell standard med argumentet att den är mer ägnad att skapa solidaritet mellan språkbrukarna. Men, konstaterade han, den språkliga identiteten är knuten till den egna språkvarieteteten. Om man tillåter språklig autonomi, alltså att den nationella varieteteten är ett standardspråk i sig, stärker det varietetens status och främjar den språkliga identiteten bland talarna.

– Språklig autonomi betyder ändå inte språklig separatism, sade Oakes.

Språklig balansgång

Överlevnad är det starkaste argumentet för att finlandssvenskan inte har en egen standard utan följer den sverigesvenska. Det framgick av fil.dr **Charlotta af Hällström-Reijonens** föredrag om finlandssvensk språkvård. Men trots att svenskans normcentrum oomtvistligt finns i Sverige kan Finland ses som ett halvcentrum – svenskan i Finland tillåts ha ett ordförråd som i viss grad avviker från svenskan i Sverige, framhöll hon. Av språkvården kräver det här balansgång mellan standardsvenska och den finlandssvenska varieteteten.

– Att en del av finlandismerna får komma med i Svenska Akademiens ordlista har ett symboliskt värde, konstaterade af Hällström-Reijonen.

Språkligt nyintresse

Liksom svenskan i Finland har också finskan i Sverige sitt normcentrum i grannlandet.

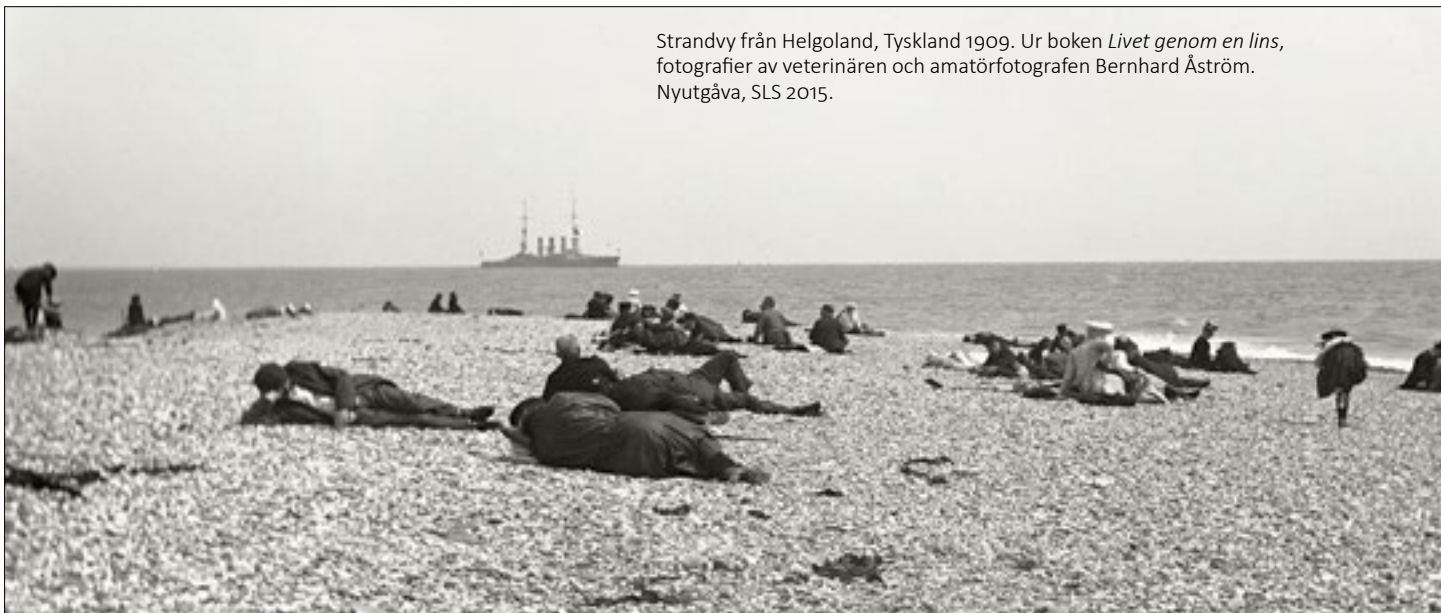
– Men många sverigefinnar känner att deras finska inte duger enligt den rätt stränga normen i Finland. Bland de unga finns det en strävan att skapa ett mer tillåtande klimat så att man ska våga pra-

ta trots att ens finska inte uppfyller den finlandsfinska normen, sade professor **Leena Huss** från Uppsala universitet. Hon gav en översikt över finskans ställning i Sverige under de två senaste decennierna.

Finskan fick minoritetsspråksstatus i Sverige 1999 och efter det har finskans status höjts, inte minst inom den sverigefinska gruppen. Intresset för finskan är stort, också bland unga vars föräldrar kanske aldrig har talat finska med dem. Ett problem är däremot bristen på lärare, både modersmållärare i finska och lärare som kan undervisa på finska, berättade Huss. En positiv sak är ändå att man har slopat kravet på grundläggande kunskaper i finska som förutsättning för modersmålsundervisning.

Övriga föredragshållare var professor emerita **Marketta Sundman**, som talade om kunskaper i och attityder till svenskan bland finskspråkiga i Finland, samt professor **Camilla Wide** från Åbo universitet och professor **Catrin Norrby** från Stockholms universitet. Wide och Norrby presenterade en delstudie om tilltal i Sverige respektive Finland, som ingår i ett svensk-finskt forskningsprogram om svenskan som pluricentriskt språk. ■

Strandvy från Helgoland, Tyskland 1909. Ur boken *Livet genom en lins*, fotografier av veterinären och amatörfotografen Bernhard Åström. Nyutgåva, SLS 2015.

Bokskörden 2015

SLS utgivning resulterade bl.a. i en översättning av Sibelius dagbok till finska till tonsättarens 150-årsjubileum och en översättning till svenska av ett internationellt banbrytande verk om romernas historia. SLS långa historia som förvaltare av allmännyttigt kapital och svenskan i Finland i historia och nutid präglade också utgivningen 2015.

FABIAN DAHLSTRÖMS utgåva av Jean Sibelius dagbok på originalspråket svenska utkom redan 2005 och på finskt håll efterlystes genast en översättning till finska. Inför Sibelius 150-årsjubileum slöt SLS ett nytt avtal om översättning med Sibelius rättsinnehavare. Det omfattande arbetet gjordes av duon Juha Saikkonen och Arja Gothoni som i sitt förord beskriver översättningen som något av ett arkeologiskt projekt, där det gällde att hitta rätt tolkningar av Sibelius ibland ganska fragmentariska anteckningar. Till läsarens hjälp finns även Dahlströms kommentardel översatt i sin helhet. *Päiväkirja*

1909–1944 utkom till Helsingfors bokmässan och var synlig såväl på de svenska som de finska programscenerna. Bokens första upplaga såldes slut på bara några månader.

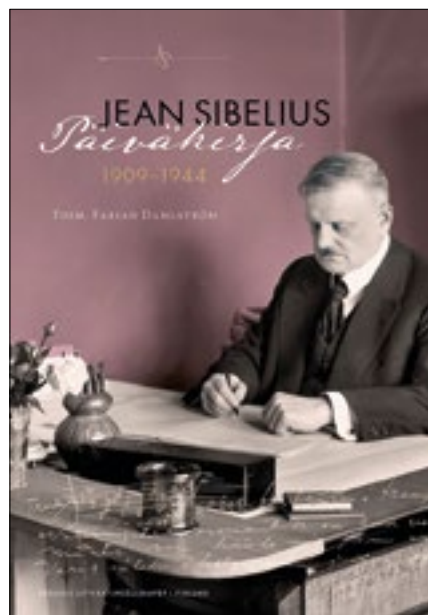
En förbisedd minoritets historia tecknas i *De finska romernas historia från svenska tiden till 2000-talet* (red. Panu Pulma). Boken gavs ut på finska av Finska Litteratursällskapet 2012 och belönades 2013 med statens pris för informations-spridning. I det omfattande verket belyser femton forskare och skribenter – representanter för både romerna och för majoritetsbefolkningen – de finska romernas rika historia, språk och kultur samt de

täta kontakterna med Sverige. På bokmässan i Göteborg uppmärksammades den nyutkomna boken i flera intervjuer och diskussioner.

Svenskan i Finland

Sedan augusti 2010 pågår ett stort språkprojekt inom SLS, *Svenskan i Finland – i dag och i går*, vilket också är namnet på den bokserie där projektets resultat presenteras. De två första av de sex delarna utkom under hösten, Ann-Marie Ivars *Dialekter och småstadsspråk* och antologin (red. Marika Tandefelt) *Gruppsspråk, samspråk, två språk* (se även sidan 14). På hösten utgavs också Therese Leinonens bok om svenskt talspråk i Finland. Hennes material består av inspelningar med över tusen personer i projektet *Spara det finlandssvenska talet* vid SLS 2005–2008.

Det svenska språket i Finland står också i fokus i boken *Särdrag, stavning, självbild* av Jennica Thylin-Klaus. Den handlar om svensk språkplanering i Finland 1860–1920. Läsaren får ta del av bakgrunden till och diskussioner-

na kring språkvårdens linje fram till i dag, nämligen att den finländska svenskan i huvudsak ska följa de sverigesvenska språknormerna. I boken kopplas språkvårdsfrågan till 1800-talets nationsbygge och det växande behovet av att skapa en finlandssvensk identitet.

SLS förvaltningshistoria och samlade skrifter

SLS över ett sekel långa verksamhet har tidigare behandlats i bokform ur flera olika perspektiv. År 2015 stod SLS förvaltning av allmännyttigt kapital i tur. Tidigare vd:n Henry Wiklunds bok *Uppdraget som växte* rönste stor uppmärksamhet dels eftersom SLS är en av landets största förvaltare av allmännyttiga fonder och dels för att boken med stor precision beskriver det ekonomiska arbetet och relaterar det till samhället runtomkring.

Två mångåriga skriftserier inom SLS går mot sitt slut. I band 3 av sina *Samlade skrifter* gör Anders Chydenius comeback på den politiska arenan och tar bl.a. strid för tjänstehjonens rättigheter

och talar för en större religiös tolerans. De två avslutande delarna av hans samlade skrifter utkommer 2016. I den sjätte och näst sista delen av Georg August Wallins *Skrifter* börjar Wallin sin resa hemåt efter sju år av forskningsfärder i Mellanöstern. Hans anteckningar och brev fångar stämningarna i 1850-talets postrevolutionära Europa och i det viktoriaiska London.

En annan fascinerande resejournal i årets utgivning är den unge fortifikationsofficeren Mikael Hisingers resedagbok från hans ett och ett halvt år långa *grand tour* till kontinenten 1783–1784. Journalen samlar intryck om allt från befästningsverk och bergshantering till trädgårdskonst och militär under rättelseverksamhet.

Digital utgivning

Den första brevtgåvan inom Zacharias Topelius Skrifter innehåller författarens korrespondens med förlag och översättare. Hans brevväxling med Albert Bonniers förlag utgavs redan 2013 och har

T.v. Professor Panu Pulma och journalisten Ulrika Knutson diskuterade romsk kultur på bokmässan i Göteborg.

T.h. Sibelius starkt personliga dagbok, hans "jardin secret", finns nu också på finska.

nu kompletterats med korrespondensen med sammanlagt tjugo förlag och aderton översättare, både i Finland och utomlands. Brevnen, med kommentarer, utkommer endast digitalt och finns fritt tillgängliga på www.topelius.fi.

Under året har SLS även satsat på digitalisering av äldre vetenskapliga artiklar som tidigare publicerats i SLS skriftserie. De nu drygt fyrtio artiklarna om allt från hur man blidkar onda hustomtar till finlandismer i 1700-talets Finland finns att läsa under Utgivning på www.sls.fi.

SLS årsbok *Historiska och litteraturhistoriska studier* fyllde 90 år 2015. Årsboken har sedan starten 1925 utkommit utan avbrott med undantag för några dubbelnummer under 40- och 50-talet. ■

Samtliga titlar utgivna 2015 finns förtecknade på sidan 87.

Grafisk form är som ritningarna till ett hus

Antti Pokela firade förra året tio år på posten som SLS grafiker – ett arbete där han får kombinera sitt intresse för historia med visuell formgivning.

– **HÄR SER MAN** i fem skåp den grafiska utvecklingen under 130 år, säger **Antti Pokela** och förevisar de upplysta vitrinskåpen med böcker i auditoriet i SLS hus på Riddaregatan i Helsingfors.

– Hit går jag med jämna mellanrum för att påminna mig om vad jag jobbar med och varför jag är här. Det är alltid lika inspirerande, säger Pokela.

För någon med visuellt öga talar de långa bokraderna sitt tydliga språk. De 130 år gamla verken är enhetliga i sobra, mörka läderpärmar, medan böckerna från senare decennier är mer individualistiska i sina ljusare färger. För Pokela symboliserar bokväggen bokkonstens betydelse för SLS, och hur han som grafiker är en länk i en lång historia av tryckkonst.

– Jag upplever mitt jobb på SLS som en balansgång mellan å ena sidan typografiska traditioner, å andra sidan trender och konkurrens med allt det häftiga som andra förlag ger ut, säger Pokela.

Från renässans till digitaltryck

Antti Pokela är självlärd inom det grafiska – en fritidssyssla blev en bisyssla som blev en huvudsyssla. För honom är det viktigt att känna till typografins historia.

– Men å andra sidan tål traditioner att testas och brytas. Det ska synas att en nyproducerad bok är en produkt av 2015, särskilt på pärmen. Det är en balansgång mellan att ta hänsyn till klassisk form, men ändå göra en produkt av nutiden.

Antti Pokela om någon har förutsättningar att hitta den rätta balansen – han skrev sin pro gradu-avhandling i historia om bokproduktion i 1840-talets Finland. Som utbildad historiker har han stor förståelse för det innehållsarbete som görs på SLS.

– Jag upplever mig ha lätt för att hitta ett gemensamt språk med författarna och forskarna och har stor respekt för det material jag arbetar med. Jag aktar mig för att grafiskt börja äventyra ett forsknings- eller källmaterial. Det är ofta ett väldigt personligt material jag arbetar med, t.ex. dagböcker.

Pokela inspireras av bloggar kring grafisk form och bokhistoria och av andras utgivning. Men det allra bästa är att gå på bokmässor och känna på böckerna.

– Det är något speciellt att ta en fysiskt stor bok i sin hand och överraskas av hur lätt den är, fingertoppskänslan, papperskvaliteten, säger han. Jag vill då veta hur de lyckats. Att göra boken hanterbar är en viktig aspekt i produktionen, boken ska vara hanterlig också när den har 700 sidor.

Sibelius budgetanteckningar krävde färgtryck

Antti Pokela ser det som ett privilegium att som fastanställd grafiker på SLS få vara med i ett tidigt skede av bokprocessen. Planeringsarbetet utgår från innehållet och målgruppen – böcker riktade till forskare, undervisningsmaterial för skolbarn och bredare publikationer i coffee table-format kräver helt olika grafisk form.

Boken *Livet genom en lins* (SLS 2015), som visar fotografier från tiden före vinterkriget tagna av den västnyländska veterinären

och amatörfotografen Bernhard Åström, har till exempel endast ett fåtal textstilar, medan t.ex. Zacharias Topelius Skrifter kräver tiotals olika textstilar. När inte typsnitt räcker till tar man till andra effekter. Vissa partier i Sibelius dagböcker är understruckna med röda och gröna streck, en lösning som redaktören föreslog för att illustrera hur Sibelius i sin dagbok strök under utgifter med rött och färdigställda verk med grönt.

– Detta valde vi att respektera, vilket gjorde att en stor del av hela verket på 700 sidor är tryckt i färg. Det finns en läsarvänlig aspekt i att återge färgerna, i stället för att i parenteser skriva ”understrekat med rött”. Det blev också en lösning som är mera lojal med originalet, säger Pokela.

Papper och linjal

För att hitta ett lämpligt format tar Pokela ofta fram papper och linjal.

Att skapa en grafisk form är som att göra ritningarna och grunden till ett hus – när virket och teglen anländer vill man att grunden håller och ritar ogärna om. När stora textmassor ska fås in i mallen gäller det för grafikern att ha tänkt ut hur stora mellanrummen ska vara t.ex. mellan första och andra rubriknivån, så att modellen håller för alla former av text.

– Om jag vet att manuskriptet är omfattande, måste jag ta ställning till det med marginaler och liknande. En kommande tjock bok får inte bli ännu tjockare på grund av exempelvis typsnittet, säger Pokela.

Den här sortens ekonomiska tänkande syns också i planerandet av sidstorleken. Man försöker få ett optimalt antal sidor att rymmas på ett tryckark för att inte orsaka onödigt pappersspill i tryckeriet. Men inte till vilket pris som helst – mottot för utgivningen på SLS är

hållbar utgivning, vilket bl.a. innebär att man vill satsa på publikationer av hög kvalitet både till utseende och innehåll. En bok bunden i klot [tyg] håller dessutom sannolikt längre än en bok med pappersomslag, förklarar Pokela.

– Jag är lyckligt lottad att bokkonst har hög prioritet på SLS. Ekonomin är en viktig aspekt, men ändå behöver inte texten göras minimal och gå ända ut i kanterna. Det betyder inte att det finns hur mycket pengar som helst, vi har en budget som ska hållas.

50 nyanser av grått

Ett arbetsskede som Pokela är särskilt förtjust i är att välja material för boken. Ska pärmen vara av klot eller papper, hur tjockt ska pappret vara, vilket papper ska pärmens insida ha? Vilken färg ska eventuellt läsbandet som fungerar som bokmärke ha för att passa med pärmens färger?

– Det är de här valen som gör boken till ett fysiskt föremål jämfört med det tvådimensionella arbetet i ombrytningsprogrammet Indesign, säger Pokela och visar materialprov på otaliga nyanser av grått och vitt som får tankarna att gå till inredningsarkitekters provbitar för gardiner eller sofftyger.

Magisk stund då boken kommer från tryckeriet

Pokela understryker flera gånger hur viktigt samarbetet med redaktörerna på förlaget är.

– Det är bra att vi sitter på samma kontor, mycket processplanering sker också vid inofficiella träffar.

För Pokela är stunden då en bok levereras från tryckeriet magisk. Även om han åker till tryckeriet för att kolla på avdrag, känns det teoretiskt tills han har den fysiska boken i sin hand.

– Det är den största kicken i det här yrket, när man jobbat i måna-

T.v. Hålet i pärmen på boken *Livet genom en lins* krävde extra precision i utförandet.

Mitten Äldre och nyare böcker utgivna av SLS.

T.h. Läsband i olika kulörer.

der eller över ett år, och så plötsligt är allt i tryck. Det är alltid en lika häftig känsla att öppna lådorna från tryckeriet för att se om boken blev som man tänkt.

Pokela tar upp boken *Livet genom en lins* med Bernhard Åströms fotografier och visar på det runda hålet i pärmen.

– Det här var jag extremt nervös för. Om inte hålet hade hamnat exakt mitt på pärmen hade pärmkonceptet – att det ska se ut som om man tittade genom en lins – inte fungerat. ■

Mikko-Olavi Seppälä, koordinator på post doc-poolen.

Sökes: internationellt inriktade toppforskare

Stiftelsernas post doc-pool erbjuder nydisputerade doktorer stipendier för vistelse utomlands. SLS har varit med i poolen sedan 2012 och kommer att fördubbla sitt bidrag under den kommande treårsperioden. Därför efterlyser man nu fler ansökningar från toppforskare med anknytning till det svenska i Finland.

TANKEN MED post doc-poolen har varit att göra den finländska vetenskapen mer internationell, berättar koordinatören **Mikko-Olavi Seppälä**. Seppälä har varit med ända sedan starten för sex år sedan, och fastän det rör sig om en relativt kort tid tycker han sig skönja en förändring.

– Numera verkar den finländska vetenskapen ha blivit mer internationell, och doktorerna har vanligtvis forskat utomlands redan före sina avhandlingar. Inom många vetenskaper ses det som viktigt att vistas ett par år utomlands för att bli en bättre forskare, få nya kunskaper och knyta kontakter, konstaterar Seppälä.

Självständiga stiftelser

Stiftelsernas post doc-pool grundades 2009 för en försöksperiod av några stiftelser som är medlemmar i Delegationen för stiftelser och fonder. Poolen är verksam tre år i taget, varefter man fattar ett nytt beslut om man ska fortsätta eller inte. Enligt Seppälä beror det här på att stiftelserna vill vara flexibla och inte binda sig för långa strukturer.

Poolen förvaltas av en ledningsgrupp, där varje medlemsstiftelse har utnämnt en representant. Ansökningarna utvärderas av olika expertpaneler i t.ex. humaniora, ekonomi och en sammanslagen panel för biologi och miljövetenskap.

Därefter är det upp till medlemsstiftelserna att själva fatta beslut om att bevilja bidrag eller inte.

Mycket medicin och fysik

En stor del av poolens ansökningar kommer från det medicinska området, och också inom fysik ses det som en merit att ha åkt utomlands för att forska. Trots att det inte på samma sätt är kutym inom de humanistiska ämnena, finns det många statsvetare, historiker och kulturforskare bland sökandena.

Totalt får poolen kring 200 ansökningar per år. Att antalet inte är högre beror enligt Seppälä på att post doc-poolen är tämligen nischad och begränsar sig enbart

till personer som nyss avlagt sin doktorsexamen och som vill arbeta utomlands i ett eller två år.

– Vanligtvis är de sökande toppforskare som redan vistats utomlands och har ett universitet och professor som tar emot dem ifall de får stipendium, beskriver Seppälä.

Bara cirka 13 procent av de sökande kan beviljas stipendium. Den som beviljas stipendium får alla sina utgifter under utlandsvistelsen täckta. Efter 12 ansökningsomgångar (2015) har över 340 doktorer fått finansiering via poolen för en forskningsperiod utomlands på minst ett år.

– Tanken är att göra understöden så stora att stipendiaten fritt kan göra upp sin budget och t.ex. ta med sin familj. De flesta har varit mycket nöjda med arrangemanget

och pengarna har räckt till.

Allra flest ansökningar kommer från Helsingfors universitet, medan Aalto-universitetet utmärker sig på den tekniska sidan. Enligt Seppälä kommer det också högklassiga ansökningar från de andra universiteten – det finns flera mindre toppinstitutioner inom olika områden runtom i landet.

SLS främjar internationalisering

SLS har varit med sedan 2012 och deltog då med en summa på 150 000 euro. Inför kommande treårsperiod 2016–2018 fördubblar SLS sin insats till sammanlagt 300 000 euro.

SLS stöder forskare inom humaniora och samhällsvetenskaper och prioriterar sökande med anknytning till det svenska i Finland.

I praktiken har det hittills varit finlandssvenskar eller studerande vid Åbo Akademi, Hanken eller någon svenskspråkig institution vid Helsingfors universitet som beviljats medel.

– Vi kunde ha fler svenskspråkiga sökande, särskilt nu då SLS fördubblar sitt bidrag, säger Mikko-Olavi Seppälä.

Han hoppas på fler ansökningar särskilt från Åbo Akademi och Vasa universitet; speciellt från Vasa har det hittills kommit få ansökningar.

– Samtidigt är det klart att engelskan är vetenskapens språk, och majoriteten av forskarna åker till länder som USA, Kanada, Storbritannien och Australien. Även om man åker till universitet i Europa så talas det engelska i t.ex. laboratorier, konstaterar Seppälä. ■

STIFTELSEARNAS POST DOC-POOL

Stiftelsernas post doc-pool grundades 2009, den tredje perioden gäller 2016–2018

Stiftelserna placerar totalt 3,2 miljoner euro i poolen per år

Poolen har två ansökningsomgångar: 15.12–15.1 och 15.8–15.9

Poolen beviljar cirka 60 stipendier per år

Medlemmar är Alfred Kordelins stiftelse, Emil Aaltosen Säätiö, Finska Kulturfonden, Finska Vetenskapsakademien, Jenny och Antti Wihuris stiftelse, Liikesivistysrahasto, Paulos stiftelse, Stiftelsen för teknikens främjande, Medicinska Stiftelsen i Finland, Svenska Kulturfonden, Svenska litteratursällskapet i Finland samt Ulla Tuomisen Säätiö

SLS finansierar nya forskningsprojekt

Språkbad, hälsa och ohälsa samt konsumtion är teman för tre nya forskningsprojekt som Svenska litteratursällskapet finansierar. Projekten startar 2016 och stöds med ett sammanlagt belopp av 930 000 euro. Två av projekten genomförs vid Åbo Akademi och det tredje vid Vasa universitet.

SLS HAR UNDER DE tre senaste åren (2013–2015) beviljat medel för sju forskningsprojekt till en sammanlagd summa av drygt 2,7 miljoner euro. Projekten är förankrade vid fem olika universitet; Åbo Akademi (2), Helsingfors universitet (2), Uleåborgs universitet (1), Jyväskylä universitet (1) och Vasa universitet (1). Med alla dessa universitet har SLS ingått ramavtal där villkoren för överlåtelse av medlen har definierats. År 2016 startar tre nya projekt.

Samverkan mellan språklig praxis, flerspråkig identitet och språkideologi

Projektet ska beskriva de faktorer och värderingar inom samhället, inom familjen, bland elever och bland lärare som ligger bakom efterfrågan och utbud av språkbad. Medan tidigare forskning om språkbad främst har undersökt elevernas färdigheter i svenska som andraspråk, tar projektet avstamp i språkbadselevernans olika sociala miljöer – hemmet, skolan, samhället – och studerar språkets betydelse och funktion i olika situationer. Hur den språkliga identiteten utformas i språkbadsklassrum och hur samhället förhåller sig till språkbad är två av de frågor som forskarna vill få svar på.

Projektet analyserar också den samhälleliga debatten om språk-

"Resultaten kommer också att kunna användas i utbildningen av lärare för att ge dem ett mer språkmedvetet lärarskap. På samhällelig nivå bidrar projektet med kunskap om hur samhället reagerar på den ökande mångfalden i samhället och på allt fler språk och kulturer i skolan."

bad för att kartlägga attityderna till svenska språket och den rådande språkpolitiken i samhället.

Materialet samlas i huvudsak in från och om svenskt språkbad i Finland, men forskarna breddar också perspektivet genom att undersöka motsvarande skolor på Irland och i Kanada.

Resultaten ger en ny syn på hur språklig identitet utformas i samverkan mellan hem, skolmiljö och samhälle. De förväntas visa hur språkbadselever och -lärare ser på sin flerspråkiga identitet i olika sociala miljöer, vilket bidrar till att utveckla språkbadet som program i ett allt mer flerspråkigt Finland. Resultaten kommer också att kunna användas i utbildningen av lärare för att ge dem ett mer språkmedvetet lärarskap. På samhällelig nivå bidrar projektet med kunskap om hur samhället reagerar på den ökande mångfalden i samhället och på allt fler språk och kulturer i skolan.

Projektet genomförs vid Vasa universitet (2016–2019) och leds av professor **Siv Björklund**.

Marginaliserade eller privilegierade? Språkgruppskillnader i hälsa och ohälsa i Finland

Forskarna i projektet undersöker vilka ekonomiska och sociala faktorer som främjar hälsan och hur de här faktorerna hänger samman med vilken språkgrupp man tillhör. Med hjälp av resultaten vill forskarna ge beslutsfattare och andra som ansvarar för hälsofrågor förutsättningar att förebygga hälsorisker och skapa sociala resurser för både marginaliserade och mer privilegierade grupper i samhället.

Forskarna i projektet utgår från tidigare forskningsresultat som visar att svenskspråkiga i Finland i genomsnitt lever längre än finskspråkiga och att de svenskspråkiga också generellt sett mår bättre än sina finskspråkiga landsmän. Syftet med projektet är att hitta de ekonomiska och sociala faktorer som ligger bakom det här särdraget i den finländska folkhälsan. Genom att analysera olika typer av befolknings- och hälsodata samt data om levnadsförhållanden vill forskarna identifiera både faktorer som ökar risken för ohälsa och förtidig död och faktorer som stöder god hälsa och långt liv. Utöver ekonomiska orsaker undersöker de vilka typer av sociala resurser eller brister som påverkar hälsan i respektive språkgrupp. Forskarna hoppas också kunna se om förändringar i de ekonomiska och sociala förhållandena lett till förändringar i hälsan inom språkgrupperna.

De olika typer av data om den finländska befolkningen som fors-

karna har tillgång till är internationellt sett unikt. I många andra länder gör bristerna i data det svårt att identifiera och kartlägga vilka orsaker som ligger bakom variationer i hälsa och ohälsa. Därför kommer resultaten från projektet att ha både nationell och internationell betydelse för förebyggandet av hälsorisker inom olika grupper i samhället.

Forskarna i projektet kommer från Finland, Sverige och Norge och de har lång erfarenhet av forskning om hälsofrågor. Projektet är mångvetenskapligt: forskarna företräder disciplinerna demografi, befolkningsekonomi, folkhälsovetenskap, socialpolitik, medicin, sociologi och lingvistik.

Projektet är förlagt till Åbo Akademi (2016–2019) och projektledare är professor **Jan Saarela**.

Kommunicerande konsumtion: kringvandrande försäljare och kulturmöten i Finland 1800–1940

Projektet granskar vilken betydelse marknader och kringresande handel har haft för relationerna – och hierarkierna – mellan olika sociala grupper i de svenskspråkiga delarna av Finland. Vidare undersöks hur olika sociala grupper använde marknader och rörlig handel som försörjningskälla under 1800-talet och början av 1900-talet. I centrum står handelns och konsumtionens betydelse för sociala relationer i svenskspråkiga regioner.

Projektforskarna ser dels på vilken roll minoriteter (som ka-

"Genom att analysera olika typer av befolknings- och hälsodata samt data om levnadsförhållanden vill forskarna identifiera både faktorer som ökar risken för ohälsa och förtidig död och faktorer som stöder god hälsa och långt liv. Utöver ekonomiska orsaker undersöker de vilka typer av sociala resurser eller brister som påverkar hälsan i respektiver språkgrupp."

relska och ryska gårdfarihandlare, romer, judar, tatarer) hade när nya konsumtionsvaror spreds, dels på betydelsen av varor och ting i mötet mellan olika samhällsgrupper. Den ökande konsumtionens kulturella och sociala betydelser i förhållande till klass, genus och etnicitet klarläggs. Med hjälp av ett brett källmaterial (frågelistor, folklivsskildringar, rättegångsmaterial, reglementen, fotografier, småtryck och tidningstexter) utmanar projektet uppfattningen om att de svenska regionerna i Finland var etniskt och språkligt enhetliga. Genom att analysera mångfalden i handeln och studera hur de sociala relationerna korsade språkliga, etniska och sociala gränser vill projektet synliggöra viktiga kulturmöten.

Forskningen genomförs vid Åbo Akademi och projektledare är docent **Ann-Catrin Östman**. ■

Birgitta Boucht förevisar den visuellt spännande källargången, som konstnären Jan-Erik Andersson skapat, i seniorhuset där hon bor.

Från mörker mot ljuset

Birgitta Bouchts uppväxt präglades av hemligheter som barnen inte fick tala om. Men den prisbelönta memoarboken Förklädd och naken är betydligt mer än en uppgörelse med den disharmoniska barndomstiden. Både som författare, feminist och fredskämpe har Birgitta Boucht senare i livet verkat för ett ljusare och öppnare samhälle. Birgitta Boucht belönades med SLS främsta litterära pris, Tollanderska priset 2015.

FÖR DEM SOM på 1990-talet läste vänstertidningen Ny Tid var familjen Pihlströms mörka släkthistoria bekant. Då publicerade Ny Tid en både intim och rättfram brevväxling mellan **Birgitta "Bitte" Boucht** och brodern **Bengt Pihlström**. Initiativet kom från lillasyster Bitte som kände ett starkt behov av att bearbeta de undan gömda händelserna från barndomen.

– Det var min systers död i cancer 1994 som utlöste behovet. Vi hann aldrig lära känna henne som barn, men flera decennier senare fick jag en möjlighet att komma nära henne då hon redan var döende i cancer.

Birgitta Bouchts syster, född 1935, var ett förbjudet samtalsämne under uppväxttiden. Efter kriget lämnades hon hos Bittes och Bengts moster i Sverige.

– Det lämnade ett djupt sår i mig, men min storebror hade kanske lättare att förhålla sig till det. Men vi fick aldrig prata om det med föräldrarna.

– Det var min mamma som fattade de här besluten, och hur hon tänkte vet jag inte. Man fick kring öronen om man ställde förbjudna frågor. Det kändes som om min syster hade blivit utraderad från familjen.

Två viktiga nätter

Som vuxen försökte Birgitta Boucht hålla kontakt med systemen så mycket som möjligt, och då systemen insjuknade i cancer, fick Bitte tillbringa två nätter med henne i sjukrummet under terminalvården.

– Då fick vi en möjlighet att tala ut om allt som varit förborgat.

Efter begravningen ville Bitte fortsätta samtalet med sin bror,

Birgitta omgiven av sin syster och bror. Foto ur privat album.

och frågade honom om de kunde skriva brev. Brodern Bengt gick med på det, men samtidigt blev det klart hur olika de två syskonen såg på sin uppväxt.

– Bengt visste precis varför jag ville skriva de här breven, så han inledde med att säga att han inte vill tala om döden.

– Trots att han egentligen inte heller ville tala om syskonskap och barndomen, så tycker jag vi fick rätt mycket sagt.

Birgitta Boucht försökte sedan få brevväxlingen publicerad, men både Schildts och Söderströms förlag vägrade ge ut boken och därmed publicerades breven i stället i *Ny Tid*. Senare utkom breven som bok i Sverige.

– Ibland bläddrar jag fortfarande i boken och tänker: Så olika kan man se på sin barndom.

Släkten

Birgitta Bouchts mammas släkt var från Sverige, och pappas släkt från Finland. Framför allt inom den finska släktgrenen fanns fle-

ra stora original, rentav burleska personligheter.

– När jag som ung studerade medverkade i Studentteatern, tänkte jag ofta på de här mustiga personerna.

– Ju mer jag senare i livet har skrivit om släkten, desto kärare har den blivit för mig.

Birgitta Boucht har ändå fått bearbeta mycket på vägen till ett ljusare liv. En händelse hon minns speciellt bra var ett samtal hon hade med en lärare efter studentskrivningen. Bitte hade klarat sig sämre i studentprovet än hon och omgivningen hade väntat sig.

– Läraren vände sig till mig och konstaterade att man nog kunde förstå att min pappas död hade påverkat mig.

– Det var en överraskning för mig, för med den uppfostran jag fått, kunde jag inte föreställa mig att sorg kunde påverka en människa på det viset.

Under pappas begravning var barnen förbjudna att gråta, och uppmanades att hellre ta något

lugnande piller.

– Det vägrade jag göra, men måste lova att inte gråta.

Mångsidig författare

Som författare är Birgitta Boucht känd för att röra sig inom ovanligt många litterära genrer. Hennes produktion omfattar romaner, lyrik, skrivhandbok, Hörspel, brevväxlingar, lättläst prosa (LL), barnböcker och antologier. När hon 2015 fick Karl Emil Tollanders pris var det inte bara den senaste memoarboken som premierades utan ett mångsidigt livsverk.

Därför är det kanske inte förvånande att den mångskiftande författaren har svårt att direkt ange någon självklar litterär förebild.

– Modesty Blaise har åtminstone varit ett stort föredöme, och då framför allt böckerna, inte serierna.

– Hon är egensinnig, kunnig, och har en alldeles speciell vänskap med Willie Garvin. Vänskap har alltid betytt oerhört mycket för mig.

Även om Birgitta Boucht säger sig sakna Modesty Blaises rent fysiska tapperhet, står det klart att hon som samhällsaktivist inte heller själv har saknat mod att sticka ut hakan. I fredsmarschen från Köpenhamn till Paris 1981 deltog uppskattningsvis ca 30 000 aktiver under en kortare eller längre tid. Birgitta Boucht hörde inte bara till de 7 000 fredskämpar som startade från Köpenhamn, utan ingick också i den kärntrupp av ca 40 nordiska kvinnor som marscherade hela vägen till Paris.

– Är man politiskt aktiv framför allt inom kvinno-, freds- och vänsterrörelsen så blir man ju automatiskt uppfattad som aktivist.

Den politiska ådran i Birgitta Bouchts författarskap var tydlig redan i debuten 1975 då hon tillsammans med **Carita Nyström** skrev sjuttiofemsfeminismens succéverk *Denna värld är vår! Handbok i systemskap*.

Engagerad

Pol.mag. Birgitta Bouchts egen spännvidd inom kultur och samhälle är imponerande. Förutom det politiska engagemanget och chefredaktörskapet för Fredsposten och Astra Nova, närmare trettio publicerade böcker, ett förflutet inom Studentteatern, ett långt värv inom LL-litteraturen och fem år som ordförande för Edith Södergran-sällskapet.

– Det skojiga med litterära sällskap är att där inte finns några gränser för vad man kan göra. Inom Södergran-sällskapet fanns de som förhöll sig rätt så respektfullt till hennes diktning, men också de som ständigt hittade nya infallsvinklar.

– Vi reste tillsammans, sammanförde olika författare, och t.ex.

Studentteatern då det begav sig tillsammans med Bengt Ahlfors, Erik Mickwitz och Pontus Dammert. Foto ur privat album.

under Mariehamns litteraturdagar kunde vi göra något så överraskande som att erbjuda människor ett stillsamt rum med uppläsning utan någon plikt att ha åsikter om dikterna.

– Även LL-litteraturen har gett mig betydligt mer än den tagit av min tid. Tack vare engagemanget inom den lättlästa litteraturen har också mina vanliga texter blivit mer kärnfulla. Jag undviker att brodera ut.

Skyll inte på andra

Också i övrigt upplever Birgitta Boucht att hennes samhällsengagemang har gett henne mycket som författare.

– Ofta har jag ju kunnat utnyttja mina erfarenheter som material i mina texter, vilket jag ser som en rikedom.

– Ibland kan mina många intressen förstås göra tillvaron en smula splittrad, i synnerhet som

jag ofta sysslar med många saker samtidigt. Och då händer det att jag glömmer bort saker.

– Häromdagen hittade jag t.ex. en bortglömd svart anteckningsbok som hade följande skrivet på pärmen: Detta är en väldigt viktig bok – tappa inte bort den! Vilket jag förstas hade gjort.

– Då jag sedan började bläddra i den märkte jag att där fanns utförliga utkast till åtminstone tre olika böcker: en aforismsamling, en diktsamling och en fiktiv bok om min mamma och hennes kärleksliv.

Men även om vardagen ibland kan bli stökig, uppskattar Birgitta Boucht det faktum att skrivandet alltid är på författarens eget ansvar. När det verkligen gäller skriver hon snabbt och intensivt.

– Som författare måste man ta sig i kragen och gestalta sina tankar. Och misslyckas man kan man aldrig skylla på någon annan. ■

Litteraturforskare belönades

STATSRÅDET MAURITZ HALLBERGS PRIS 2015 gick till filosofie doktor **Julia Tidigs** för doktorsavhandlingen *Att skriva sig över språkgränserna – flerspråkighet i Jac. Ahrenbergs och Elmer Diktonius prosa*.

Julia Tidigs valde att fokusera på Ahrenberg och Diktonius för att de var så väldigt olika, både i sin litteratur i allmänhet, men också i sitt sätt att blanda ihop olika språk. De visar att flerspråkighet i litteraturen kan betyda vitt skilda saker. Jac. Ahrenbergs realism, med drag av romanticism, är långt ifrån Elmer Diktonius rebelliska modernism, och därmed får deras sätt

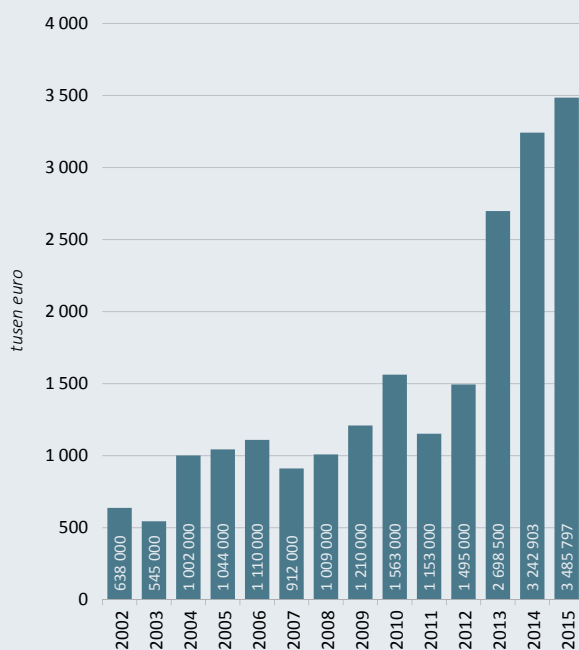
att blanda ihop olika språk också olika effekt, säger Julia Tidigs. Med flerspråkiga uttryck kan en författare göra så mycket mer än att bara antyda något om den språkmiljö som romankaraktärerna lever i. Det kan handla om att markera en viss kulturell identitet, men ibland också vara en politisk akt.

Svenska litteratursällskapet har sedan 1920 årligen den 16 maj delat ut statsrådet Mauritz Hallbergs pris till forskare som i ett vetenskapligt arbete, utgivet på svenska i Finland, visat prov på särskilt framstående forskning. Prissumman är 20 000 euro. ■

Beviljade stipendier och understöd samt utdelade pris

Svenska litteratursällskapet beviljar årligen stipendier och pris ur särskilda donations- och testamentsfonder samt ur budgeterade medel. Stipendierna beviljas i regel enligt ansökan, medan prisen ges som premieringar åt skön- och facklitterära författare. De medel som har beviljats för forskningsprojekt ingår i statistiken, liksom även bidrag till stiftelsernas professorspool och postdoktorala pool.

Beviljade pris, stipendier och understöd 2002–2015

Beviljade stipendier och andra understöd enligt ämne

Vetenskapsområde	Beviljade, summa
etnologi och folkloristik	108 500
historia	393 000
kulturhistoria	80 054
litteraturhistoria	18 600
litteraturvetenskap	83 500
medicin: resestipendium för medicinestuderande och -kandidater	5 050
miljövård	67 455
musik och musikvetenskaper	79 500
national ekonomi och statistik inkl. befolkningsläran	30 000
samhällsvetenskaper	103 250
språkvetenskap (svenska språket/nordiska språk)	108 050
svenskans fortbestånd i Finland	97 600
teknologi, vindkraft och andra alternativa energiformer	15 000
teologi	39 600
övriga understöd	89 700
TOTALT	1 318 859

Särskilda av SLS beviljade understöd

Stiftelsernas professorspool för delfinansiering av forskningsledigheter	64 000
Stiftelsernas post doc-pool för finansiering av forskning utomlands	65 000
Bidrag till universitet för forskningsprojekt	930 000
Beviljade stipendier som återinförts	-3 623
Utbetalat till föreskrivna mottagare	123 037

Utdelade litterära pris vid årshögtiden 5.2 245 000

Övriga utdelade pris 22 300

Utdelning för SLS bokutgivning och övrig egen verksamhet 721 224

TOTALT **3 485 797**

A man wearing a green beanie, a brown jacket over an orange shirt, and dark pants stands in the center of a rustic wooden cabin. The walls and floor are made of horizontal wooden planks. A glowing window with a blue and red light is visible on the wall behind him. To the left, a wooden chair with a white object on it is partially visible.

Skrot blir konst på Abramsgården

Plåtbitar blir prinsar och rymdraketer, äggkartonger blir lampskärmar och gamla skor förvandlas till duvor. I händerna på Mathias Nystrand får värdelöst skrot nytt liv. Mathias bor i SLS författargård Abrams i Vörå, där de fantasifulla konstverken fyller farstun, gården, hyllor och uthus.

VI LÄMNAR SNÖSTORMEN bakom oss på Riksåttan och svänger in på Larvvägen mot Vörå. Vid horisonten lyser en klargul januari-sol omgiven av ett ljusrosa dis. Abramsgården i byn Andkil ligger lite stelfrusen i vinterkylan. På gården möts vi av några gamla bilar och invid grinden står en modell av en rymdraket i plåt med namnet *Sputnik* målat i rött. **Mathias Nystrand** tar emot oss i stugköket. Julgranen, som står invid muren, har för länge sen tappat sina barr, men bär fortfarande glittret och bollarna på sina torra, nästan nakna grenar. I taket hänger ett par lampor med skärmar gjorda av gråa äggkartonger. Granen, lampskärmarna, prydnadssakerna, ja, allt som bär Mathias signum är tillverkat av material som han har samlat under årens lopp.

Mathias har bott i författargården i fem år. Han trivs utmärkt och skulle gärna stanna i fem år till. Sedan han flyttade in har han ordnat en utställning på gården i samband med Vörådagarna och märkt hur intresset ökat år för år.

– Utställningen har börjat bli känd nu eftersom den är ett återkommande inslag i Vörådagarna och jag skulle gärna fortsätta ett tag till eftersom jag har kommit så bra igång, säger han och slår upp tevatten.

Mathias har gett ut fyra böcker, men sedan han flyttade till Abramsgården har han valt att ägna sig åt ett annat slags skapande. Att kalla honom för multikonstnär är ingen överdrift, varje

Abramsgården en kylig dag i januari.

skrymsle och vrå både inne i huset och i uthusen är fyllda med konstverk, instrument, verktyg, virke och gamla bilar.

– Jag kommer från Purmo och flyttade till Åbo 2001 där jag bodde i tio år. Mitt huvudämne vid Åbo Akademi var folkloristik, men jag ägnade en stor del av tiden åt att skriva. Det var under den här tiden jag skrev mina fyra böcker, säger han.

Efter åren i Åbo återvände Mathias till Österbotten och flyttade in i Abramsgården.

Abramsgården till SLS genom testamente

Svenska litteratursällskapet upplåter sedan 1992 gården åt finlandssvenska författare. Gården testamenterades till SLS av köp-

ABRAMSGÅRDEN

Abramsgården testamenterades till SLS av Matilda Westin

Författargården invigdes 1992

Huvudbyggnaden i två våningar byggdes kring sekelskiftet 1800 och fick sitt namn efter Abraham Jakobson Nyby

Matilda Westin var handelsman i tredje generation efter sin far och farfar. Hon förvärvade gården 1961

Matilda Westin uppskattade estetiska värden, vilket tog sig uttryck i ett samlarintresse för föremål, textilier och böcker

Den lille prinsen hälsar besökaren välkommen i den inglasade farstun.

T.v. Gamla uttjänta skor väcks till nytt liv när de förses med ögon och tänder. **T.h.** Konstnären Mathias Nystrand.

mannen **Matilda Westin**, som drev en affär i Vörå. Hennes önskan var att Abramsgården skulle bli ett författarhem och efter hennes död 1990 renoverade SLS huset och det utrustades bl.a. med vatten, avlopp och värmesystem. En glasveranda, som försågs med grönmålade spröjs, byggdes till. Den gamla karaktären har dock bevarats.

Som författargård har Abramsgården blivit något av ett kulturellt centrum. Den första författaren som bodde där, **Tatiana Sundgren**, skapade en prunkande trädgård och skrev tre böcker under sina tio år på gården.

Vi tar en rundtur i huset och omgivande uthus. I farstun sitter *Den lilla prinsan* på en träbänk framför verandans glasvägg och glor lite misstänksamt på oss. Hans rock är grönspräcklig med rostig krage och ansiktet skiftar i gulgrönt. Den mörka färgen runt ögonen förstärker intrycket av att han inte mår riktigt bra.

– Jag målar inte mina skulpturer, utan väljer plåtbitar med de färger jag önskar använda, säger Mathias.

Skrot inspirerar

Man får lätt den uppfattningen att Mathias skaparhjärna jobbar oavbrutet. När han inte bygger eller skulpterar så planerar han eller samlar material.

– Jag är något av en ”roskisdykare”. När jag ser en ”roskislava” brukar jag kolla om jag hittar något användbart till mina skulpturer, säger han.

Materialet har han samlat i olika lådor och lagt i uthusen.

– Jag har en låda med gamla skor, en låda med runda saker, en låda med hjul – en period tillverkade jag nämligen minitraktorer...

Han visar oss en duva som han har sytt av gamla skor och som nu hänger i köksfönstret. Ett par andra skor, som han har försett med ögon och tänder, ger ett märkligt levande och lite skrämmande intryck. Andra skulpturer är gjorda av gips eller papier-maché.

Gästande konstnärer

Utställningen som hålls under Vörådagarna har fått namnet *Det vuxna barnet*. Förutom Mathias deltar andra gästkonstnärer och

då används utrymmena både i huset och i uthusen.

– Jag har alltså haft olika gästkonstnärer inbjudna för varje år och försöker välja ut dem ur olika genrer. Första året var vi två och fick omkring 90 besökare. Sommaren 2015 då det var femårsjubileum var vi nio konstnärer och fick 144 namn i gästboken. Då deltog också folkmusikern **Marianne Maans** och bildkonstnären **Paula Blåfield**, som båda huserat här före mig, berättar Mathias.

Vi tar oss upp för en smal trappa till övre våningen i ett av uthusen. Där ligger några figurer tillverkade av papier-maché huller om buller som han har ställt ut i Vasa tillsammans med sin sambo bildkonstläraren och konstfotografen **Mirva Vittaniemi**.

– Namnet *Det vuxna barnet* kommer av att vi som ställer ut här på Abramsgården har haft vårt bildspråk med oss hela livet, ända sedan barndomen. Nu som vuxna har det förfinats och utvecklats. Det är något som förenar oss. ■

Notiser

SLS kundtjänst

SLS nya kundtjänst slog upp sina dörrar i SLS hus i Kronohagen i Helsingfors den 7 april 2015. Huset hade då varit stängt i nästan ett år på grund av renovering. I kundtjänsten tas besökaren emot av SLS receptionist eller av en arkivarie som dagligen står till tjänst i frågor som berör arkivet. Det är fritt fram för allmänheten att sticka sig in på ett besök och ställa frågor om allt som berör SLS verksamhet, t.ex. om en bok, ett föredrag, ett forskningsprojekt eller något annat. I kundtjänsten finns också finlandssvenska tidskrifter som besökaren kan läsa. Det går även att ta kontakt per telefon eller e-post.

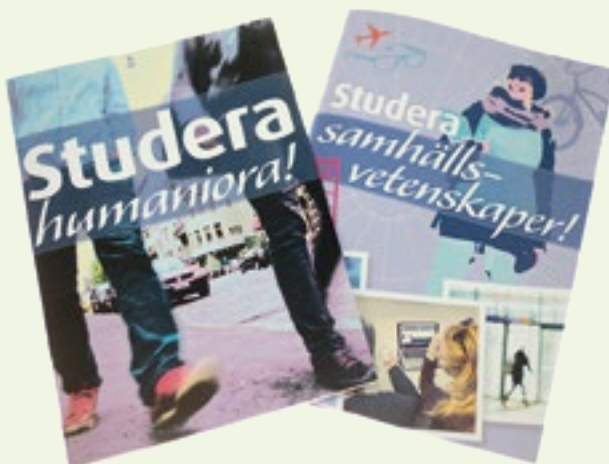
Kundtjänsten i Helsingfors är öppen vardagar kl. 9.00–16.00. Kundtjänsten i Vasa är tillfälligt begränsad p.g.a renoveringsflytt (mer information finns på sfs.fi) ■

www.sfs.fi

Förnyad webbplats

SLS webbplats (sfs.fi) fick nytt utseende och ny struktur våren 2015. Det var ett stort projekt som genomfördes i samarbete mellan SLS kommunikation och informationsförvaltning. Målet är en tydlig och lätthanterlig webbplats, där det ska vara enkelt att hitta information och söka i det digra material som SLS har på nätet.

På webbplatsen kan man bl.a. läsa om verksamheten, webbutgåvor, böcker, forskningsprojekt, digitaliserat material, söka i databaser, lyssna på inspelningar av dialekter eller se pristagarintervjuer. Många seminarier och föredrag sänds direkt via webbplatsen. Aktuell information om stipendier och hur de ska sökas finns på webbplatsen. Följ SLS också via Facebook, Twitter, Instagram och Flickr. ■

Broschyrer för abiturienter

SLS satsar på att öka ungdomars intresse att börja studera humaniora och samhällsvetenskaper genom att ge ut två broschyrer riktade till abiturienter. En broschyr som presenterar de humanistiska ämnena vid Åbo Akademi och Helsingfors universitet skickades till alla svenskspråkiga gymnasier i Finland våren 2015 och en motsvarande broschyr om samhällsvetenskaperna blev klar i slutet av året. Den skickades till gymnasierna i början av vårterminen 2016.

Broschyrerna har gjorts i samarbete med fakultets- och ämnesföreningarna vid Åbo Akademi och Helsingfors universitet. De är en del av SLS Pro humaniora-satsning som går ut på att engagera och aktivera yngre målgrupper. ■

Välbefinnande i arbetet

FÖR MÅNGA MEDARBETARE präglades 2015 av flytt till nya kontor, antingen permanenta eller tillfälliga. Under våren återvände arkivpersonalen i Helsingfors till Riddaregatans nyrenoverade hus, medan SLS arkiv i Vasa tillfälligt flyttade till Ekgården, för den tid då fastigheten vid Handelsplanaden 23 genomgår en grundlig renovering. I slutet av året stod administrationen och förmögenhetsförvaltningen i tur att flytta till den nyrenoverade femte våningen i fastigheten vid Snellmansgatan 13 i Helsingfors.

Under året genomfördes många aktiviteter för att fortsätta målsätt-

ningen att höja vi-andan inom SLS. För personalen ordnades *Efterjobbet*-träffar, en friluftsdag i Solvalla, flera interna tillställningar och evenemang samt gemensamma kaffestunder för att uppmärksamma årets högtidsdagar.

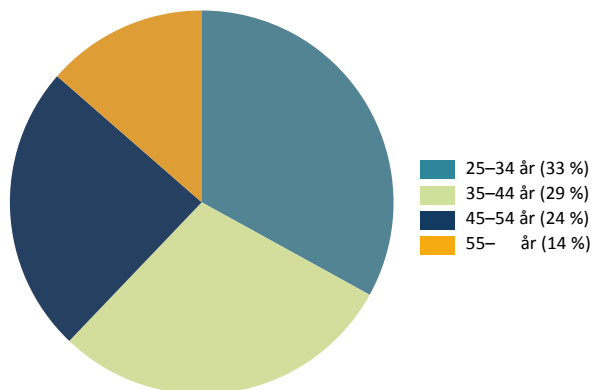
SLS trogna medarbetare uppmärksammades årligen med Centralhandelskammarens förtjänsttecken. Vid julmiddagen överräcktes 25-årstecknet till programchefen **Agneta Rahikainen** och fotografen **Janne Rentola**. Därtill uppmärksammades en medarbetare för 15 års förtjänstfullt arbete och fyra för 10 års arbete. Under året avgick två arkivarier med pension,

Meta Sahlström och **Anne-May Berger**.

SLS satsar på personalutveckling och medarbetarna har aktivt deltagit i utbildningar, kurser och seminarier. Antalet fortbildningsdagar ökade till 7,1 dagar per årsverke, från att året innan ha varit 4,9 dagar. Ökningen beror delvis på att SLS under året betonat välbefinnande i arbetet och tillsammans med Veritas erbjudit en *Välbefinnande i arbetet*-utbildning för hela personalen. För närvarande pågår utvecklingsarbetet inom arbetsgemenskapen och arbetsvälbefinnandet mäts genom regelbundna så kallade pulstagningar

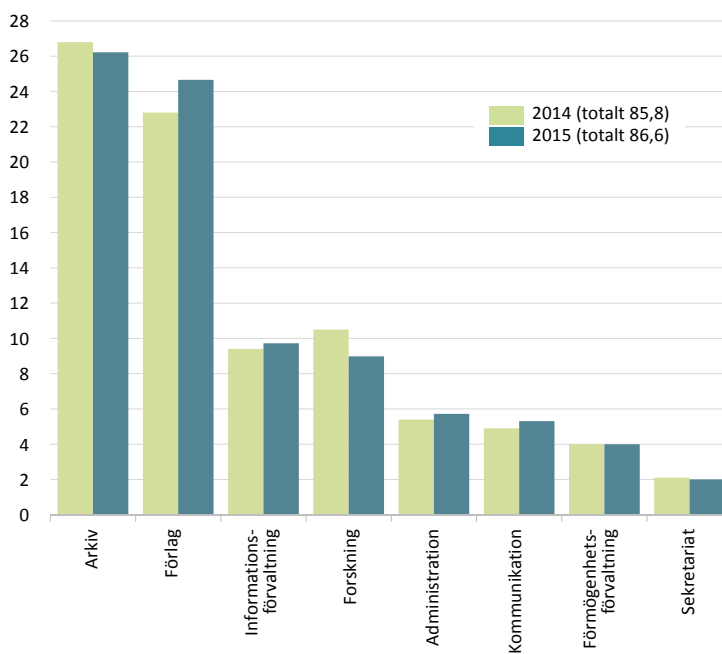
Personalens åldersstruktur 31.12.2015

under 2016. Målet med dessa satsningar är en hälsosam och välfungerande arbetsplats.

Under året hade SLS totalt 119 anställda, av dessa var 62 fastanställda och 57 anställda på viss tid inom olika projekt. Antalet årsverken uppgick till 87, en ökning med ett årsverke från året innan. Av medarbetarna var 73 % kvinnor och 27 % män, andelen kvinnor har ökat sedan föregående år. Att personalen vid SLS är välutbildad kan konstateras genom att 78 % av medarbetarna har en högre högskoleutbildning och av dem är 20 % doktorer. En lista över SLS personal finns på sidan 90. ■

Antal årsverken enligt sektor 2014-2015

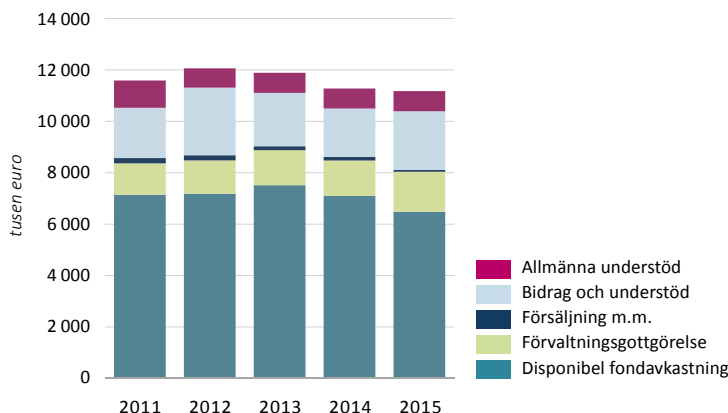
Verksamheten tryggad tack vare stabil ekonomi

DET ÄR SLS DONATORER som gjort det möjligt att upprätthålla den omfattande verksamheten och utdelningen av stipendier, pris och understöd. Från år till år har denna fondförmögenhet, som tillkommit genom dessa framsynta personer, bidragit med en jämn och över tiden växande avkastning. Tack vare detta kan SLS fullfölja sitt viktiga uppdrag. Verksamheten finansieras till 66 % med avkastning från de egna fonderna. Donationer och bidrag täcker 17,6% av kostnaderna. Verksamhetsintäkterna som omfattar även fondernas förvaltningsgottgörelser täcker ca 12,7 %

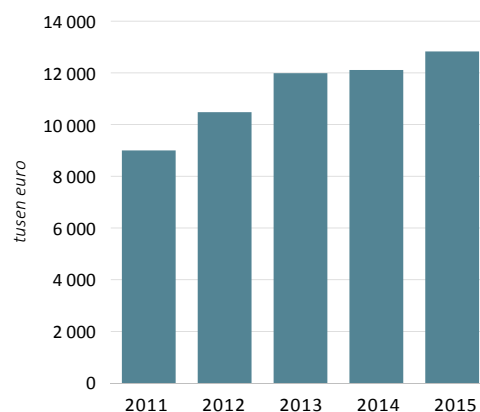
av medelanvändningen. Resterande delen täcks med statliga och kommunala understöd, ca 6,2 %.

Av SLS verksamhetssektorer står forskningsverksamheten och stipendieutdelningen för den största andelen av medelanvändningen. I detta inräknas då även kanalisering av medel i form av forskningsunderstöd till SLS samarbetsuniversitet samt annan utdelning av stipendier och pris. Forskningssektorns medelanvändning uppgick 2015 till 4,7 miljoner euro, vilket utgör 36 % av de totala verksamhetskostnaderna. Förlagssektorns andel är 2,9 miljo-

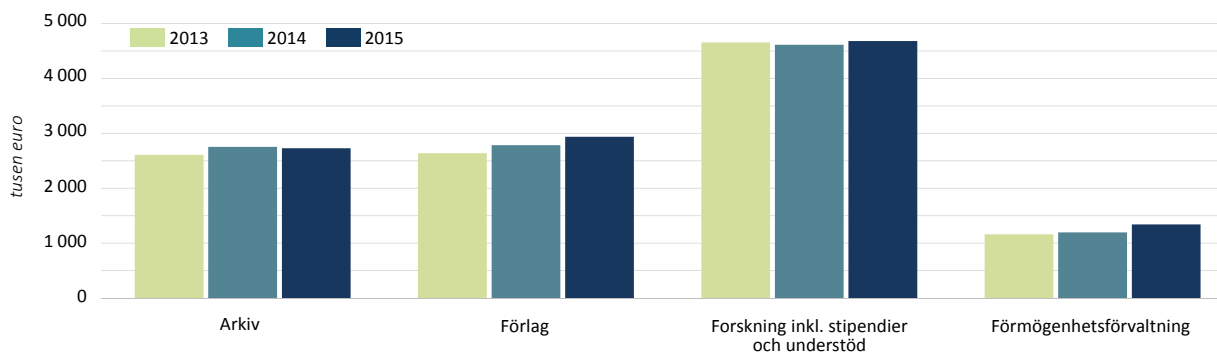
SLS intäkter

Medel för verksamhet

Medelanvändning sektorvis

ner euro, 23 % av kakan. Arkivets andel är 2,7 miljoner euro, 21 % och förmögenhetsförvaltningens andel är 1,3 miljoner euro, 10 % av kostnaderna. Kostnader för kommunikation, informationsförvaltning och IT, ekonomiadministration och för de ledande organen samt sekretariatet fördelas på verksamhetssektorerna och ingår i ovannämnda belopp.

Under året 2015 färdigställdes den grundliga renoveringen av SLS hus vid Riddaregatan 5 i Helsingfors. Denna ombyggnad som aktualiserats av ett akut inneluftproblem belastade SLS ekono-

mi så att nettoavkastningen från fastighetsplaceringar både 2014 och 2015 var negativ. Även verksamhetskostnaderna belastas med närmare 0,5 miljoner euro extra till följd av saneringen. Under året togs de förnyade utrymmena i bruk och såväl användare som gäster har varit synnerligen tilltalande av slutresultatet.

Beviljade understöd och medel för utdelning av pris och stipendier ökade med 6,5 %. I beloppet ingår även sådan utdelning av fondavkastning som beviljats för verksamhet som bedrivs i SLS regi. En noggrannare specifikation av

hur utdelningen fördelar sig återfinns på sidan 35.

Personalkostnaderna ökade från föregående år med 2,6 %. Samtidigt ökade också antalet utförda årsverken något från 85,8 till 86,6 årsverken. De SLS anställda forskarnas antal har minskat till förmån för ökade forskningsanslag till SLS finansierade projekt inom våra samarbetsuniversitet. Den marginella ökningen i årsverken hittas inom förlagssektorn och utökade satsningar på kommunikation. ■

Dubai har utvecklats till ett internationellt handelscentrum.

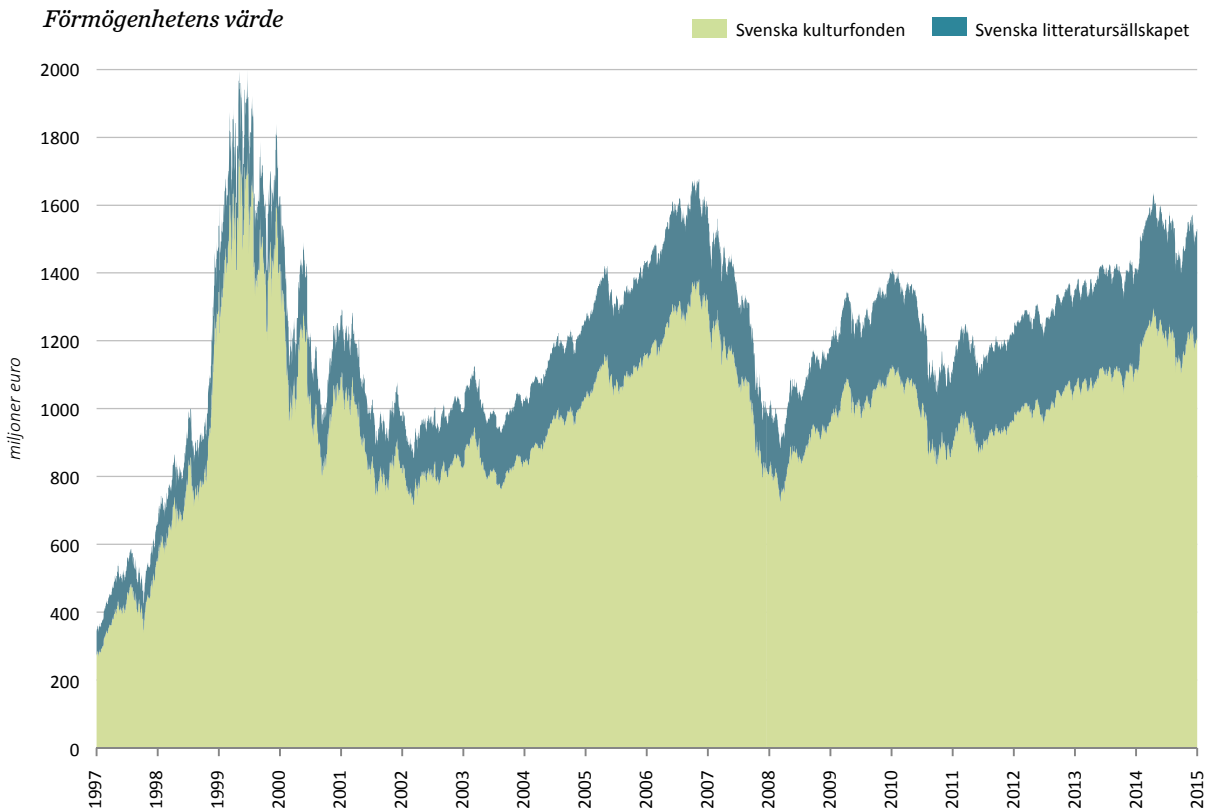
2015 gav god avkastning

Placeringsåret 2015 bjöd på en positiv utveckling och SLS förvaltade förmögenhet steg i värde för fjärde året i rad. De globala aktiemarknaderna steg med ca 9 % i snitt medan räntemarknaden gav en mycket mager utdelning. Den globala konjunkturutvecklingen var stabil och företagens resultat uppvisade en tillfredställande tillväxt. Utvecklingen i den finska ekonomin var mycket svag.

TOTALAVKASTNINGEN av SLS förvaldade förmögenhet var +10,9 %. Placeringsportföljens jämförelseindex* avkastade +10,2 %. Den totala fondförmögenhetens värde uppgick till ca 1,5 miljarder euro vid slutet av året.

Enligt SLS placeringspolitik utgörs medel disponibla för användning av placeringarnas direktavkastning och ackumulerade direktavkastningsreserver.

*) 40 % Världsindex (MSCI World AC), 40 % Helsingforsbörsen (OMX Helsingfors), 20 % euroområdets statsobligationer (JPM Euro Government)

Med dessa medel finansieras SLS egen verksamhet samt Svenska kulturfondens utdelning. Direktavkastningen i form av dividender, ränte- och nettohyresintäkter sjönk från 51,1 miljoner euro år 2014 till 49,3 miljoner euro år 2015.

De aktierelaterade placeringarna stod för 80 % av placeringsportföljen och uppgick till ca 1,2 miljarder euro. Finländska börsbolag står för ungefär hälften av dessa. Endast ett fåtal av dessa får sin huvudsakliga intjäning i Finland. Den dystra utvecklingen på hemmamarknaden har motiverat till att söka goda placeringsalternativ på andra geografiska områden. Placeringsfondernas andel har under de senaste åren ökat

markant. Långsiktigt lönsamma globala branscher som t.ex. läkemedelsindustri, dynamiska ekonomiska regioner som Asien och USA samt småbolag med stark tillväxtpotential har fått en allt större roll bland förmögenhetens placeringar. Under året grundades en specialplaceringsfond för SLS behov tillsammans med en samarbetspart som hjälper oss välja de allra bästa fonderna som placerar på bland annat tillväxtmarknader och i europeiska småbolag.

Förmögenhetsförvaltningens fortlöpande omvärldsbevakning förutsätter regelbundet inhämtande av kunskap på seminarier, konferenser och studieresor. Under året fortbildade sig place-

ringschefen bl.a. genom att delta i ett seminarium om de senaste akademiska rönen inom placeringsriskallokering och faktoringinvestering i Frankrike. Utsikterna för Mellanösterns ekonomier i en omgivning av kraftigt sjunkande råvarupriser och några finländska portföljbolags verksamhet i området bedömdes under en studieresa i Förenta Arabemiraten. Åter kunde konstateras, att flera finländska företag med kunnig ledning, väl genomtänkt strategi och starka finanser står sig väl i den internationella konkurrensen och kommer att skapa mervärde åt sina ägare i form av dividender och värdestegring trots den svaga utvecklingen i den finländska ekonomin. ■

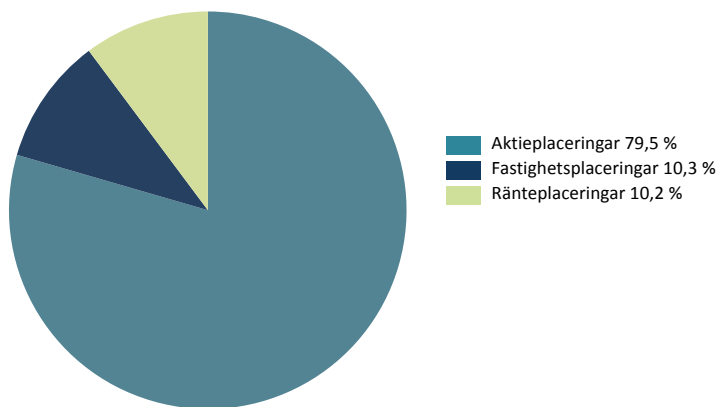
SLS förmögenhetsförvaltning

SVENSKA LITTERATURSÄLLSKAPET förvaltar en förmögenhet som vid slutet av 2015 värderades till ca 1,5 miljarder euro och utgörs av Svenska litteratursällskapets (SLS) och Svenska kulturfondens (SKF) fonder. Målsättningen för förmögenhetsförvaltningen är en stabil och förutsägbar direktavkastning. Med direktavkastningen finansieras SLS verksamhet, pris- och stipendier samt SKF:s utdelning. Sällskapets förmögenhetsförvaltning eftersträvar även att uppnå en god totalavkastning på kapitalet för att trygga förmögenhetens realvärde och de disponibla medlens köpkraft på lång sikt. ■

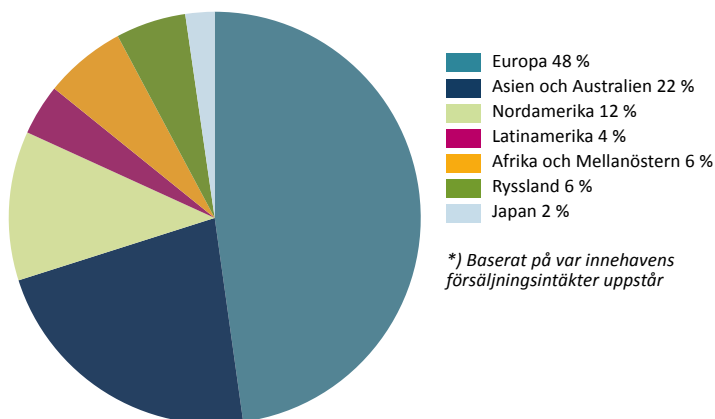
SLS placeringspolitik i korthet

SLS PLACERAR I HUVUDSAK i börsnoterade finländska och svenska, internationellt verksamma bolag. Stabila och etablerade bolag med god dividendbetalningsförmåga och -potential, stark marknadsposition och balans samt god lönsamhet prefereras. De direkta aktieinnehaven kompletteras med placeringar i aktieplaceringsfonder och andra aktierelaterade instrument, fastigheter och ränteinstrument. ■

Placeringsportföljen

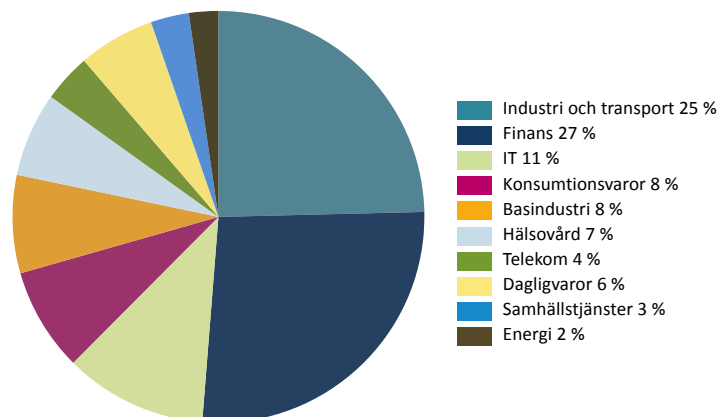

Aktieplaceringarnas fördelning enligt region*

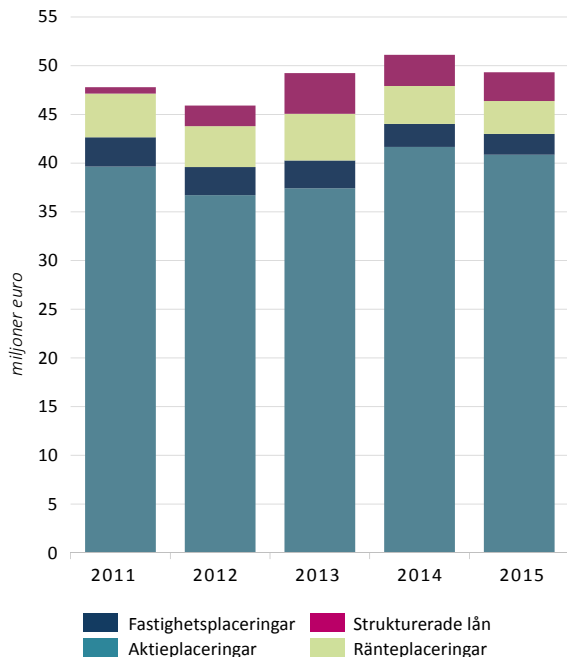

*) Baserat på var innehavens försäljningsintäkter uppstår

Aktieplaceringarnas fördelning enligt bransch

Direktavkastning

Omlaceringar

Svenska kulturfondens utdelningsmedel stiger till 35 miljoner euro

Tack vare en positiv avkastningsutveckling av Svenska kulturfondens fondmedel kan de utdelningsmedel som ställs till Kulturfondens disposition ökas från 34,1 miljoner euro till 35,0 miljoner euro. Under 2015 har värdet på Kulturfondens tillgångar stigit med ca 94 miljoner euro från 1 119 miljoner euro till 1 213 miljoner euro. Genom donationer och testamenten ökades Kulturfondens fondkapital med 1,05 miljoner euro. Sammanlagt 11 av Kulturfondens fonder mottog kapital. Tre nya fonder, Inga Mattsson-Pentikäinens minnesfond, fonden Porten till Europa och Stella Parlands minnesfond instiftades.

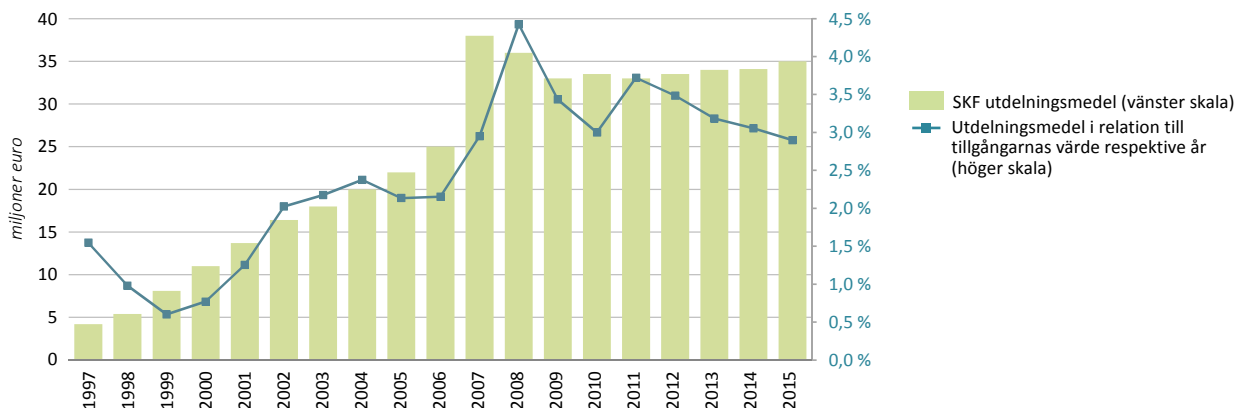
Svenska kulturfondens resultat före förändringar i kapital och utdelning uppgick till 40,4 miljoner euro. Direktavkastningen

i form av dividender, fastighets- och ränteintäkter blev något lägre än året innan då det i resultatet ingick extra dividender. Den synnerligen låga räntenivån har även minskat ränteintäkterna. I resultatet ingår 636 000 euro bidrag som kanaliseras via Kulturfonden för utdelning.

År 2015 ställdes 34,1 miljoner euro till disposition för Kulturfondens utdelning av 2014 års överskott.

Av överskottet 2015 ställs 35,0 miljoner euro till disposition för Kulturfondens utdelning. 2,9 miljoner euro av Kulturfondens resultat har enligt fondvillkor överfört till att förkovra fondernas kapital och 1,9 miljoner euro har överfört till Kulturfondens konjunkturutjämningsfond. Räkenskapsårets resultat för Svenska kulturfonden är -1 863,56 euro. ■

Utdelningsmedel ställda till disposition för Svenska kulturfondens ändamål

Vetenskapligt råd, finansråd och revisorer

FINANSRÅDET

Magnus Bargum

Johan Aalto

Jannica Fagerholm

Ole Johansson

Christoffer Taxell

VETENSKAPLIGA RÅDET

Fred Karlsson

Henrik Meinander

Magnus Bargum

Tom Moring

Claes Ahlund

Johannes Brusila

Mona Forsskåhl

Karmela Liebkind

Kristina Malmio

Camilla Wide

Anna-Maria Åström

Ann-Catrin Östman

VETENSKAPLIGA RÅDET

Mandatperiod

Ordförande	professor Fred Karlsson	2014–2016
Vice ordförande	professor Henrik Meinander	2013–2015
Skattmästare	kommerserådet Magnus Bargum	2015–2017
Sekreterare	professor Tom Moring	2013–2015
	professor Claes Ahlund	2015–2017
	professor Johannes Brusila	2014–2016
	professor Mona Forsskåhl	2014–2016
	professor Karmela Liebkind	2015–2017
	docent Kristina Malmio	2015–2017
	professor Camilla Wide	2013–2015
	professor Anna-Maria Åström	2014–2016
	akademilektor, fil.dr Ann-Catrin Östman	2013–2015

FINANSRÅDET

Ordförande	kommerserådet Magnus Bargum	2015–2017
	advokat Johan Aalto	2014–2017
	verkställande direktör Jannica Fagerholm	2013–2016
	bergsrådet Ole Johansson	2015–2018
	minister Christoffer Taxell	2012–2015

Revisor

CGR-samfundet **Ernst & Young**, 2015
huvudansvarig revisor ekon.mag. **Bengt Nyholm**, CGR

Ledningsgruppen

Från vänster:

Dag Wallgren, verkställande direktör
Liisa Hakamies-Blomqvist, förlagschef
Christer Kuvaja, forskningschef
Kristina Linnovaara, arkivchef

Jonas Lång, kanslichef
Gunilla Löfstedt-Söderholm,
kommunikationschef
Ninny Olin, ekonomichef
Karola Söderman,
informationsförvaltningschef

ÅRSBERÄTTELSE OCH BOKSLUT

Ordförandens årskrönika	54
Vetenskapliga rådets årsberättelse	56
Finansrådets årsberättelse	59
Bokslut	66
<i>Resultaträkning</i>	66
<i>Balansräkning</i>	68
<i>Noter till resultat- och balansräkningen</i>	69
<i>Underskrifter</i>	81
Revisionsberättelse	82

FÖRTECKNINGAR

Pris och stipendier	84
Nämnder, kommittéer och utskott	85
Pågående forskningsprojekt	86
Publikationer	87
Publika evenemang	88
Medlemmar	89
Personal	90

Ordförandens årskrönika 2015

DEN FORMELLA GRUNDEN för Svenska litteratursällskapet utgörs av dess stadgar. På grund både av lagstiftningens utveckling och tidens flykt reviderade SLS under 2014–2015 sina stadgar. Förslaget till nya stadgar utarbetades av kvartetten Magnus Bargum, Christoffer Taxell, Clas Zilliacus samt undertecknad. Förslaget förhandsgranskades och godkändes av Föreningsregistret. Efter bifall av (gamla) styrelsen och finansrådet förelades förslaget årsmötet, som den 9 april 2015 godkände det. De nya stadgarna registrerades i Föreningsregistret den 4 maj och kan läsas på nätadressen <http://www.sls.fi/sv/stadgar>.

Vid årsmötet avgick professor Clas Zilliacus från styrelsen, där han verkat som medlem sedan 2003. Han var sällskapets viceordförande 2013–2015. Nu en veteran kom han till SLS som forskare vid presshistoriska nämnden redan 1977. Denna period fortgick till 1983. Han har resultatrikt bidragit till sällskapets verksamhet också som medlem av presshistoriska nämnden 1978–1988 och 1991–1992, allmänna prisenämnden 1971, 2003, 2007 och 2011 (de två sistnämnda åren som ordförande), redaktionsrådet för Zacharias Topelius Skrifter 2009–2014 (ord-

förande 2011–2014), årsfestkommittén 2012–, förlagsnämnden 2012– och redaktionsrådet för Henry Parlands samlade skrifter 2016–. Som synes har han lyckligtvis inte dragit sig helt tillbaka, utan vi räknar med hans insatser också vid planeringen av 2017 års speciella Finland 100-årsfest. Det är Clas eminenta språksinne vi har att tacka för den exakta språkliga utformningen av namnet på det ena av SLS två ledarråd – vetenskapliga rådet.

Som ny medlem i vetenskapliga rådet invalde årsmötet litteraturforskaren, docent Kristina Malmio, Helsingfors. Till hedersmedlemmar kallades professor Ann-Mari Häggman, professor Marika Tandefelt och kammarrådet Henry Wiklund, till korresponderande medlemmar författaren Klaus-Jürgen Liedtke och orkesterdirigenten Susanna Mälkki.

Vid årshögtiden den 5 februari tilldelades författaren Birgitta Boucht Tollanderska priset för sitt litterära livsverk. Professor Fabian Dahlström, en rese inom musikforskningen, erhöll plaketten *Allt vad vi äga samman* för sina insatser för att dokumentera Finlands och Sveriges gemensamma musikaliska kulturarv. Statsrådet Mauritz Hallbergs pris utdelades den 16 maj

Fred Karlsson

till filosofie doktor Julia Tidigs för avhandlingen *Att skriva sig över språkgränserna – flerspråkighet i Jac. Ahrenbergs och Elmer Diktonius prosa*.

Inom forskningssektorn gjordes en landvinning då ett seminarium om mångvetenskap anordnades den 5 november. Det vetenskapliga samarbetet med Svenska Akademien fortsatte med

kollokviet *Svenskan som pluricentriskt språk* den 26 oktober. Ett seminarium ordnades den 17 juni för forskare från skandinaviska institutioner vid universitet i Tyskland, Frankrike, Holland och Skottland. Inom pro humaniora ordnades den 4 juni ett seminarium för historielärare i finska skolor. En stor förändring är att stipendie- och understödsfondernas avkastning från 2016 budgeteras enligt ämnesområde.

Professor Claes Ahlund åtog sig i mars det arbetsdryga treåriga uppdraget som ordförande för allmänna prisenämnden. Han efterträdde professor Karmela Liebkind som avslutade sitt framgångsrika triennium. Vid vetenskapliga rådets konstituering den 16 april återvaldes undertecknad till sällskapets ordförande och professor Tom Moring till sekreterare. Professor Henrik Meinander valdes till vice-ordförande.

Det jättestora projektet med att fuktanera SLS hus vid Riddaregatan 5 i Helsingfors bragtes av fastighetschefen Hans Wiljanen till ett lyckligt slut och alla vederbörande hade flyttat tillbaka under våren. Också femte våningen på Snellmansgatan 13 kunde tas i bruk under året.

Arkivets verksamhet har präglats av flyttar och av att kundbetjäningen har varit begränsad. En ny kundtjänst i gatunivå med en fin forskarsal öppnades i april på Riddaregatan 5. Arkivet i Vasa med Finlands svenska folkmusikinstitut stängdes i april för renovering och verksamheten flyttade till exilutrymmen. Samarbetsprojektet med Finska Litteratursällskapet (SKS) och Riksarkivet kring utvecklandet av

system för att ta emot digitala privatarkiv har fortskridit. Tesaurusen TRAD med vokabulär inom ämnesområdet folkkultur har blivit färdig. Tesaurusen kommer att ingå i Finto, en finländsk service för publicering och användning av terminologier.

Informationsteknologisektorn har i samarbete med kommunikationen förnyat SLS webbplats. Tillsammans med arkivet har kundgränssnittet till det digitala materialet förnyats. Kunskapsbanken utvidgades med flera databaser. Ontologiseringen av ämnesord har utvecklats. Förlaget tog i bruk ett nytt förlagsverktyg som möjliggör bättre uppföljning och styrning av publikationsprocessen. IT-enheten har varit starkt involverad i datateknisk planering av alla flyttar i Helsingfors och Vasa.

Bokutgivningen präglades av två viktiga översättningsarbeten. Fabian Dahlströms utgåva av Jean Sibelius dagbok som 2005 utkom på svenska översattes inför Sibelius 150-årsjubileum till finska. Första upplagan sålde slut på några månader. Panu Pulmas (red.) *De finska romernas historia från svenska tiden till 2000-talet*, som 2012 gavs ut på finska av SKS och 2013 belönades med statens informationspris, väckte stort intresse i Sverige. Bland nya originalverk blev SLS tidigare vd Henry Wiklunds bok *Uppdraget som växte en* av årets bästsäljare.

Den 16 december skrev representeranter för de största finländska ägarerna, SLS och Konstsfundet, under ett köpebrev med vilket Stiftelsen Natur & Kultur tog över aktiestocken till Bokförlaget Atlantis AB. Diskussionerna

med Natur & Kultur leddes av SLS förlagschef Liisa Hakamies-Blomqvist, då Atlantis styrelseordförande. Samarbetet med (riks)svenska aktörer förväntas fortsätta och växa under Natur & Kulturs vidare varumärkesparaply.

Under verksamhetsåret initierades arbetet på en ny strategi för femårsperioden 2016–2020. Bland annat utvärderades i detalj femårsstrategin 2010–2015 och dess tillämpning av en extern bedömargrupp ledd av professor Krister Ståhlberg. Docenten i språkteknologi Krister Lindén kontraherades för att uppgöra scenarier för SLS digitala verksamheter, behov och möjligheter. Båda dessa rapporter utgör en mycket nyttig del av underlaget för det nu pågående strategiarbetet som ska slutföras i september 2016.

En annan vid årsskiftet aktuell fråga gäller vetenskapliga rådets rekryteringsprinciper, d.v.s. dess medlemmars mandatperioder (antal, längd) samt de konkreta principerna för förtroendevaldas jäv. Vid arbetsutskottets decembermöte uppdrogs åt undertecknad att komma in med eventuellt behövliga förslag till förändring och precisering.

Som sällskapets ordförande vill jag tacka alla i organisationen och alla förtroendevalda för väl fullgjort värv, och inte minst vd:n och kansliet för gott samarbete. En allmän vanföreställning är den om stilla lunkande humanister. Dess fullständiga positiva negation är SLS – ett humanistiskt samfund i tiden, för Finland. ■

Fred Karlsson
sällskapets ordförande

Vetenskapliga rådets årsberättelse 2015

Sällskapets strategiska riktlinjer

Verksamheten har 2015 bedrivits i enlighet med sällskapets strategi 2010–2015.

Under året inleddes beredningen av sällskapets vetenskapliga och kulturella riktlinjer fram till 2020 genom att en extern utvärdering av den nuvarande strategin och dess förverkligande genomfördes av en finländsk-norsk forskargrupp under ledning av professor Krister Ståhlberg. Som underlag för beredningen uppgjorde forskningsdirektör Krister Lindén en rapport om SLS positionering inom digital humaniora.

Verksamhetsrelaterade milstolpar

De mål som uppställdes hösten 2014 och skrevs in i verksamhetsplanen för 2015 uppnåddes i huvudsak.

SLS arkiv fortsatte arbetet med att förverkliga den långsiktiga digitaliseringsplanen och att öka materialet på nätet. Insamlingsarbetet har i växande grad gjorts med och på initiativ av externa samarbetsparter. Samarbetsprojektet med Finska Litteratursällskapet (SKS) och Riksarkivet kring utvecklandet av system för att ta emot digitala privatarkiv har fortskridit och av författare har information om digitalt arkivmaterial samlats in. Arkivet har

aktivt utvecklat hanteringen av rättighetsfrågor inom olika interna processer.

Under året beslutade vetenskapliga rådet om en omfattande reform av utdelningen av stipendier och understöd, som bl.a. innebär att de vetenskapliga nämndernas kompetens i högre grad kommer till användning i beredningen.

Bland de många SLS-seminarier-na kan nämnas *Kanon – vad, hur och varför? Litteraturhistorieskrivningens problem och möjligheter, Vardagens teknologisering, Statsnatten i ny belysning* och *Språket som verktyg*. SLS och Svenska Akademien arrangerade den 26 oktober ett gemensamt kollokvium i SLS hus med temat *Svenskan och finskan som pluricentriska språk*.

Sällskapet utgav 15 volymer i sin skriftserie. Årets bästsäljare var den finska översättningen av Jean Sibelius dagbok samt Panu Pulma (red.), *De finska romernas historia från svenska tiden till 2000-talet*.

Inom projektet Zacharias Topelius Skrifter utgavs *Brev. Zacharias Topelius korrespondens med förlag och översättare* i digital form. Av Georg August Wallins Skrifter utgavs den sjätte delen. Arbetet med att utge Henry Parlands skrifter inleddes.

Vid årets slut sålde sällskapet tillsammans med de andra aktieägarna bokförlaget Atlantis AB till Stiftelsen Natur & Kultur.

Stipendier, understöd och priser

Ur sällskapets fonder och budgetmedel utdelade vetenskapliga rådet stipendier, understöd och priser åt externa mottagare till ett belopp av 2 764 573 euro. Sällskapet erhöll 259 stipendie- och understödsansökningar till ett belopp av 4 032 437 euro. Av dessa beviljades 107 ansökningar till ett belopp av 1 318 859 euro. För stipendier inom stiftelsernas professorspool och post doc-pool beviljades därtill 129 000 euro. Till i donationsvillkor föreskrivna mottagare utbetalades 123 037 euro.

Under året utdelades 21 litterära och kulturella priser till ett totalbelopp av 267 300 euro.

Sällskapet erhöll 29 ansökningar om finansiering av forskningsprojekt till ett belopp av 12 423 863 euro. Sällskapet beslutade finansiera tre forskningsprojekt, som inleds 2016, med totalt 930 000 euro. Dessa är *Kommunicerande konsumtion: kringvandrande försäljare och kulturmöten i Finland 1800–1940* med Åbo Akademi som samarbetspart, *Samverkan mellan språklig praxis, fterspråkig identitet*

och språkideologi med Vasa universitet som samarbetspart och *Marginaliserade eller privilegierade? Språkgruppskillnader i hälsa och ohälsa i Finland* med Åbo Akademi som samarbetspart.

Institutionellt samarbete

Inom ramen för det fortlöpande samarbetet med Finska Litteratursällskapet (SKS) upprätthölls täta kontakter på högsta ledningsnivå och inom de bägge sällskapens arkiv, förlag och informationsförvaltning.

Med Svenska Akademien fortgick det goda samarbetet bland annat genom det ovannämnda gemensamma kollokviet. Akademiledamoten Tomas Riad deltog i sällskapets årshögtid den 5 februari.

Även det goda samarbetet med Riksbankens Jubileumsfond fortgick.

Genom medlemskapet i Delegationen för stiftelser och fonder deltar sällskapet i det nationella samarbetet inom stiftelsesektorn.

Sällskapet är sedan 2013 medlem i The European Foundation Centre, som är samarbetsorganisationen för europeiska stiftelser och fonder.

Vetenskapliga samfundens delegation jämte dess underavdelningar Vetenskapsbokhandeln, Boklagret och Bytescentralen för vetenskaplig litteratur, var fortsättningsvis en viktig och nära samarbetspartner.

Samarbetet med Riksarkivet, Nationalbiblioteket och andra minnesorganisationer kring Nationella digitala biblioteket och andra gemensamma digitala lösningar har fortgått med hög prioritet.

Medlemmarna

Medlemsantalet i föreningen minskade en aning efter att ha stigit i fler årtid. Antalet medlemmar 31.12.2015 var 1 117 personer (2014: 1 127 personer).

SLS hus

Renoveringen av sällskapets hus vid Riddaregatan 5 i Helsingfors blev färdig våren 2015 då forskningen flyttade in och arkivets personal och arkivmaterialet återvände från de tillfälliga utrymmena. Sällskapet öppnade en ny kundtjänst och forskarsal i byggnadens gatuplan. Sällskapets seminarier, föreläsningar och evenemang har arrangerats i husets auditorium.

Sällskapets förlagsverksamhet, förmögenhetsförvaltning, administration, informationsförvaltning, kommunikation och sekretariat verkar i utrymmena på Snellmansgatan 13. Förmögenhetsförvaltningen och administrationen flyttade i november till renoverade utrymmen i byggnadens femte våning.

Sällskapets arkivenhet i Vasa flyttade i april tillfälligt från Handelsplanaden 23 till Storalånggatan 28–30 på grund av renovering av fastigheten. Under renoveringen förvaras SLS arkivmaterial på Vasa landsarkiv. Renovering beräknas bli färdig hösten 2016.

Sällskapet upprätthåller två fastigheter för ideella ändamål, Diktarhuset i Borgå och författargården Abrams i Vörå. Diktarhuset bebos av författaren Christer Kihlman och Abramsgården av författaren och konstnären Mathias Nystrand.

Årshögtiden 5.2.2015

Årshögtiden ägde på sedvanligt sätt rum i Helsingfors universitets solenitetssal. Festföredraget hölls av orkesterdirigenten Susanna Mälkki: *Ett språk, två språk, ett ordlöst språk, tonspråk – tankar kring vårt nationella kulturarv*. Sällskapets stora pris, Tolanderska priset jämte medalj, tillföll författaren Birgitta Boucht. Ordföranden Fred Karlssons hälsningstal har återgetts i *Källan* 1/2015 och festföredraget i *Historiska och litteraturhistoriska studier* 90.

Programmet vid årshögtiden uppmärksammade tonsättaren Jean Sibelius (1865–1957) 150-årsjubileum. Publiken uppgick till drygt 600 personer.

Årsmötet 9.4.2015

I sällskapets årsmöte deltog 37 medlemmar. Årsmötet omfattade enhälligt styrelsens och finansrådets gemensamma förslag till förnyade stadgar som därefter registrerades i föreningsregistret och trädde i kraft den 4 maj 2015. Enligt de nya stadgarna har SLS ett vetenskapligt råd med uppgift att handha sällskapets vetenskapliga och kulturella verksamhet och ett finansråd, som utgör i föreningslagen avsedd styrelse.

De nya stadgarna förutsätter att fyra av vetenskapliga rådets medlemmar årligen är i tur att avgå och att mandatperioden är tre år. För att uppfylla kravet på att fyra av rådets medlemmar årligen står i tur att avgå, fastställde årsmötet de nu valda medlemmarnas mandatperioder enligt följande:

Följande medlemmar i vetenskapliga rådet valdes fram till årsmötet 2018: professor Claes Ahlund, kommers-

rådet Magnus Bargum, professor Karmela Liebkind och docent Kristina Malmio.

Följande medlemmar i vetenskapliga rådet valdes fram till årsmötet 2017: professor Johannes Brusila, professor Mona Forsskåhl, professor Fred Karlsson och professor Anna-Maria Åström.

Följande medlemmar i vetenskapliga rådet valdes fram till årsmötet 2016: professor Henrik Meinander, professor Tom Moring, professor Camilla Wide och akademilektor, fil.dr Ann-Catrin Östman.

De nya stadgarna förutsätter att en av finansrådets medlemmar årligen är i tur att avgå och att mandatperioden är 4 år. För att uppfylla kravet på att en av finansrådets medlemmar årligen står i tur att avgå, fastställde årsmötet de nu valda medlemmarnas mandatperioder enligt följande: bergsrådet Ole Johansson fram till slutet av årsmötet 2019; advokat Johan Aalto fram till årsmötet 2018; verkställande direktör Jannica Fagerholm fram till årsmötet 2017; minister Christoffer Taxell fram till årsmötet 2016.

Årsmötet beslutade att till revisor för verksamhetsåret 2015 välja CGR-samfundet Ernst & Young, som meddelat att Bengt Nyholm CGR fungerar som huvudansvarig revisor.

På förslag av styrelsen fastställdes medlemsavgifterna för 2015 till 20 euro för årsmedlem och 800 euro för ständig medlem.

Vetenskapliga rådets sammansättning

Vetenskapliga rådet hade följande sammansättning: ordförande: professor Fred Karlsson (invald i styrelsen 1996), vice ordförande: professor Henrik Meinander (invald i styrelsen 1998), sekreterare: professor Tom Moring (invald i styrelsen 2010), skattmästare: kommerserådet, ekon.dr h.c. Magnus Bargum (invald i styrelsen 2009). Övriga ledamöter var professor Claes Ahlund (invald i styrelsen 2012), professor Johannes Brusila (invald 2014), professor Mona Forsskåhl (invald i styrelsen 2014), professor Karmela Liebkind (invald i styrelsen 1994), docent Kristina Malmio (invald 2015), professor Camilla Wide (in-

vald i styrelsen 2007), professor Anna-Maria Åström (invald i styrelsen 1999) och akademilektor, fil.dr Ann-Catrin Östman (invald i styrelsen 2013). Fram till mars var professor Clas Zilliacus (invald i styrelsen 2003) medlem i styrelsen.

Vetenskapliga rådets konstituerande möte ägde rum den 16 april. Vetenskapliga rådet sammanträdde under året till nio möten, funktionärerna till sju möten. Vetenskapliga rådets septembermöte ägde rum i Kiel, Tyskland, i samband med rådets resa till Schleswig-Holstein den 16–19 september.

Medlemmarnas närvarofrekvens vid mötena var: Ahlund 9/9 möten, Bargum 8/9, Brusila 8/9, Forsskåhl 9/9, Karlsson 8/9, Liebkind 8/9, Malmio 6/6, Meinander 7/9, Moring 8/9, Wide 7/9, Zilliacus 3/3, Åström 8/9 och Östman 8/9.

Sällskapets bokslut för 2015

Vetenskapliga rådet har för sin del tagit del av sällskapets bokslut för 2015 och tillstyrker att det fastställs. ■

Finansrådets årsberättelse 2015

- Direktavkastningen från placeringarna sjönk med -3,5 % från 51,1 miljoner euro till 49,3 miljoner euro
- Den placerade förmögenhetens totalavkastning uppgick till +10,9 % (+7,4 % 2014)
- SLS verksamhet utvecklades planenligt, kostnaderna uppgick till 12,8 miljoner euro (12,1 miljoner euro 2014)
- Till Svenska kulturfondens disposition ställs 35,0 miljoner euro 2016 (34,1 miljoner euro 2015)
- Räkenskapsperiodens underskott är -0,24 miljoner euro (-0,13 miljoner euro 2014)

Placeringsåret 2015 utföll för SLS väl. Den placerade förmögenhetens avkastning uppgick till 10,9 %. Det är främst i Finland noterade aktier som bidrog till att lyfta utfallet till en nivå som ligger något över det av finansrådet använda referensindexet som avkastade 10,2 %. Den goda utvecklingen på börserna under året återspeglade marknadens förväntningar om att tillväxttakten i världsekonomin ökar. Nyheter från Kina om en inbromsning av tillväxten sände dock under året ut flera omgångar av skälvnningar som återspeglade sig i volatila marknader och nervositet världen över. I Europa fortsatte återhämtningen med positiva, om än svaga tillväxtsiffror. De politiska kriserna och

konflikterna i Ukraina och Syrien med flyktningtillströmningen till det tillsvidare stabila Europa som följd, präglade stämningen och minskade tilltron till hållbarheten i det europeiska bygget. Svårigheterna som den finska ekonomin står inför blev i sin omfattning kända både inom och utanför landets gränser under året. Huruvida alla berörda har tagit till sig vilka följderna kan bli om inte en långsiktig och trovärdig plan för balansering av den finska ekonomin snart fås till stånd är osäkert. Det finska hemmamarknadsberoende näringslivet och den del av ekonomin som har stor exponering mot Ryssland upplevde ett tungt år 2015. SLS har dock inte drabbats av vikande marknader eller varit tvungen att vidta nedskärningar i verksamheten. Detta tack vare en långsiktig placeringspolitik med en mångsidig riskhantering både avseende global riskdiversifiering och hantering av konjunkturvariationer.

Den placerade förmögenhetens värde steg under året. Tillgångarnas marknadsvärde ökade till 1 535 miljoner euro från 1 416 miljoner euro vid utgången av föregående år 2014.

Fondförmögenhetens direktavkastning sjönk från 51,1 miljoner euro 2014 till 49,3 miljoner euro 2015. Dividendintäkterna från aktier och aktierelaterade instrument, som utgör huvud-

delen av placeringarna (80 %), sjönk med 0,8 miljoner euro till 40,9 miljoner euro från 41,7 miljoner euro år 2014. Ränteintäkterna sjönk till 3,4 miljoner euro från 3,9 miljoner euro år 2014. Nettointäkten från fastighetsplaceringarna sjönk med 0,2 miljoner euro och uppgick till 2,1 miljoner euro. Intäkterna från strukturerade lån sjönk med 0,3 miljoner euro till 2,9 miljoner euro.

Kostnaderna för SLS ordinarie verksamhet ökade med 5,9 % till 12,8 miljoner euro (12,1 miljoner euro 2014). Ökningen förklaras i huvudsak med renoverings- och inredningskostnader för Riddaregatan 5. Personalkostnaderna ökade med 2 %. SLS årsverken har stigit något från 85,8 årsverken 2014 till 86,6 årsverken 2015. Medlen som använts för utdelning av pris, stipendier och understöd ökade med 6,4 % efter eliminering av de utdelningar som i enlighet med fondstipulationer styrts till att finansiera av SLS upprätthållen egen verksamhet.

Till Svenska kulturfonden ställdes år 2015 34,1 miljoner euro av 2014 års resultat till disposition för utdelning. År 2016 ställs av 2015 års resultat ett belopp om sammanlagt 35,0 miljoner euro till Svenska kulturfondens disposition.

Finansrådet har i enlighet med tidigare praxis granskat hela förmögen-

heten vid sina möten i maj och november och formulerat riktlinjer för omplaceringar.

SLS försäkringsskydd omfattar sak-, person- och ansvarsförsäkringar. Fastigheterna är försäkrade till fullt värde då det är möjligt. Museala byggnader har fasta försäkringsvärden. Finansråd och vd omfattas av en ansvarsförsäkring för förmögenhetsskador. Försäkringsskyddet omfattar även en egendomsbrottsförsäkring för finansiella institutioner. Sak- och ansvarsförsäkringarna är i huvudsak tecknade i försäkringsbolaget Folksam. Cheferna för SLS verksamhetssektorer och stödfunktioner har tillsammans med försäkringsbolagets representanter medverkat i att bedöma att skyddets omfattning är tillräckligt. Den årliga kartläggningen av verksamhetsrelaterade operativa risker fullföljdes sektorvis och utgjorde en grund för planering och prioritering av kommande verksamhet.

Placeringsportföljens sammansättning och dess förändring under 2015 belyses ur olika synvinklar i noter nr 4–14 till bokslutet.

Det nytillkomna fondkapitalet uppgick under 2015 till 1 156 798,78 euro. Under 2015 inrättades tre nya fonder i Svenska kulturfonden. Fyra av Svenska litteratursällskapets och elva av Svenska kulturfondens fonder mottog kapitaltillskott under året. Fondvisa kapitaltillskott specificeras i not nr 16 respektive not nr 19 i noterna till balansräkningen.

Förnyelse av SLS stadgar

Under 2013 aktualiserades en fråga om eventuellt behov av revidering av SLS stadgar. SLS styrelse och SLS finansråd beslöt hösten 2013 att en kommitté med uppdrag att utreda behovet att revidera SLS stadgar tillsätts. I kommittén företrädde finansrådet av Magnus Bargum och Christoffer Taxell och styrelsen av ordförande Fred Karlsson och vice ordförande Clas Zilliacus. Vidare beslöts att vd och kanslichefen kallas att delta i kommittén.

Kommittén som anlidade advokat Kate von Konow som juridiskt sakkunnig gavs i uppdrag att utarbeta förslag till stadgejusteringar med utgångspunkten att behålla strukturen med skilda beslutsorgan för ledning av den vetenskapliga verksamheten och för att bära ansvaret för den ekonomiska förvaltningen.

Hösten 2014 kunde såväl finansrådet som SLS styrelse ta del av kommitténs förslag till mer tidsenliga stadgar för SLS. Stadgekommittén ansåg att stadgeförslaget som förhandsgranskats av föreningsregistret motsvarar de mål man uppställt för förnyandet av stadgarna. Finansrådet och styrelsen beslöt enhälligt omfatta förslaget som framlades för beslut av SLS årsmöte 9.4.2015. Även årsmötet kunde enhälligt omfatta förslaget till de förnyade stadgarna som därefter registrerades i föreningsregistret och trädde i kraft 4.5.2015. Enligt de nya stadgarna har SLS ett vetenskapligt råd med uppgift att handha sällskapets vetenskapliga och kulturella verksamhet och ett fi-

nansråd, som utgör i föreningslagen avsedd styrelse.

Omläggning av redovisningsprinciper och byte av förmögenhetssystem

Från och med 1.1.2015 tillämpas förnyade principer vid värdering av tillgångarna. Fram till bokslutet 2014 har man vid SLS tillämpat fasta, antagna bokföringsvärden vid värdering av tillgångarna i balansen. Från och med 2015 värderas tillgångar till anskaffningsvärde eller till marknadsvärdet om det aktuella värdet är lägre än anskaffningsvärdet. Till följd av detta har balansvärden per 31.12.2014 som presenteras i bokslutet omvärderats och baserar sig på anskaffningsvärdet för varje enskilt anskaffningsparti av respektive tillgång. Detta innebär att tillgångarnas värde i samband med boköppningen ökades med 274 731 520,10 euro. Värdeökningen har förts mot värderegleringsfonden i det egna kapitalet som ökats med motsvarande belopp. Effekterna på balansräkningen vid boköppning 31.12.2014 presenteras noggrannare i noterna till resultat- och balansräkningen (not 10).

Övergången till dessa på anskaffningsvärden baserade värderingsprinciper är en omfattande förändring som motsvarar god bokföringssed och allmänt rådande praxis. Val av tidpunkt för förändringen sammanhänger med byte av förmögenhetsförvaltnings- och rapporteringssystem. SLS tog år 1998 i bruk ett eget, internt utvecklat system, EOFFS som nu ansågs vara för-

åldrat med begränsade möjligheter till vidareutveckling och underhåll. Det ersättande systemet är ett färdigt system som anpassats till SLS behov och delvis komplexa fond- och förmögenhetsstruktur.

Aktieplaceringar

Utvecklingen på aktiemarknaden under 2015 var på de flesta områden klart positiv. Beräknat i euro steg Världsindeket med +8,8 % (+18,6 % 2014) och Helsingforsbörsen med +14,9 % (+10,7 %).

Den placerade förmögenhetens indexerade totalavkastning uppgick 2015 till +10,9 % (+7,4 %). SLS kompositindex, som till 40 % består av Världsindeket (MSCI World AC TRN Euro), till 40 % Helsingforsbörsen (OMXH TRN) och till 20 % Ränteindex (JPM Euro Government Bond) avkastade +10,2 % (+14,6%). Syftet med kompositindexet är att det skall utgöra en referens vid uppföljningen av hur placeringsportföljens avkastning och risk utvecklades.

SLS aktieplaceringar avkastade i genomsnitt +13,3 % (+8,7 %). Vid utgången av 2015 uppgick värdet på placeringarna i aktier och aktierelaterade instrument till 1 221 miljoner euro jämfört med 1101 miljoner euro vid slutet av 2014.

Huvudplaceringsformen för SLS förmögenhetsförvaltning är aktier och aktierelaterade instrument. Dessa utgjorde ca 80 % av placeringsportföljen vid årsslutet 2015 och andelen var knappa två procentenheter högre än vid inledningen av året. Både fastig-

hetsplaceringarnas och ränteplaceringarnas andel minskade med en knapp procentenhet till ca 10 % var.

De direktägda aktierna i huvudsakligen internationellt verksamma, börsnoterade bolag registrerade i Finland och Sverige dominerade med 63 % (65 %) av alla aktierelaterade placeringar. Övriga aktieplaceringar är i huvudsak aktieplaceringar med särskilt långsiktigt tema (globala kvalitetsbolag, småbolag, specifika tillväxtregioner eller branscher) samt Private Equity-bundna placeringslån. Enligt SLS placeringspolitik prioriteras stabila och etablerade företag med stark marknadsposition, stabil intjäningsförmåga och stark balans samt en dokumenterat ägarvänlig dividendpolitik. Vid årsskiftet var de största direkta innehaven följande: Wärtsilä, Nokia, Sampo, UPM-Kymmene, Aktia och Investor.

Direktägda börsnoterade aktier köptes för 23,1 (32,7) miljoner euro och såldes för 39,6 (29,9) miljoner euro. Försäljningar gjordes i bl.a. Elisa, YIT, Telia Sonera och Securitas. Aktieköpens tyngdpunkt låg, förutom på stabila företag med stark marknadsposition, god lönsamhet, låg skuldsättning och god dividendbetalningsförmåga, även på aktieplaceringar med inriktning på bl.a. globala kvalitetsbolag och småbolag. Aktieplaceringar köptes (netto) för 34,6 (21,7) miljoner euro. Vissa omplaceringar genomfördes med avsikt att förbättra stabiliteten och förutsägbarheten i portföljens direktavkastning.

Placeringar vilkas avkastning är bunden till Private Equity görs genom placeringslån emitterade av Kelonia Placering Ab. Vid slutet av 2015 uppgick detta lånekapital till 32,0 (29,5) miljoner euro, vilket motsvarar 2,6 % (2,5 %) av de aktierelaterade placeringarna. Vid slutet av året uppgick den totala resterande placeringsförbindelsen i Private Equity-bundna lån till 15,8 (16,1) miljoner euro.

Nettoköp av aktier och aktierelaterade instrument var 20,3 (-7,0) miljoner euro.

Aktieplaceringarnas diversifiering enligt bransch och region samt förändringen i denna under 2015 illustreras i noter 6–7 till bokslutet. Andelen placeringar inom branschen Finans har ökat, en följd av både stark kursutveckling i branschens företag och köp av aktier i Aktia. Övriga andelar är så gott som oförändrade. Den regionala fördelningen baserar sig på var placeringsobjektens försäljningsintäkter uppstår, inte på bolagets registreringsland.

Fastighetsplaceringar

Hyresnettot från fastighetsplaceringarna var 2,2 miljoner euro 2015 (2,4 miljoner euro 2014). Minskningen beror på ökade kostnadsförda reparationskostnader och ökade avskrivningar av aktiverade ombyggnadskostnader. Hyresintäkterna uppgick till 6,7 miljoner euro (6,7 miljoner euro 2014). Från 2014 uppbär SLS marknadsmässiga hyror för de egna verksamhetsutrymmena. De interna hyrorerna ingår

i ovan nämnda brutto hyresintäkt och uppgick till 0,6 miljoner euro (0,5 år 2014).

Renoveringen av sällskapet hus vid Riddaregatan 5 slutfördes i februari 2015 och huset öppnades åter för allmänheten i april. Den totala kostnaden för sanering och ombyggnad samt flytt, tillfälliga utrymmen och specialrengöring av lösöre uppgick till 3,9 miljoner euro (projektet uppskattades kosta 3,8 miljoner euro) fördelat på åren 2014 (1,8 miljoner euro) och 2015 (2,1 miljoner euro). Sanerings- och ombyggnadskostnadernas andel var totalt 3,1 miljoner euro och övriga kostnaders andel 0,8 miljoner euro. Vattentakets kostnader på 0,5 miljoner euro aktiverades, sålunda kostnadsfördes totalt 3,4 miljoner euro.

I fastigheten Snellmansgatan 13 (Oy Pientare) genomfördes under året en ombyggnad av halva femte våningen. Hyresgäster är SLS (465 m²) och Stiftelsen för kultur- och utbildningsinvesteringar (48 m²). Ombyggnadskostnaderna uppgick till 0,96 miljoner euro och inredningskostnaderna för utrymmen i SLS egen användning uppgick till 0,14 miljoner euro.

Under året inleddes ombyggnadsarbeten på Handelsplanaden 23 i Vasa av fastighetens nya ägare Harry Schaumanns stiftelse. SLS Vasakontor flyttade till tillfälliga utrymmen ägda av HSS och arkivmaterialet flyttades till Vasa landsarkiv. SLS nya utrymmen blir klara under sommaren 2016 och SLS deltar i kostnaderna för ombyggnadsarbeten med ca 0,3 miljoner euro.

Under 2015 uppstod kostnader om ca 0,1 miljoner euro för planering av de nya utrymmena och för flyttning till tillfälliga utrymmen.

Sista skedet av utvidgningen av köpcentret Forum färdigställdes lagom till julhandeln 2015. Det fleråriga utvidgningsprojektet gick enligt planerna, tidtabellen höll och budgeten underskreds. Uthyrningen av de nya eller renoverade lokaliteterna lyckades bra, nettoavkastningen som SLS erhåller från Forum Fastighets Kb under byggnadstiden har hållits på en jämn nivå. I februari 2016 såldes Forum Fastighets Kbs fastigheter i Forumkvarteret till Sponda Oyj.

I enlighet med SLS redovisningsprinciper gällande kostnader för grundliga reparationer, omfattande ombyggnader, grundförbättringar och andra åtgärder med lång verkningstid gällande fastigheter, har 1,2 miljoner euro aktiverats under 2015 (0,9 miljoner euro 2014). Aktiveringarna består av kostnaderna för förnyandet av vattentaket vid Riddaregatan 5 och av ombyggnaden av femte våningen på Snellmansgatan 13. Övriga sanerings- och ombyggnadskostnader vid Riddaregatan 5 har kostnadsförts. Aktiverade kostnader för fullföljda och avslutade ombyggnadsprojekt avskrivs lineärt under en period av 10 år. Avskrivningarna uppgår till 0,7 miljoner euro (0,5 miljoner euro 2014).

Beläggningsgraden i det uthyrda fastighets- och bostadsbeståndet har varit god och vid årsskiftet var alla utrymmen uthyrda. Antalet uthyrda

bostadslägenheter är 285. Hyresnivån granskas årligen. Hyresjusteringen per 1.1.2015 var i genomsnitt 2,6 % (3,3 % 2014).

Svenska kulturfonden äger Stor-Sarvlaks och Stensböle gårdar, vilkas förvaltning handhas av ett förvaltningsråd respektive en bestyrelse. Gårdarna utgör fristående fonder inom Svenska kulturfonden och förvaltningsorganen avger separata berättelser.

Strömma gård med Kanalholmen förvaltas i samråd med en av donatorerna som har dispositionsrätten till gården. Skogsbruket, som utgör gårdens viktigaste inkomstkälla bedrivs i enlighet med uppgjorda planer. År 2015 avverkades 2 600 m³ virke (5 700 m³ 2014). Arrendeavtalet för gårdens odlingsmark med Axxell utbildning Ab är i kraft till 31.12.2024 och arrendeavtalet med trädgårdsodlaren Siponen är i kraft till 31.12.2018. Torpen och vissa mindre tomter är uthyrda till privatpersoner.

Ränteplaceringar

Ränteplaceringar gav en mycket anspråklös avkastning under året. Euroområdets statslån avkastade lika mycket som europeiska krediter med hög risk (High Yield), ca +1,5 %. Företagslån med lägre risk (Investment Grade) avkastade i snitt ingenting. Tillväxtländernas statslån avkastade en dryg procent under året. De korta räntorna fortsatte sjunka från redan rekordlåga nivåer, 3-månaders Euribor noterades i slutet av året till -0,13 %.

SLS ränteplaceringar uppgick vid slutet av året till 155,7 miljoner euro, en ökning på ca 2 miljoner euro sedan föregående årsskifte. Ränteplaceringarna består i huvudsak av ränteplaceringar (42 %), strukturerade ränteobligationer (18 %) och direktägda företagslån (14 %). Korttidsplaceringarna uppgick till 38,4 miljoner euro (25 %) vid årsskiftet. Den resterande löptiden för ränteportföljen (korttidsplaceringar obeaktade) var så gott som oförändrad och var 3,4 år vid utgången av 2015. Vid beräkningen har ränteplaceringarnas juridiska maturitet varit beräkningsgrund.

Placeringspolitik, riskhantering, och utsikter

SLS placeringsverksamhet styrs av den av finansrådet 13.11.2014 antagna placeringspolitiken. Placeringspolitiken definierar målet för placeringsverksamheten som är att

- a) Generera stabil och förutsägbar direktavkastning för verksamhet och utdelning samt att
- b) Uppnå en totalavkastning som motsvarar avkastningskravet och därmed tryggar förmögenhetens realvärde på lång sikt

Placeringspolitiken fastställer att aktier och aktierelaterade instrument utgör huvudplaceringsform.

Placeringsverksamhetens risker betraktas mot bakgrund av målet gällande avkastning och bevarandet av kapitalets långsiktiga realvärde. Pla-

ceringsverksamhet är utsatt för olika typer av risk. För att hantera de risker som den valda placeringspolitiken innebär eftersträvas en tillräcklig diversifiering för att minska beroendet av enskilda placeringsinstrument. SLS upprätthåller i enlighet med placeringspolitiken i sin balans buffertar för att hantera portföljens värdeförändringsrisker, direktavkastningsrisker, likviditetsrisker samt bolagsspecifika risker och kreditrisker.

Beaktande portföljens sammansättning bedöms dessa risker vara på en normal nivå och riskbuffertarna tillräckliga.

SLS bedömning är att utsikterna på placeringsmarknaden inför 2016 är stabila avseende den förväntade direktavkastningen med betydelse för verksamhet och utdelning. Den under början av 2016 nedåtgående marknaden kan förväntas fortsätta visa stor volatilitet vilket kan medföra att SLS totalavkastning på kort sikt kan vara negativ. Beaktande portföljens sammansättning ser vi ingen anledning att tvivla på att placeringarna inte på lång sikt skulle uppnå totalavkastningsmålet och förmögenhetens realvärde vara tryggt. Värdeförändringsbuffertarna är tillräckliga för marknadsvariationer på kortare sikt.

Finansrådets sammansättning och möten

Finansrådet hade under året följande sammansättning (slutårtalet anger det sista hela kalenderår för vilket vederbörande valts – sålunda slutar

mandatperioden vid följande års årsmöte):

- kommerserådet **Magnus Bargum** ordförande och sällskapets skattmästare, valdes av årsmötet 9.4. 2015 för perioden fram till årsmötet 2018.
- bergsrådet **Ole Johansson** 2015–2018
- advokat **Johan Aalto** 2014–2017
- verkställande direktör **Jannica Fagerholm** 2013–2016
- minister **Christoffer Taxell** 2012–2015

Sällskapets vd, ekonomie magister **Dag Wallgren** har fungerat som finansrådets sekreterare.

Sällskapets ordförande professor **Fred Karlsson** har deltagit i finansrådets möten. Finansrådet sammanträdde under året fyra gånger. Därtill har finansrådet genom fyra e-postsammanträden beslutat om att på förslag av det vetenskapliga rådet anta 12 nya medlemmar.

Fonder, justering av värdena för de gemensamt förvaltade fonderna

Under året inrättades följande fonder:

i Svenska kulturfonden

- nr 712 Inga Mattsson-Pentikäinens minnesfond. Avkastningen skall delas ut åt personer som är intresserade av spetsknyppling, vävning eller liknande finhandarbeten.

- nr 713 Porten till Europa, som grundades i samband med Europaparlamentarikern Nils Torvalds bemärkelsedag. Fondens syfte är att stödja finlandssvensk närvaro vid europeiska institutioner.
- Nr 714 Stella Parlands minnesfond för ett pris till en konstnär eller en grupp konstnärer för konstnärlig verksamhet av hög kvalitet.

De gemensamt förvaltade fondernas egna kapital uppvärderas i regel årligen med partiprisindex. År 2015 sjönk indexets poängtal varvid ingen indexuppvärdering genomfördes. Placeringspolitiken definierar att då värderingsfondens storlek i förhållande till placeringarnas värdeförändringsrisker bedöms vara tillräcklig kan värderingsfondens kapital användas för uppskrivning av fonders kapitalvärde och därigenom förkovras fonders kapital och ökas den kalkylerade avkastningen. Finansrådet beslöt uppvärdera de gemensamt förvaltade fonderna med 10 % räknat på deras bokföringsvärden genom överföring av motsvarande belopp från värderingsfonderna till de gemensamt förvaltade fondernas eget kapital. Genom åtgärden ökades Svenska litteratursällskapets gemensamt förvaltade fonders kapital med 9,8 miljoner euro och Svenska kulturfondens gemensamt förvaltade fonders kapital med 25,5 miljoner euro.

Balansomslutningen, värdeförändringar

I slutet av året var balansomslutningen 1 015 719 232,47 euro, varav kulturfonden 816 484 529,52 euro, jämfört med 977 309 388,69 euro, varav kulturfonden 783 408 684,85 euro i början av året.

Värderegleringsfonden i Svenska litteratursällskapet minskade med 7,5 miljoner euro till 54,5 miljoner euro. Den största förändringen utgörs av uppvärderingen av de gemensamt förvaltade fondernas eget kapital vilket minskade värderingsfondens med 9,8 miljoner euro. Realiserade förluster i samband med försäljningar minskade fonden med 5,4 miljoner euro. Nedskrivningar av placeringar till marknadsvärde utgjorde 3,5 miljoner euro av fondens nettominskning. Under perioden återtogs nedskrivningar av placeringstillgångars värde till ett belopp om 6,4 miljoner euro och vinster realiserades till ett belopp om 4,2 miljoner euro vid försäljning av placeringar. Övriga händelser som ökade fondens kapital var återburna förvaltararvoden 0,4 miljoner euro samt andel av avkastning från Private Equity bundna lån 0,1 miljoner euro.

I Svenska kulturfonden minskade värderingsfondens med 5,2 miljoner euro till 433,6 miljoner euro. Den största förändringen utgörs av uppvärderingen av de gemensamt förvaltade fondernas eget kapital vilket minskade värderingsfondens med 25,5 miljoner euro. Nedskrivningar av placeringar till marknadsvärde utgjorde 13,3

miljoner euro av fondens nettominskning. Realiserade förluster i samband med försäljningar minskade fonden med 8,4 miljoner euro. Vinster vid försäljning av placeringar realiserades till ett belopp om 24,9 miljoner euro. Under perioden återtogs nedskrivningar av placeringstillgångars värde till ett belopp om 15 miljoner euro. Övriga händelser som ökade fondens kapital var återburna förvaltararvoden 1,8 miljoner euro samt andel av avkastning från Private Equity bundna lån 0,3 miljoner euro.

Den placerade förmögenhetens värdering, förändringar och marknadsvärden presenteras i noter nr 11–14 i anslutning till bokslutet.

Tillskott och överföringar till fondernas kapital

Svenska litteratursällskapets gemensamt förvaltade fonders kapital ökade med 11,6 miljoner euro. 1,7 miljoner euro utgörs av överföring av avkastning till de gemensamt förvaltade fondernas kapital enligt fondbestämmelser. Uppvärderingen av de gemensamt förvaltade fonderna ökade fondernas eget kapital med 9,8 miljoner euro.

Förändringar i SLS-fondernas kapital beskrivs i noterna nr 16–18 i anslutning till bokslutet.

Svenska kulturfondens gemensamt förvaltade fonders kapital ökade med 30,6 miljoner euro. Genom donationer och testamenten förkovrades kapitalet med 1,1 miljoner euro. Uppvärderingen av de gemensamt förvaltade fonderna ökade fondernas eget kapital med 25,5

miljoner euro. Överföringar av avkastning till de gemensamt förvaltade fondernas kapital enligt fondbestämmelser uppgick till 2,1 miljoner euro. Till konjunkturutmättningsfonden överfördes 1,9 miljoner euro. Syftet med konjunkturutmättningsfonden är att med fondens kapital utjämna konjunkturvariationernas inverkan på den för Svenska kulturfondens ändamål till disposition ställda avkastningen.

Förändringar i SKF-fondernas kapital beskrivs i noterna nr 19–21 i anslutning till bokslutet.

Svenska litteratursällskapets resultat

Efter ovan beskrivna dispositioner uppvisar sällskapet 2015 ett underskott om 239 672,35 euro, vilket belopp minskar på balanserat överskott.

Ur Ingrid, Margit och Henrik Höijers donationsfond II ställdes 2015 till SLS disposition för fondens syften 620 000 euro. År 2016 ställs 620 000 euro till disposition. ■

SVENSKA KULTURFONDENS RESULTAT

År 2015 ställde Svenska litteratursällskapet sammanlagt 34 100 000 euro till disposition för Svenska kulturfondens ändamål, därtill disponerade Svenska kulturfonden 636 374,30 euro ur Allmänna fonden. För föreskrivna och anvisade förmånstagare reserverades 1 682 718,03 euro, medan Styrelsen/Delegationen för Svenska kulturfonden kunde disponera 30 712 281,97 euro. Stiftelsen för kultur- och utbildningsinvesteringar kunde disponera 1 705 000 euro.

Av resultatet för 2015 efter föreskrivna överföringar till kapitalet och ovan redovisade dispositioner har finansrådet i Svenska litteratursällskapet beslutat att i enlighet med villkoren i det av Svenska folkpartiet 30.12.1908 upprättade donationsbrevet ställa 35 000 000,00 euro till disposition för Svenska kulturfondens ändamål enligt följande:

Reserveras för föreskrivna/anvisade mottagare 2016		euro	1 937 323,54
Reserveras för SKF 2015			
ur SLS fonder	euro	72 798,00	
ur SKF:s fristående fonder	euro	110 000,00	
ur SKF:s gemensamt förvaltade fonder	euro	31 129 878,46	euro 31 312 676,46
Reserveras för Stiftelsen för kultur- och utbildningsinvesteringar r.s.		euro	1 750 000,00
		euro	35 000 000,00

Efter ovan nämnda dispositioner uppvisar kulturfonden ett underskott om –1 863,56 euro, vilket belopp överförs till balanserat överskott.

Resultaträkning

euro	1.1–31.12.2015	1.1–31.12.2014
Verksamhet		
Ordinarie verksamhet		
Intäkter		
Ordinarie verksamhetens intäkter	70 865,46	142 436,95
Förvaltningsgottgörelse	1 557 686,92	1 380 462,15
	1 628 552,38	1 522 899,10
Kostnader		
Personalkostnader	not 1	-5 091 443,27
Verksamhetskostnader	-4 119 597,63	-3 777 073,80
Utdelning pris, stipendier, understöd	-3 485 796,55	-3 242 903,15
	-12 828 570,26	-12 111 420,22
- Egen användning av fondavkastning	749 671,82	671 752,06
Ordinarie verksamhetens underskott	-10 450 346,06	-9 916 769,06
Tillförda medel		
Intäkter		
Medlemsavgifter	17 967,99	17 891,40
Donationer och bidrag	not 2.1	1 860 981,98
	2 281 439,32	1 878 873,38
Verksamhetens underskott	-8 168 906,74	-8 037 895,68
Investerings- och finansieringsverksamhet		
Gemensamt förvaltade fonder		
Intäkter		
Dividender	7 712 000,30	7 577 246,04
Hyresintäkter	1 695 758,06	1 629 681,89
Ränteintäkter	404 643,97	434 572,12
Strukturerade lån	549 375,58	763 058,84
Övriga intäkter	110,00	5 014,23
Realisationsvinster	4 207 554,14	
Realisationsförluster	-5 389 880,56	
Överföring till värderegleringsfond	1 182 326,42	
	10 361 887,91	10 409 573,12
Kostnader		
Fastighetskostnader	-2 282 910,75	-1 958 328,47
Avskrivningar	-480 357,15	-388 335,82
Övriga kostnader	-3 915,41	-2 301,07
	-2 767 183,31	-2 348 965,36
Fristående fonder		
Avkastning	851 461,09	925 929,61
Investerings- och finansieringsverksamhetens överskott	8 446 165,69	8 986 537,37
Överskott av egen verksamhet	277 258,95	948 641,69
Allmänna understöd		
Statsbidrag	not 2.2	776 700,00
	785 309,00	776 700,00
Räkenskapsperiodens resultat	1 062 567,95	1 725 341,69

<i>euro</i>	<i>1.1–31.12.2015</i>	<i>1.1–31.12.2014</i>
Dispositioner och förändringar i kapitalet		
Överfört till gemens. förv. fonders kapital enl fondreglementen	-1 745 077,57	-1 598 646,08
Överfört till fristående fonders kapital	-217 310,12	-291 802,68
Fristående fonders resultat	-3 500,97	-2 826,93
Förändringar i reserverade medel		
Reserveras för utdelning under kommande år (enl. fondreglementen)	-2 504 744,27	-2 286 515,71
Under året ianspråktaga reserverade medel (utdelning)	2 232 396,55	2 087 407,92
Uttag ur forskningsfonden	315 988,86	139 013,98
Övriga förändringar i kapitalet (debet + / kredit -)	not 3 620 007,22	100 000,00
	-1 302 240,30	-1 853 369,50
Svenska kulturfondens resultat		
Räkenskapsperiodens resultat i SKF	40 395 157,68	41 868 590,37
Förändringar i SKF kapital	-5 397 021,24	-7 733 051,88
Utdelning ur SKF	-35 000 000,00	-34 100 000,00
Räkenskapsperiodens överskott (-) / underskott (+) i SKF	1 863,56	-35 538,49
Räkenskapsperiodens överskott / underskott	-239 672,35	-128 027,81

Balansräkning

euro

31.12.2015

31.12.2014

Aktiva

Bestående aktiva

Gemensamt förvaltade fonder

Fastigheter och fastighetsaktier
Aktier och andelar
Ränteplaceringar
Lånefordringar

21 391 188,83
146 699 929,05
16 373 056,21
351 795,32
184 815 969,41

21 319 632,11
141 656 414,04
16 416 042,74
405 212,98
179 797 301,87

not 12

Fristående fonder

not 12

13 909 663,86

13 143 715,20

Svenska kulturfonden

not 14

816 484 529,52

783 408 684,85

Rörliga aktiva

Fordringar
Banktillgodohavanden

not 15

186 761,27
322 308,41
509 069,68

726 986,28
232 700,49
959 686,77

1 015 719 232,47

977 309 388,69

Passiva

Eget kapital

Gemensamt förvaltade fonder

Fondkapital
Värderegleringsfond
Dispositionsfond
Forskningsfond
Balanserat överskott
Räkenskapsperiodens överskott

not 16

109 611 813,84
54 458 645,68
9 057 317,14
636 778,13
218 796,29
-239 672,35
173 743 678,73

not 17

98 044 241,83
61 991 263,82
9 464 317,14
952 766,99
346 824,10
-128 027,81
170 671 386,07

Fristående fonder

not 18

13 277 503,86

12 511 555,20

Svenska kulturfonden

Gemensamt förvaltade fonders fondkapital
Fristående fonder
Värderegleringsfond
Balanserat överskott
Räkenskapsperiodens överskott/underskott
Utdelningsmedel
Främmande kapital

not 19

not 21

not 20

293 354 546,75
33 689 823,04
433 593 029,22
400 713,69
-1 863,56
51 222 321,00
4 225 959,38
816 484 529,52

262 754 382,95
32 341 825,26
438 788 224,23
365 175,20
35 538,49
47 208 869,00
1 914 669,72
783 408 684,85

Reserverade utdelningsmedel

Gemensamt förvaltade fonder

Enligt fondvillkor
Förhandsfinansiering

Fristående fonder

4 598 263,96
1 550 000,00
625 600,00
6 773 863,96

4 327 519,96
1 763 007,22
625 600,00
6 716 127,18

Främmande kapital

Kortfristiga skulder

Gemensamt förvaltade fonder
Fristående fonder

not 22

5 433 096,40
6 560,00
5 439 656,40

3 995 075,39
6 560,00
4 001 635,39

1 015 719 232,47

977 309 388,69

Noter till resultat- och balansräkningen

Redovisningsprinciper

1. Beviljade pris och stipendier har kostnadsförts på basis av fattade beslut och upptas som skuld till mottagarna. Understöd för fleråriga förpliktelser bokas som helhetskostnad för det år beslutet har fattats.
2. Mottagna bidrag och understöd intäktförs till den del kostnader uppstått. Resterande mottagna bidrag periodiseras och upptas som passiva resultatregleringar.
3. För SLS fristående fonder, för Svenska kulturfondens gemensamt förvaltade fonder och för Svenska kulturfondens fristående fonder har uppgjorts separata bokslut som intagits i Svenska litteratursällskapets resultat- och balansräkning under respektive rubriker.
4. Nya donationer upptas till marknadsvärde i balansräkningen under respektive fonds eget kapital.
5. SLS har år 2015 i samband med ibruktagande av ett nytt förmögenhetsförvaltningssystem förnyat principerna för värdering av tillgångarna. Från och med 2015 värderas tillgångar till anskaffningsvärde eller till marknadsvärdet om värdet är lägre än anskaffningsvärdet. Tidigare tillämpades fasta antagna värden vid värderingen. Till följd av detta har balansvärden per 31.12.2014 som presenteras i detta bokslut omvärderats enligt dessa principer. Förändrade värderingsprincipernas inverkan på jämförelseåret 2014 kan avläsas i not 10.
6. Bestående aktiva värderas till anskaffningsvärden enligt fifo-principen. Nedskrivningar görs för offentligt noterade instrument mot värderingsfond i balansräkningen. Nedskrivningar företas om anskaffningsvärdet eller det under tidigare räkenskapsperioder nedskrivna anskaffningsvärdet för ett inköpsparti är högre än marknadsvärdet för offentligt noterade instrument vid bokslutstidpunkten. Icke noterade instrument omvärderas enligt prövning. Under tidigare redovisningsperioder gjorda nedskrivningar återtas vid försäljning och vid bokslut då marknadsvärdet ligger över det nedskrivna värdet.
7. Försäljningsvinster/-förluster från bestående aktiva resultatförs och förs därefter till värderingsfond.
8. Private Equity bundna lån värderas till nominellt värde. 20 % av avkastningen från Private Equity bundna lån förs mot värderingsfond i syfte att täcka eventuella slutliga förluster vid avveckling av Private Equity bundna lån. Slutliga förluster förs mot värderingsfond. Realisationsvinster och -förluster från andra strukturerade lån som icke har kupongavkastning upptas som intäkt (eller förlust) i resultaträkningen.
9. Vid marknadsvärdering av tillgångar tillämpas den vid redovisningstidpunkten mest tillförlitliga marknadsvärderingen för respektive tidpunkt. Härav följer att tillgångarnas marknadsvärde kan ha förändrats jämfört med tidigare redovisade marknadsvärderingar. Detta medför att tidigare års portföljstruktur och avkastning kan uppvisa smärre avvikelser i detta bokslut jämfört med tidigare publicerade bokslut. Tillgångar i annan valuta än euro omräknas till bokslutsdagens valutakurs.
10. Kostnader för grundliga reparationer, omfattande ombyggnader, grundförbättringar och andra åtgärder med lång verkningstid som beräknas innebära att fastighetens värde vid försäljning eller uthyrning för en längre tid genom åtgärden beräknas öka, aktiveras i regel och ökar fastighetens bokföringsvärde. Denna princip har tillämpats fr.o.m. år 2013. Årsreparationer och kostnader för administration och underhåll kostnadsförs i sin helhet på årlig basis.
11. Aktiverade utgifter för grundliga reparationer, omfattande ombyggnader, grundförbättringar och andra åtgärder med lång verkningstid enligt punkt 9 avskrivs lineärt enligt plan med en avskrivningstid om 10 år. Denna princip har tillämpats fr.o.m. år 2013. Övriga avskrivningar på byggnadernas bokföringsvärden görs i regel inte.

Resultaträkningen

Not 1: Personalkostnader

	2015	2014
Löner och arvoden	4 204 151,82	4 096 729,03
Pensionskostnader	842 324,59	804 294,20
Övriga sociala kostnader	176 699,67	190 420,04
	5 223 176,08	5 091 443,27
Naturaförmåner	74 521,80	63 175,00
Medeltal antal anställda, årsverken	86,6	85,8
Revisionsarvoden	86 448,16	88 876,08

Not 2: Till Svenska litteratursällskapet mottagna bidrag och understöd

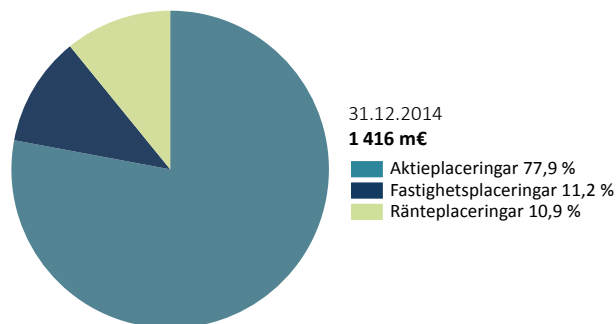
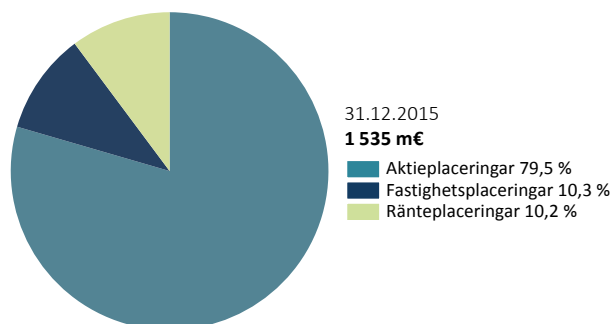
	2015	2014
2.1 Bidrag och understöd från privata fonder, stiftelser och föreningar samt från staten och kommuner:		
För arkivverksamheten	12 000,00	12 000,00
För förlagsverksamheten och utgivningsprojekt	66 633,00	62 670,33
För forskningsprojekt	90 071,00	126 071,00
För koordinering av bokmässor	156 952,00	141 045,00
Donationer och övriga understöd:		
Inez och Julius Polins fond inom Folkhälsan	1 937 815,33	1 519 195,65
	2 263 471,33	1 860 981,98
2.2 Statsunderstöd		
För arkivverksamheten:	785 309,00	776 700,00

Not 3: Svenska litteratursällskapets övriga förändringar i kapitalet

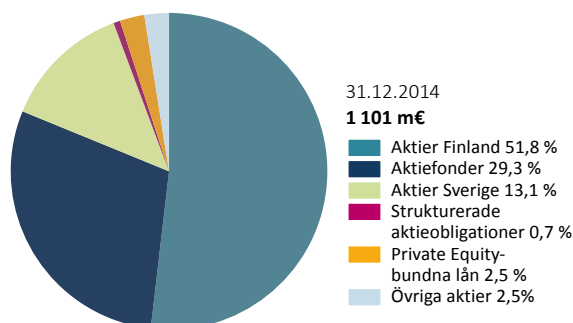
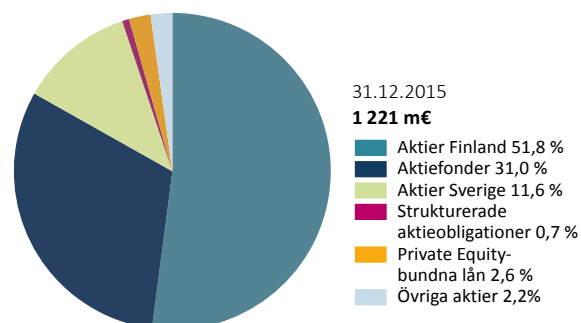
	2015	2014
Upplösning av reservering för Topeliusprojektet	100 000,00	100 000,00
Upplösning av reservering för ekonomisk historik	113 007,22	
Ur dispositionsfonden	407 000,00	
Övriga förändringar i kapitalet	620 007,22	100 000,00

Balansräkningen: aktiva

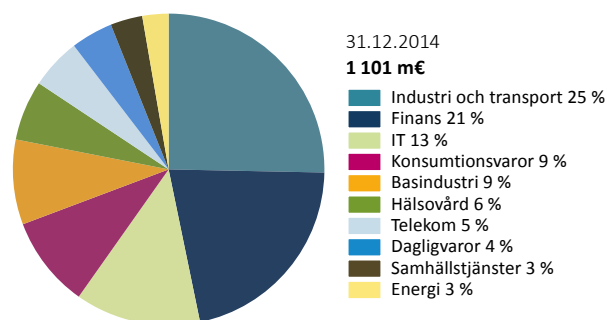
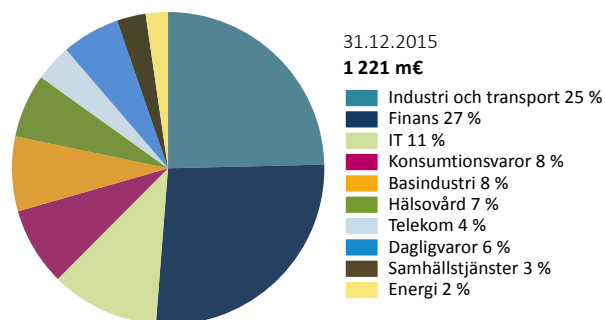
Not 4: Svenska litteratursällskapets och Svenska kulturfondens fondtillgångar enligt marknadsvärde

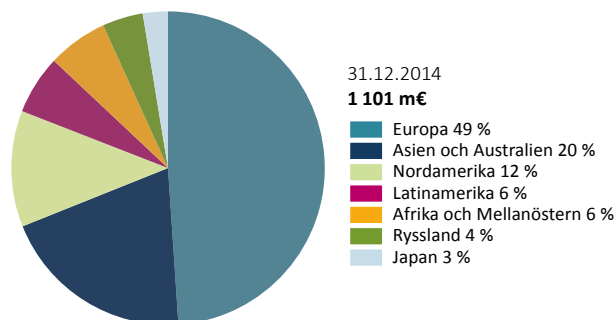
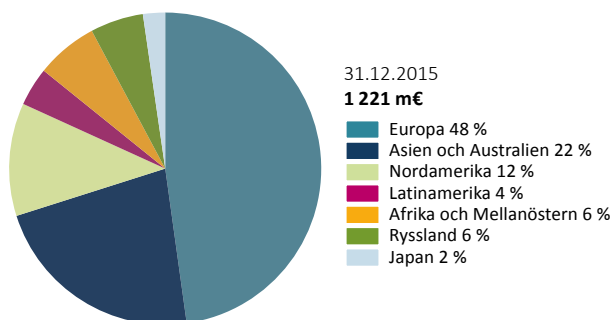
Not 5: Svenska litteratursällskapets och Svenska kulturfondens aktieplaceringar fördelade enligt instrumentslag, marknadsvärde

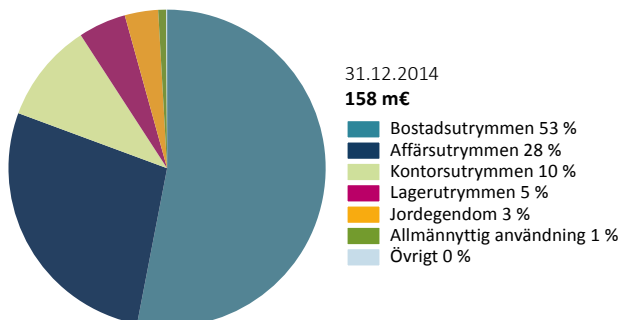
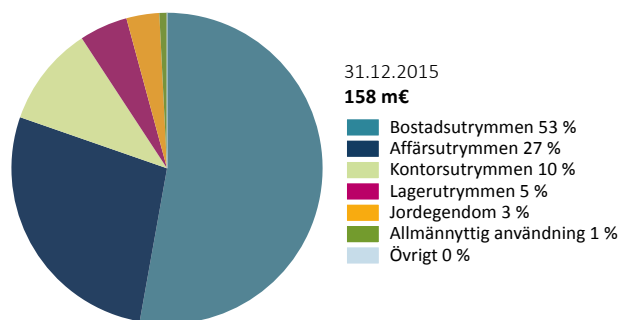
Not 6: Svenska litteratursällskapets och Svenska kulturfondens aktieplaceringars branschfördelning enligt marknadsvärde

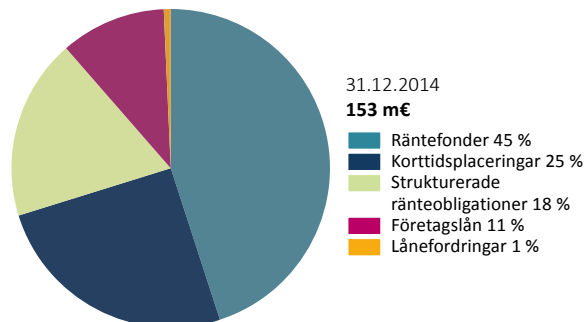
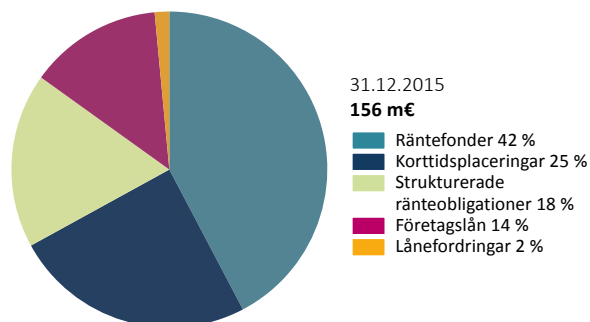
Not 7: Svenska litteratursällskapets och Svenska kulturfondens aktieplaceringars regionala fördelning enligt innehavens försäljningsintäkter, marknadsvärde

Not 8: Svenska litteratursällskapets och Svenska kulturfondens fastighetsplaceringar enligt marknadsvärde

Not 9: Svenska litteratursällskapets och Svenska kulturfondens ränteplaceringar enligt marknadsvärde

Not 10: Förändrade redovisningsprincipers inverkan på balansräkningen för jämförelseåret 2014

	Bokföringsvärde 31.12.2014 (€)	Förändring	Bokföringsvärde enligt anskaffningsvärde 31.12.2014 (€)
AKTIVA			
Gemensamt förvaltade fonder			
Fastigheter och motsvarande	17 071 975,30	4 247 656,81	21 319 632,11
Aktier och motsvarande	93 211 974,55	48 444 439,49	141 656 414,04
Ränteplaceringar	13 144 827,29	3 271 215,45	16 416 042,74
Lånefordringar	405 212,99	-0,01	405 212,98
Rörliga aktiva	959 686,77	0,00	959 686,77
Gemensamt förvaltade fonder	124 793 676,90	55 963 311,74	180 756 988,64
Fristående fonder	9 536 600,44	3 607 114,76	13 143 715,20
Svenska kulturfonden			
Gemensamt förvaltade fonder			
Fastigheter och motsvarande	52 025 304,80	7 059 330,13	59 084 634,93
Aktier och motsvarande	401 778 380,84	186 898 175,93	588 676 556,77
Ränteplaceringar	87 948 236,69	14 537 764,22	102 486 000,91
Rörliga aktiva	819 666,98	0,00	819 666,98
Gemensamt förvaltade fonder	542 571 589,31	208 495 270,28	751 066 859,59
Fristående fonder	25 676 001,94	6 665 823,32	32 341 825,26
Svenska kulturfonden	568 247 591,25	215 161 093,60	783 408 684,85
Aktiva totalt	702 577 868,59	274 731 520,10	977 309 388,69
PASSIVA			
Gemensamt förvaltade fonder			
Fondkapital	98 044 241,83	0,00	98 044 241,83
Värderegleringsfond	6 027 952,08	55 963 311,74	61 991 263,82
Övrigt eget kapital	10 635 880,42	0,00	10 635 880,42
Reserverade utdelningsmedel	6 090 527,18	0,00	6 090 527,18
Främmande kapital	3 995 075,39	0,00	3 995 075,39
Gemensamt förvaltade fonder	124 793 676,90	55 963 311,74	180 756 988,64
Fristående fonder	9 536 600,44	3 607 114,76	13 143 715,20
Svenska kulturfonden			
Gemensamt förvaltade fonder			
Fondkapital	262 754 382,95	0,00	262 754 382,95
Värderegleringsfond	230 292 953,95	208 495 270,28	438 788 224,23
Övrigt eget kapital	400 713,69	0,00	400 713,69
Reserverade utdelningsmedel	47 208 869,00	0,00	47 208 869,00
Främmande kapital	1 914 669,72	0,00	1 914 669,72
Gemensamt förvaltade fonder	542 571 589,31	208 495 270,28	751 066 859,59
Fristående fonder	25 676 001,94	6 665 823,32	32 341 825,26
Svenska kulturfonden	568 247 591,25	215 161 093,60	783 408 684,85
Passiva totalt	702 577 868,59	274 731 520,10	977 309 388,69

Not 11: Svenska litteratursällskapets ökningar och minskningar av placerade medel samt förändring i bokföringsvärdet

	Bokföringsvärde 31.12.2014 (€)	Anskaffningar, ökningar och ak- tiveringar under perioden (€)	A återtagning av ned- skrivningar under perioden (€)	Försäljningar under perioden (€)	Vinst/förlust vid försäljning under perioden (€)	Kapitalåterbärningar, nedskrivningar och avskrivningar under perioden (€)	Bokföringsvärde 31.12.2015 (€)
Svenska litteratursällskapet							
Aktier och motsvarande							
Aktiefonder	48 311 551,31	12 772 528,29	79 289,13	7 107 292,63	1 253 678,02	1 128 434,43	54 181 319,69
Aktier Finland	69 190 355,02	4 631 117,46	4 539 596,20	6 224 692,62	-865 521,47	1 386 271,36	69 884 583,23
Aktier Sverige	17 951 315,15	101 329,09	777 800,20	1 551 859,00	-334 464,92	604 683,39	16 339 437,13
Private Equity bundna lån	6 486 919,48	2 026 557,56	0,00	511 589,98	0,00	0,00	8 001 887,06
Strukturerade aktieobligationer	1 500 000,00	1 420 992,80	0,00	1 644 111,00	144 111,00	141 439,20	1 279 553,60
Övriga aktier	5 118 206,34	0,00	809 302,34	2 686,24	-858 032,48	309 642,53	4 757 147,43
Aktier och motsvarande	148 558 347,30	20 952 525,20	6 205 987,87	17 042 231,47	-660 229,85	3 570 470,91	154 443 928,14
Fastigheter och motsvarande							
Aktiebolag	18 045 520,28	637 402,03	0,00	883 350,00	708 434,56	551 807,65	17 956 199,22
Direktägda	4 782 421,15	0,00	0,00	0,00	0,00	28 932,16	4 753 488,99
Fastigheter och motsvarande	22 827 941,43	637 402,03	0,00	883 350,00	708 434,56	580 739,81	22 709 688,21
Ränteplaceringar							
Likvida medel och fordringar	1 164 359,34	0,00	0,00	519 700,49	0,00	0,00	644 658,85
Företagslån	196 200,00	0,00	0,00	200 000,00	3 800,00	0,00	0,00
Korttidsplaceringar	6 457 369,10	23 761 701,58	12 795,46	23 469 485,89	-11 525,68	23 690,25	6 727 164,32
Lånefordringar	405 212,98	432 291,12	407 551,21	74 360,24	-818 899,75	0,00	351 795,32
Räntefonder	10 677 148,16	0,00	0,00	0,00	0,00	330 714,48	10 346 433,68
Strukturerade ränteobligationer	3 614 125,53	2 254 852,01	0,00	2 296 864,06	466 253,53	27 332,58	4 011 034,43
Ränteplaceringar	22 514 415,11	26 448 844,71	420 346,67	26 560 410,68	-360 371,90	381 737,31	22 081 086,60
Svenska litteratursällskapet							
	193 900 703,84	48 038 771,94	6 626 334,54	44 485 992,15	-312 167,19	4 532 948,03	199 234 702,95

Not 12: Svenska litteratursällskapets tillgångar, bokföringsvärden respektive marknadsvärdering

	31.12.2015		31.12.2014	
	Bokföringsvärde	Marknadsvärde	Bokföringsvärde	Marknadsvärde
Svenska litteratursällskapet				
Aktier och motsvarande				
Aktiefonder	54 181 319,69	72 571 813,41	48 311 551,31	62 399 708,59
Aktier Finland	69 884 583,23	137 789 151,64	69 190 355,02	123 769 837,18
Aktier Sverige	16 339 437,13	26 926 625,77	17 951 315,15	26 683 093,65
Private Equity bundna lån	8 001 887,06	8 001 887,06	6 486 919,48	6 486 919,48
Strukturerade aktieobligationer	1 279 553,60	1 279 553,60	1 500 000,00	1 500 000,00
Övriga aktier	4 757 147,43	5 572 339,17	5 118 206,34	5 439 493,73
Aktier och motsvarande	154 443 928,14	252 141 370,65	148 558 347,30	226 279 052,63
Fastigheter och motsvarande				
Aktiebolag	17 956 199,22	33 838 864,33	18 045 520,28	34 275 762,55
Direktägda	4 753 488,99	13 229 686,70	4 782 421,15	13 147 261,70
Fastigheter och motsvarande	22 709 688,21	47 068 551,03	22 827 941,43	47 423 024,25
Ränteplaceringar				
Likvida medel och fordringar	644 658,85	644 658,85	1 164 359,34	1 164 359,34
Företagslån	0,00	0,00	196 200,00	196 200,00
Korttidsplaceringar	6 727 164,32	6 727 164,31	6 457 369,10	6 465 815,38
Lånefordringar	351 795,32	351 795,32	405 212,98	408 664,97
Räntefonder	10 346 433,68	10 490 157,65	10 677 148,16	10 927 175,76
Strukturerade ränteobligationer	4 011 034,43	4 139 777,72	3 614 125,53	3 809 917,76
Ränteplaceringar	22 081 086,60	22 353 553,85	22 514 415,11	22 972 133,21
Svenska litteratursällskapet	199 234 702,95	321 563 475,53	193 900 703,84	296 674 210,09

Not 13: Svenska kulturfondens ökningar och minskningar av placerade medel samt förändring i bokföringsvärdet

	Bokföringsvärde 31.12.2014 (€)	Anskaffningar, ökningar och aktiveringar under perioden (€)	Återtagning av nedskrivningar under perioden (€)	Försäljningar under perioden (€)	Vinst / förlust vid försäljning under perioden (€)	Kapitalåterbärningar, nedskrivningar och avskrivningar under perioden (€)	Bokföringsvärde 31.12.2015 (€)
Svenska kulturfonden							
Aktier och motsvarande							
Aktiefonder	207 516 688,04	58 659 102,97	317 156,41	29 664 182,02	5 321 472,43	3 264 858,07	238 885 379,76
Aktier Finland	246 049 649,76	18 256 503,67	15 625 142,49	24 002 995,12	378 308,04	4 694 977,09	251 611 631,75
Aktier Sverige	82 069 343,81	224 937,09	0,00	7 841 300,93	3 103 023,65	2 458 028,54	75 097 975,08
Private Equity bundna lån	23 049 306,81	4 244 007,83	0,00	3 249 731,69	0,00	0,00	24 043 582,97
Strukturerade aktieobligationer	6 000 000,00	7 930 011,77	0,00	6 576 444,00	576 444,00	474 927,72	7 455 084,05
Övriga aktier	17 759 889,18	0,00	0,00	4 835 917,96	3 987 842,75	121 931,92	16 789 882,05
	582 444 877,60	89 314 563,33	15 942 298,90	76 170 571,72	13 367 090,87	11 014 723,34	613 883 535,66
Aktier och motsvarande							
Fastigheter och motsvarande							
Fastigheter och motsvarande	26 717 477,72	1 008 170,83	19 742,50	2 238 922,70	787 326,89	197 966,93	26 095 828,31
Aktiebolag	8 696 493,54	51 534,96	0,00	34 555,00	0,00	0,00	8 713 473,50
Direktägda	34 698 951,40	213 879,65	0,00	0,00	0,00	0,00	34 912 831,05
Fastighetsfondandelar							
Fastigheter och motsvarande	70 112 922,66	1 273 585,44	19 742,50	2 273 477,70	787 326,89	197 966,93	69 722 132,86
Ränteplaceringar							
Likvida medel och fordringar	867 361,69	477 447,95	0,00	0,00	0,00	0,00	1 344 809,64
Företagslån	16 297 233,50	5 993 770,00	0,00	1 000 000,00	-27 600,00	117 100,00	21 146 303,50
Korttidsplaceringar	32 622 366,51	128 804 423,35	111 593,16	131 091 004,58	-130 874,91	131 801,44	30 184 702,09
Lånefordringar	698 934,62	1 488 798,43	0,00	129 478,87	0,00	0,00	2 058 254,18
Räntefonder	57 185 971,20	0,00	0,00	287 897,74	2 707,89	2 055 502,15	54 845 279,20
Strukturerade ränteobligationer	23 179 017,07	12 492 230,89	0,00	14 745 259,89	2 700 302,82	326 778,50	23 299 512,39
	130 850 884,59	149 256 670,62	111 593,16	147 253 641,08	2 544 535,80	2 631 182,09	132 878 861,00
Ränteplaceringar							
	783 408 684,85	239 844 819,39	16 073 634,56	225 697 690,50	16 698 953,56	13 843 872,36	816 484 529,52
Svenska kulturfonden							

Not 14: Svenska kulturfondens tillgångar, bokföringsvärden respektive marknadsvärdering

	31.12.2015		31.12.2014	
	Bokföringsvärde	Marknadsvärde	Bokföringsvärde	Marknadsvärde
Svenska kulturfonden				
Aktier och motsvarande				
Aktiefonder	238 885 379,76	305 752 403,89	207 516 688,04	259 955 897,74
Aktier Finland	251 611 631,75	495 064 374,41	246 049 649,76	445 939 695,28
Aktier Sverige	75 097 975,08	115 223 285,40	82 069 343,81	117 640 069,04
Private Equity bundna lån	24 043 582,97	24 043 582,97	23 049 306,81	23 049 306,81
Strukturerade aktieobligationer	7 455 084,05	7 455 084,05	6 000 000,00	6 000 000,00
Övriga aktier	16 789 882,05	21 131 838,87	17 759 889,18	22 542 843,27
Aktier och motsvarande	613 883 535,66	968 670 569,59	582 444 877,60	875 127 812,14
Fastigheter och motsvarande				
Aktiebolag	26 095 828,31	47 702 516,95	26 717 477,72	49 529 801,15
Direktägda	8 713 473,50	28 277 039,17	8 696 493,54	27 134 575,21
Fastighetsfondandelar	34 912 831,05	34 912 831,05	34 698 951,40	34 698 951,40
Fastigheter och motsvarande	69 722 132,86	110 892 387,17	70 112 922,66	111 363 327,76
Ränteplaceringar				
Likvida medel och fordringar	1 344 809,64	1 344 809,64	867 361,69	867 361,71
Företagslån	21 146 303,50	21 171 450,00	16 297 233,50	16 273 614,00
Korttidsplaceringar	30 184 702,09	30 192 500,38	32 622 366,51	32 642 713,40
Lånefordringar	2 058 254,18	2 058 254,18	698 934,62	698 934,62
Räntefonder	54 845 279,20	55 326 607,00	57 185 971,20	58 084 768,97
Strukturerade ränteobligationer	23 299 512,39	23 764 814,93	23 179 017,07	24 371 405,96
Ränteplaceringar	132 878 861,00	133 858 436,13	130 850 884,59	132 938 798,66
Svenska kulturfonden	816 484 529,52	1 213 421 392,89	783 408 684,85	1 119 429 938,56

Not 15: Svenska litteratursällskapets fordringar och resultatregleringar

	31.12.2015	31.12.2014
Övriga fordringar	116 901,64	703 943,92
Aktiva resultatregleringar	69 859,63	23 042,36
Fordringar	186 761,27	726 986,28

Balansräkningen: passiva

Not 16: Svenska litteratursällskapets gemensamt förvaltade fonders fondkapital

	2015	2014
Fondkapital 1.1	98 044 241,83	96 437 903,61
Nyttillkommet fondkapital		
A. de la Chapelles fond	96 833,68	
B. Petterssons fond	6 010,31	2 795,52
Stiftarnas fond	660,00	1 280,00
K.E. Tollanders donationsfond	3 576,52	2 915,60
Till kapitalet från avkastningen	1 699 439,14	1 542 765,64
Uppvärdering av fondkapital	9 757 723,52	84 311,01
Övriga förändringar i fondkapital, netto*	3 328,84	-27 729,55
Fondkapital 31.12	109 611 813,84	98 044 241,83

*) Övriga förändringar utgörs av t.ex. gravskötsel- och fastighetsskötselpliktelser enligt fondvillkor samt återförda outdelade avkastningar.

Not 17: Svenska litteratursällskapets gemensamt förvaltade fonders värderingsfond

Värderingsfond enligt bokslut 31.12.2014	6 027 952,08
Förändring vid byte av redovisningspraxis	55 963 311,74
Värderingsfond 1.1.2015	61 991 263,82
Realiserade vinster	4 207 554,14
Realiserade förluster	-5 389 880,56
Nedskrivning under perioden	-3 451 173,14
Återtagning av nedskrivning under perioden	6 364 758,02
Återbäring av förvaltningsarvoden	390 655,38
20 % av avkastningen på Private Equity-bundna lån	104 223,61
Uppvärdering av fonders eget kapital	-9 757 723,52
Övrigt	-1 032,07
Värderingsfond 31.12.2015	54 458 645,68

Not 18: Svenska litteratursällskapets fristående fonders eget kapital

	2015	2014
Eget kapital 1.1	12 511 555,20	8 749 684,48
Till fristående fonders kapital har från avkastningen förts	217 310,12	291 802,68
Förändringar i värderingsfond	545 137,57	3 467 241,11
Räkenskapsperiodens överskott	3 500,97	2 826,93
Eget kapital 31.12	13 277 503,86	12 511 555,20

Not 19: Svenska kulturfondens gemensamt förvaltade fonders fondkapital

	2015	2014
Fondkapital 1.1	262 754 382,95	253 026 691,51
Nyttillkommet fondkapital		
E. Bergmans fond	1 558,19	2 407,14
M. och Y. Bäcks stipendiefond		464,92
Å. Grandells stipendiefond		60 000,00
F. Henriksons testamentsfond		50,00
K. Hägerstedts minnesfond		30,00
J. Mattssons stipendiefond	296,50	2 260,00
I. Mattsson-Pentikäinens minnesfond	553 212,33	
S. Parlands minnesfond	59 972,00	
Porten till Europa	9 250,00	
Svenska Österbottens kulturfond/A. Ahlbäcks fond		190,00
Svenska Österbottens kulturfond/A. och L. Axéns Kristinestadsfond		10,10
Svenska Österbottens kulturfond/Hintz minnesfond	7 530,75	
Svenska Österbottens kulturfond/Singsby sångkör	1 450,00	
R-M. och L. Ulfvens fond	1 630,00	
I., V., A-L., och I-B. Westbergs fond	374 571,50	2 623 135,81
K. och E. Westmans fond		1 422,49
Kammarrådet H. Wiklunds fond	38 945,00	
Åbolands Kulturfond	1 302,00	
Till kapitalet från avkastningen	2 104 987,34	1 691 517,04
Uppvärdering av fondkapital	25 492 285,64	221 466,68
Övriga förändringar i fondkapital, netto*	53 172,55	24 737,26
Konjunkturutjämningsfonden	1 900 000,00	5 100 000,00
Fondkapital 31.12	293 354 546,75	262 754 382,95

* Övriga förändringar utgörs av t.ex. gravskötsel- och fastighetsskötselpliktigheter enligt fondvillkor samt återförda outdelade avkastningar.

Not 20: Svenska kulturfondens gemensamt förvaltade fonders värde regleringsfond

Värde regleringsfond enligt bokslut 31.12.2014	230 292 953,95
Förändring vid byte av redovisningspraxis	208 495 270,28
Värde regleringsfond 1.1.2015	438 788 224,23
Realiserade vinster	24 888 098,96
Realiserade förluster	-8 428 218,51
Nedskrivning under perioden	-13 282 200,68
Återtagning av nedskrivning under perioden	15 002 512,21
Återbäring av förvaltningsarvoden	1 809 282,22
20 % av avkastningen på Private Equity-bundna lån	334 564,56
Uppvärdering av fonders eget kapital	-25 492 285,66
Övrigt	-26 948,11
Värde regleringsfond 31.12.2015	433 593 029,22

Not 21: Svenska kulturfondens fristående fonders kapital

	2015	2014
Kapital totalt 1.1	32 341 825,26	27 264 319,31
Eget kapital 1.1	23 902 512,31	25 124 376,15
Värde regleringsfond	8 892 372,63	7 999 299,76
Ianspråktaget kapital 1998–2013		-1 470 571,47
Räkenskapsperiodens överskott	755 659,60	248 707,63
Eget kapital 31.12	33 550 544,54	31 901 812,07
Reserverade utdelningsmedel 31.12	110 000,00	420 000,00
Främmande kapital 31.12	29 278,50	20 013,19
Kapital totalt 31.12	33 689 823,04	32 341 825,26

Not 22: Svenska litteratursällskapets gemensamt förvaltade fonders främmande kapital

	2015	2014
Kortfristiga skulder	4 502 366,28	3 105 079,47
Resultatregleringar	930 730,11	889 995,92
Främmande kapital 31.12	5 433 096,39	3 995 075,39

Övriga noter

Not 23: Givna panter och ansvarsförbindelser

	31.12.2015	31.12.2014
Svenska litteratursällskapets gemensamt förvaltade fonder		
Resterande kapitalinbetalningsförbindelser till Private Equity bundna placeringslån	4 955 358,52	4 981 916,09
Leasingansvar		
Förfaller under nästa räkenskapsperiod	259 612,00	251 554,58
Förfaller senare	247 688,33	330 409,51
Svenska kulturfondens gemensamt förvaltade fonder		
Resterande kapitalinbetalningsförbindelser till Private Equity bundna placeringslån	10 883 092,45	11 110 130,97
Resterande kapitalbetalningsförbindelse till Forum Fastighets Kb	0,00	456 871,22
Resterande låneförbindelse till Stiftelsen Kvarteret Victoria	5 074 340,00	5 372 240,00

Not 24: Ägarandel i andra bolag där SLS andel överstiger 20 %

	31.12.2015	31.12.2014
Digisam Ab	100%	100%
Fastighets Ab Astoria	100%	100%
Bostads Ab Källan i Helsingfors	100%	100%
Aktiebolaget Pientare	98%	98%
Bostads Ab Segerstråles gård i Borgå	86%	86%
Bostads Ab Majblomman i Helsingfors	54%	54%
Bostads Ab Kiiski	48%	48%
Bokförlaget Atlantis Ab	0%	30%
Bostads Ab Aino	19%	25%
Direktägt i Bostads Ab Aino 16 %		
Ägarandel via Fastighets Ab Astoria 3 %		

Not 24: Fordringar på och skulder till bolag där SLS andel överstiger 20 %

	31.12.2015	31.12.2014
Lånefordran på Bokförlaget Atlantis Ab	0,00	53 417,66
Lånefordran på Fastighets Ab Astoria	351 795,32	351 795,32
Fordran på Bostads Ab Källan i Helsingfors	0,00	106 715,03

Bokslutets underskrifter

Vetenskapliga rådet har avgivit sin årsberättelse, som innefattar yttrande om bokslutet.

Helsingfors den 10 mars 2016

VETENSKAPLIGA RÅDET

Fred Karlsson
Claes Ahlund
Magnus Bargum
Johannes Brusila
Mona Forsskåhl
Karmela Liebkind
Kristina Malmio
Henrik Meinander
Tom Moring
Camilla Wide
Anna-Maria Åström
Ann-Catrin Östman

Finansrådet har för sin del godkänt:

- Vetenskapliga rådets årsberättelse
- Finansrådets årsberättelse
- Bokslutet omfattande resultaträkning, balansräkning, noter till resultat- och balansräkningen

Helsingfors den 17 mars 2016

FINANSRÅDET

Magnus Bargum
Johan Aalto
Jannica Fagerholm
Ole Johansson
Christoffer Taxell

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Dag Wallgren

Vi har idag slutfört revisionen och avgivit revisionsberättelse.

Helsingfors den 17 mars 2016

Ernst & Young Ab
CGR-samfund

Bengt Nyholm
CGR

Revisionsberättelse

TILL SVENSKA LITTERATURSÄLLSKAPET I FINLAND RF:S MEDLEMMAR

Vi har reviderat Svenska litteratursällskapet i Finland rf:s bokföring, bokslut och finansrådets verksamhetsberättelse samt förvaltning för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2015. Bokslutet omfattar balansräkning, resultaträkning och noter till bokslutet.

Finansrådets och verkställande direktörens ansvar

Finansrådet och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och verksamhetsberättelsen och för att de ger riktiga och tillräckliga uppgifter i enlighet med i Finland gällande stadganden och bestämmelser om upprättande av bokslut och verksamhetsberättelse. Finansrådet och verkställande direktören skall se till att bokföringen är lagenlig och att medelsförvaltningen är ordnad på ett betryggande sätt.

Revisorns skyldigheter

Vår skyldighet är att ge ett utlåtande om bokslutet och verksamhetsberättelsen på grundval av vår revision. Revisionslagen förutsätter att vi iakttar yrkesetiska principer. Vi har utfört revisionen i enlighet med god revisions sed i Finland. God revisionssed förutsätter att vi planerar och genomför revisionen för att få en rimlig säkerhet om huruvida bokslutet och verksam-

hetsberättelsen innehåller väsentliga felaktigheter. Vi har även granskat om någon finansrådsmedlem eller verkställande direktören handlat i strid med föreningslagen eller föreningens stadgar eller gjort sig skyldig till handlingar eller försummelser som kan leda till skadeståndsskyldighet mot föreningen.

Revisionen innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information som ingår i bokslutet och verksamhetsberättelsen. Valet av granskningsåtgärder baserar sig på revisorns omvärld och innefattar en bedömning av risken för en väsentlig felaktighet på grund av oegentligheter eller fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn den interna kontrollen som har en betydande inverkan på upprättandet av ett bokslut och verksamhetsberättelse som ger riktiga och tillräckliga uppgifter. Revisorn bedömer den interna kontrollen för att kunna planera relevanta granskningsåtgärder, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. Revisionen innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i ledningens bokföringsmässiga uppskattningar, liksom en bedömning av den övergri-

pande presentationen av bokslutet och verksamhetsberättelsen.

Enligt vår mening har vi inhämtat tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis för vårt uttalande.

Uttalande

Enligt vår mening ger bokslutet och verksamhetsberättelsen riktiga och tillräckliga uppgifter om föreningens ekonomiska ställning samt om resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland gällande stadganden och bestämmelser om upprättande av bokslut och verksamhetsberättelse. Uppgifterna i finansrådets verksamhetsberättelse är förenliga med uppgifterna i bokslutet.

Övriga uttalanden

Vi tillstyrker att bokslutet fastställs samt att finansrådet och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2015.

Helsingfors den 17 mars 2016

Ernst & Young Ab
CGR-samfund

Bengt Nyholm
CGR

Förteckningar

Pris

Pris utdelade vid årshögtiden 5.2

Karl Emil Tollanders pris

Karl Emil Tollanders pris om 40 000 euro och den Tollanderska medaljen tillföll författaren Birgitta Boucht. Memoarboken *Förklädd och naken. Självpporträtt. Själsfränder*. Skrift är skriven av en viktig påverkare inom den finlandssvenska litteraturen. Birgitta Bouchts debut tillsammans med Carita Nyström *Denna värld är vår! Handbok i systerskap* kom att bli banbrytande för sjuttioalets feminism. Där ingick också Bouchts diktsamling med den uppfordrande titeln "Tala om vad du vet". På den vägen är det. Författarskapet omfattar romaner, lyrik, skrivhandbok, hörspele, brevväxlingar, lättläst prosa, barnböcker och antologier. Därtill är inspiratören och debattören Boucht en oförtröttlig kraftkälla i Svenskfinlands offentliga samtal, vilket inte minst den dynamiska memoarboken vittnar om.

Plaketten *Allt vad vi äga samman* tilldelades professor emeritus Fabian Dahlström, för hans forskning i Finland och Sveriges gemensamma musikhistoria. De senaste resultaten är den inventering av äldre musikaler i Finland och Sverige som han gjorde för Kungl. Musikaliska Akademiens projekt Levande muskarv 2013–14 och hans storverk över Östersjöområdet stadsmusikanter, som utkom 2013. Dahlström är en av våra ledande Sibeliusforskare. Han har bland annat utgivit en komplett förteckning över Sibelius kompositioner 2003 och Sibelius dagbok 2005 samt korrespondensen mellan Jean Sibelius och Axel Carpelan 2010.

Ett pris om 18 000 euro ur Bokhandlaren Bo Carleskogs minnesfond tillföll författaren Peter Sandström för boken *Transparente blanche*.

Ett pris om 18 000 euro ur Irma Carrells testamentsfond tillföll författaren Henrika Andersson för boken *En skärva av själen*.

Ett pris om 18 000 euro ur Ingrid, Margit och Henrik Höijers donationsfond I tillföll filosofie doktor Agneta Rahikainen för två verk. Avhandlingen *Poeten och hennes apostlar. En biomytografisk analys av Edith Södergran* och *Kampen om Edith. Biografi och myt om Edith Södergran*.

Ett pris på 18 000 euro ur Ragnar, Ester, Rolf och Margareta Bergboms fond tillföll författaren Anders Larsson för trilogin *Två män i ett tält*.

Ett pris om 18 000 euro ur Ragnar, Ester, Rolf och Margareta Bergboms fond tillföll Historiska föreningen för dess nu sekellånga insats till förmån för vårt lands svenskspråkiga historievetenskap och historiekultur.

Ett pris om 14 000 euro ur Eklund-Modeenska fonden med tillhörande medalj tillföll filosofie doktor Kasper Kepsu för avhandlingen *Den besvärliga provinsen. Reduktion, skattearrendering och bondeoroligheter i det svenska Ingermanland under slutet av 1600-talet*.

Ett pris om 12 000 euro ur Astrid och Bertel Appelbergs fond tillföll författaren Tomas Mikael Bäck för diktsamlingen *Vinterresa*.

Ett pris om 10 000 euro ur Carl Gustaf Estlanders minnesfond tillföll filosofie licentiat Pia Ingström för boken *Känslor äger rum. Liv i hem, stuga och villa*.

Ett pris om 10 000 euro ur Hedvig Lovisa Falckens testamentsfond tillföll filosofie doktor Jan Hellgren för boken *Bo Carpelan. Rummets diktare*.

Ett pris om 10 000 euro ur Paul Werner Lybeckss testamentsfond tillföll författaren Lars Sund för romanen *Tre systrar och en berättare*.

Ett pris om 10 000 euro ur Paul Werner Lybeckss testamentsfond tillföll författaren Agneta Enckell för diktsamlingen *Inte ett ord (jag är naken)*.

Ett pris om 10 000 euro ur Ingrid, Margit och Henrik Höijers donationsfond I tillföll filosofie doktor h.c. Mikael Reuter för boken *Så här ska det låta. Om finlandssvenska och språkkriktighet*

Ett pris om 10 000 euro ur Ingrid, Margit och Henrik Höijers donationsfond I tillföll filosofie magister Ulf Smedberg för boken *Krigsmans tid. Den svenska tidens ständiga knekthåll i Nykarleby socken 1734–1810. Rotesoldaternas värld, vilkor och verklighet*.

Ett pris om 10 000 euro ur Harald och Jenny Neovius fond tillföll författaren Benita Backas-Andersson för boken *När rädsan vilar*.

Ett pris om 10 000 euro ur Ina Rosqvists fond tillföll författaren Susanne Ringell för boken *Tärnornas station – en drömbok*.

Ett pris om 9 000 euro ur Ragnar, Ester, Rolf och Margareta Bergboms fond tillföll Föreningen Brage i Helsingfors för *Laboratorium för Folk & Kultur*, en tidskrift framvuxen och autonomt driven i kretsen av dess folklivssektion med en bred kulturanlys av lärt och populärt som rättesnöre.

Övriga pris

Statsrådet Mauritz Hallbergs pris

Statsrådet Mauritz Hallbergs pris om 20 000 euro tillföll filosofie doktor Julia Tidigs för doktorsavhandlingen *Att skriva sig över språkgränserna – flerspråkighet i Jac. Ahrenbergs och Elmer Diktonius prosa*. Priset delas ut den 16 maj.

Pro gradu-pris i språkvetenskap om 1 000 euro tilldelades fil.mag. Maria Kautonen.

Pro gradu-pris i etnologi om 1 000 euro tilldelades fil.mag. Hanna Strandberg.

Läs prismotiveringarna på www.sls.fi.

Stipendier och understöd

Albert de la Chapelles fond

För inköp av konst till Västra Nylands landskapsmuseum 25 054 euro.

Bo Backströms fond

Braheskolan i Åbo 5 000 euro, HIFK-friidrott 6 000 euro, Juridiska Föreningen i Finland r.f. 12 500 euro, Svenska Finlands Folkting 12 500 euro och Svenska Klubben i Helsingfors r.f. 44 000 euro.

Ragnar, Ester, Rolf och Margareta Bergboms fond

Arbetsgrupp för Nordiskt slotts- och herrgårdssymposium 5 000 euro, Den åländska keramikgruppen 10 000 euro, fil.mag. Maria Ekvist 17 600 euro, Föreningen Granskaren r.f. 8 000 euro, Garantiföreningen för Svenska Teatern r.f. 15 000 euro, fil.mag. Catarina Harjunen 8 800 euro, Historiska föreningen r.f. 16 000 euro, International Association of Scandinavian Studies 3 000 euro, Institutet för folklivsforskning vid Åbo Akademi 3 800 euro,

fil.dr Matias Kaihovirta 31 200 euro, fil.dr Kasper Kepsu 31 200 euro, fil.mag. Saara-Maija Kontturi 26 400 euro, fil.mag. Marcus Lepola 8 800 euro, fil.mag. Sture Lindholm 13 200 euro, fil.dr Aapo Roselius 31 200 euro, fil.mag. Miriam Rönnqvist 26 400 euro, Solitanderska Gården 5 000 euro, fil.mag. Charlotte Vainio 13 200 euro, pol.mag. Janne Väistö 19 800 euro och fil.dr Mia Åkerfelt 15 600 euro.

Fredrik Pacius minnesfond

Chorus Sanctae Ceciliae 5 000 euro, Projektet Finlands muskarv 12 000 euro, Föreningen för Helsingfors historiedag r.f. 15 000 euro, Musik-sällskapet vid Helsingfors universitet 20 000 euro, Usedomer Musikfestival, Tyskland, 2 500 euro och Viitasaaren kesäakatemia ry 25 000 euro.

Ingrid, Margit och Henrik Højers donationsfond II

Historia: PhD Jürgen Beyer 4 600 euro, fil.mag. Natan Elgabsi 17 600 euro, Föreningen Granskaren r.f. 8 000 euro, fil.dr Matias Kaihovirta 31 200 euro, fil.dr Kasper Kepsu 31 200 euro, teol.mag. Ville Mantere 26 400 euro, fil.mag. Todd Mosebar 26 400 euro, fil.mag. Niklas Rapo 26 400 euro, fil.mag. Anna Sundelin 8 800 euro, fil.mag. Britt-Marie Villstrand 600 euro och fil.mag. Oscar Winberg 13 200 euro.

Miljövård: PhD Amelie Beucher 31 200 euro, docent Patrik Byholm 17 770 euro, fil.mag. Sonja Sjöblom 1 885 euro och fil.dr Lisa Spooft 16 600 euro.

Svenska språket: fil.mag. Maria Fremer 11 200 euro, Föreningen för nordisk filologi r.f. 4 950 euro, fil.mag. Susanna Hakulinen 26 400 euro, Institutionen för språk, Jyväskylä universitet 1 000 euro, fil.dr Sinikka Lahtinen 1 300 euro, fil.dr Tomas Lehecka 1 000 euro, fil.mag. Olga Mezhevich 26 400 euro, fil.mag. Paulina Nyman-Koskinen 1 300 euro, fil.dr Outi Toropainen 1 500 euro, fil.dr Elina Tergujeff 31 200 euro och fil.mag. Carola Åkerlund 1 000 euro.

Teknologi: Vindkraftföreningen r.f. 15 000 euro.

Teologi och kyrkohistoria: teol.mag. Emma Audas 26 400 euro, pol.mag. Nana Blomqvist 26 400 euro, teol.mag. Sara Medberg 13 200 euro och docent Päivi Mehtonen 6 400 euro.

Hjördis och Arvid Standertskjöld's minnesfond

Fredrik Hertzberg 15 600 euro och Pellinge hembygdsförening 4 000 euro.

Bröderna Lars och Ernst Krogius forskningsfond ekon.mag. och pol.mag. Sonja Grönblom 26 000 euro och forskningsprojektet Ownership, Motivation and Social Objectives vid Åbo Akademi 4 000 euro.

Professor Carl-Eric Thors stipendiefond (resestipendium) MA Martina Huhtamäki 800 euro.

Carl-Johan von Troils minnesfond (resestipendium) med.stud. Aurora Keskinen 250 euro, med.kand. Vivian Lindholm 2 500 euro, med.kand. Anna Nissfolk 800 euro och med.kand. Line von Essen 1 500 euro.

Selma, Ingrid och Lars Wasastjernas fond fil.dr Tatjana Brandt 15 600 euro och pol.mag. Dan Sundblom 19 800 euro.

Litteraturvetenskapliga nämnden

PhD Jan Dlak 1 900 euro, fil.dr Anna Möller-Sibeliu 15 600 euro, fil.mag. Maria Renman 17 600 euro, fil.mag. Tomi Riitamaa 17 600 euro och fil.mag. Freja Rudels 8 800 euro.

Samhällsvetenskapliga nämnden

pol.mag. Mikael Harjula 22 000 euro, pol.lic. Marina Lindell 11 650 euro och PhD Laszlo Vincze 23 400 euro.

Traditionsvetenskapliga nämnden

docent Camilla Asplund Ingemark 20 300 euro, fil.dr Johanna Björkholm 5 200 euro, fil.mag. Carolina Renman 17 600 euro, fil.mag. Marianne Robertsson 8 800 euro och fil.mag. Ann-Helen Sund 17 600 euro.

Medel för forskningsprojekt

Kommunicerande konsumtion: kringvandrande försäljare och kulturmöten i Finland 1800-1940 (Åbo Akademi) 440 000 euro, Marginaliserade eller privilegierade? Språkgruppsskillnader i hälsa och ohälsa i Finland (Åbo Akademi) 122 000 euro och Samverkan mellan språklig praxis, flerspråkig identitet och språkideologi (Vasa universitet) 368 000 euro.

Övriga understöd

Delegationen för stiftelser och fonder 50 000 euro, ekon.dr Hanna Kurki 25 000 euro, pol.dr Cristian Norocel 40 000 euro, Pressarkivföreningen 39 700 euro, fil.dr Pauline von Bonsdorff 32 000 euro och fil.dr Nina Pilke 32 000 euro.

Medlemmar i SLS nämnder, kommittéer, redaktionsråd m.m. verksamma 2015

Verksamhetsrelaterade permanenta organ

Ackvisitionskommittén för Historiska och litteraturhistoriska arkivet 2015: Johan Bargum, Kristina Malmio, Johan Wrede, Kristina Linnovaara, ordf. och Maria Vainio-Kurtakko, sekr.

Bibliotekskommittén 2015–2017: Tore Ahlbäck, Cecilia af Forselles, Gunilla Widén, Kristina Linnovaara, ordf. och Martin Ginström, sekr.

Traditions- och musikvetenskapliga kommittén för Österbottens traditionsarkiv och Finlands svenska folkmusikinstitut 2015: Siv Ekström, Katja Hellman, Inger Jakobsson-Wärn, Sanna Lillbroända-Annala, Vivan Lygdbäck, Pirkko Moisala, Victoria Nylund, Heidi Palmu, Arja Rantanen, Kristina Linnovaara, ordf. och Niklas Nyqvist, sekr.

Traditions- och språkvetenskapliga kommittén för Folkkultursarkivet och Språkarkivet 2014–2015: Terhi Ainiala, Anne Ala-Pöllänen, Saara Haapamäki, Lauri Harvilahti, Niklas Huldén, Yrsa Lindqvist, Katriina Siivonen, Kristina Linnovaara, ordf. och Pamela Gustavsson, sekr.

Historiska nämnden 2015–2017: Ann-Catrin Östman, ordf., Cecilia af Forselles, Björn Forsén, Kenneth Gustavsson, Tiina Kinnunen, Lars-Folke Landgrén, Pirjo Markkola, Henrik Meinander, Henry Nygård, Eljas Orrman, Nils Erik Villstrand och Charlotta Wolff.

Litteraturvetenskapliga nämnden 2015–2017: Claes Ahlund, ordf., Pia Maria Ahlbäck, Pia Forssell, Anna Hollsten, Päivi Lappalainen, Kristina Malmio, Bo Pettersson, Ebba Witt-Brattström och Maria Österlund.

Samhällsvetenskapliga nämnden 2015–2017: Karmela Liebkind, ordf., Kimmo Grönlund, Mikko Lagerspetz, Anne-Marie Londen, Tom Moring, Jan Saarela, Tom Sandlund, Patrik Scheinin och Susan Sundback.

Språkvetenskapliga nämnden 2015–2017: Camilla Wide, ordf., Siv Björklund, Mona Forsskåhl, Saara Haapamäki, Jannika Lassus, Jan Lindström, Nina Martola, Åsa Palviainen, Caroline Sandström och Anna Slotte.

Traditionsvetenskapliga nämnden 2015–2017: Anna-Maria Åström, ordf., Johanna Björkholm, Outi Fingerroos, Katja Hellman, Blanka Henriks-son, Niklas Huldén, Sanna Lillbroända-Annala, Lena Marander-Eklund, Pia Olsson och Susanne Österlund-Pötzsch.

Forskningsnämnden 2015: Fred Karlsson, ordf., Claes Ahlund, Henrik Meinander, Tom Moring, Pia Olsson och Camilla Wide.

Förlagsnämnden 2014–2016: Tom Moring, ordf., Marika Tandefelt, Clas Zilliacus, Anna-Maria Åström och Nils Erik Villstrand som extern medlem.

Personhistoriska kommissionen: Max Engman, ordf., Johanna Aminoff-Winberg, Johan Bärlund, Pertti Hakala, Henrik Knif, Jessica Parland-von Essen, Kristian Stockmann och John Strömberg.

Årsfestkommittén: Fred Karlsson, ordf., Kristina Malmio, Dag Wallgren, Clas Zilliacus och Jonas Lång, sekr. Utanför kommittén stående konstnärlig ledare Lena von Bonsdorff.

Redaktionsråd, uppföljningsgrupper

Redaktionen för Edith Södergrans samlade skrifter 3: Pia Forssell, Carola Herberts och Agneta Rahikainen.

Redaktionsrådet för Zacharias Topelius Skrifter: Henrik Meinander, ordf., Lars-Folke Landgrén, Päivi Lappalainen, Barbro Ståhle Sjönell, Kerstin Thelander, Anna-Maria Åström, Pia Forssell och Märtha Norrback, sekr.

Redaktionsrådet för Henry Parlands samlade skrifter: Claes Ahlund, ordf., Charlotta af Hällström-Reijonen, Mats Malm, Clas Zilliacus och Liisa Hakamies-Blomqvist.

Uppföljningsgruppen för forskningsprojektet *Tvåspråkigheten och det mångkulturella Finland – utbyte och utmaningar i ett framtidsperspektiv*: Marika Tandefelt, ordf., Kimmo Grönlund, Nina Pilke och Christer Kuvaja, sekr.

Styrgruppen för forskningsprojektet *Svenskan i Finland i dag och i går*: Tom Moring, ordf., Ann-Marie Ivars, Nina Martola, Pirkko Nuolijärvi, Marika Tandefelt, Mats Thelander, Camilla Wide, Nils Erik Villstrand och Christer Kuvaja, sekr.

Uppföljningsgruppen för forskningsprojektet *Senmodern spatialitet i finlandssvensk prosa 1990–2010*:

Claes Ahlund, ordf., Anna Hollsten, Bo Pettersson, Kristina Malmio och Christer Kuvaja, sekr.

Uppföljningsgruppen för forskningsprojektet *Kretsen kring Edvard Westermarck och det tidiga 1990-talets idélandskap*: Ann-Catrin Östman, ordf., Juhani Ihanus, Kirsti Suolinna, Petteri Pietikäinen och Christer Kuvaja, sekr.

Uppföljningsgruppen för forskningsprojektet *Fokus på uttalsinläringen med svenska som mål- och källspråk*: Mona Forsskåhl, ordf., Therese Leinonen, Heidi Rontu, Mikko Kuronen och Christer Kuvaja, sekr.

Uppföljningsgruppen för forskningsprojektet *Statsnatten i ny belysning: Politisk kultur i Finland ur ett transnationellt perspektiv 1809–1863*: Henrik Meinander, ordf., Petri Karonen, Henrik Stenius, Jussi Kurunmäki och Christer Kuvaja, sekr.

Prisnämnder

Allmänna prisnämnden (utsedd för utdelningen 5.2.2015): Karmela Liebkind, ordf., Jonas Lång, sekr. Skönlitterära sektionen: Mikaela Strömberg-Schalin, Martin Welander och Ebba Witt-Brattström. Fackbokssektionen: Nils Erik Forsgård, Mona Forsskåhl och Kristina Malmio.

Pågående forskningsprojekt 2015

Projektets namn	Projektledare	Tidsperiod
Svenskan i Finland i dag och i går	professor Marika Tandefelt	1.8.2010–31.7.2017
– delprojektet Svenskan i historien	professor Camilla Wide	1.8.2014–31.7.2017
	professor Camilla Wide	1.5.2014–31.7.2017
Tvåspråkigheten och det mångkulturella Finland: Utbyte och utmaningar i ett framtidsperspektiv	professor Nina Pilke	1.8.2010–25.2.2015
Kretsen kring Edvard Westermarck och det tidiga 1900-talets idélandskap	professor Petteri Pietikäinen, Uleåborgs universitet	1.1.2014–2017
Senmodern spatialitet i finlandssvensk prosa 1990–2010	docent Kristina Malmio, Helsingfors universitet	1.8.2014–2017
Fokus på uttalsinläringen med svenska som mål- och källspråk	docent Mikko Kuronen, Jyväskylä universitet	1.1.2015–2017
Statsnatten i ny belysning	docent Jussi Kurunmäki, Helsingfors universitet	1.6.2015–2017

Prisnämnden för Marcus Collins minnesfond: Pauline von Bonsdorff, Christina Bäcksbacka, Dan Holm och Jonas Lång, sekr.

Prisnämnden för fonden Gustaf III:s minne: Rainer Knapas, ordf., Henrik Knif, Jessica Parland-von Essen och Jonas Lång, sekr.

Nämnden för Statsrådet Mauritz Hallbergs pris (utsedd för utdelningen 16.5.2015): Fred Karlsson, ordf., Mona Forsskåhl och Clas Zilliacus. Åbo Akademis representanter: Lea Sistonen (suppleant Henrik Saxén) och Nils Erik Villstrand (suppleant Harriet Silius).

Stipendienämnder

Beredningsutskottet för Ingrid, Margit och Henrik Höijers donationsfond II: Fred Karlsson, ordf., Henrik Meinander, Camilla Wide och Christer Kuvaja, sekr.

Stipendienämnden för Bröderna Lars och Ernst Krogius forskningsfond: Eva Liljebloom, ordf., Jan Otto Andersson och Juhana Vartiainen. Svenska handelshögskolans representant: Gunnar Rosenqvist. Ekonomiska Samfundets representant: Edvard Johansson.

Fredrik Pacius minnesfond: Johannes Brusila, ordf., Lena von Bonsdorff, Ann-Mari Häggman, Yvonne Thesleff och Jonas Lång, sekr.

Stipendienämnden för Hjördis och Arvid Standerstjöldes minnesfond: Allmänna prisnämndens fackbokssektion och Jonas Lång, sekr.

Professors Carl-Eric Thors stipendiefond: Mona Forsskåhl, ordf., Sandra Haavisto, Hanna Lehti-Eklund, Beatrice Silen och Christer Kuvaja, sekr.

Carl-Johan von Troils minnesfond: representanter för familjen von Troil och Christer Kuvaja, sekr.

Förvaltningsråd och -nämnder

Förvaltningsnämnden för Ingrid, Margit och Henrik Höijers donationsfond: Dag Wallgren, ordf., Peter Storsjö och Kaj Åkerberg.

Bestyrelsen för Stensböle Minnen 2012–2015: Henry Wiklund, ordf., Henrik Degerman, Joakim Flinck och Björn von Konow.

Förvaltningsrådet för Stor-Sarvlaks gård: Christina Gestrin (SLS), ordf., Kristina Lindfors (SFP) och Erik Oljemark (Nylands Svenska Lantbrukssällskap).

Publikationer 2015

730:6 Georg August Wallin, *Skrifter 6. Resan hem via London 1849–1850*, utg. Kaj Öhrnberg, Patricia Berg & Kira Pihlflyckt, i samarbete med Atlantis

762:3 Anders Chydenius, *Samlade skrifter 3 (1777–1803)*, utg. Maren Jonasson & Pertti Hyttinen, i samarbete med Anders Chydenius stiftelse och Edita, distribueras i Sverige av Atlantis

766 Mikael Hisinger, *Resedagbok från Europa 1783–1784*, utg. Jouni Kuurne & Märtha Norrback, i samarbete med Atlantis

786 Henry Wiklund, *Uppdraget som växte. Historien om Svenska litteratursällskapet som förvaltare av allmännyttigt kapital*

791 Anna Möller-Sibeliuss, *Roll, retorik och moder-nitet i Bertel Gripenbergs lyrik*

793 Jennica Thylin-Klaus, *Särdrag, stavning, självbild. En idéhistorisk studie av svensk språkplanering i Finland 1860–1920*

796 Therese Leinonen, *Talet lever! Fyra studier i svenskt talspråk i Finland*, Studier i nordisk filologi 86, utg. Camilla Wide

795 Adolf Iwar Arwidsson, *Svenska fornsånger 3*, inledning av Märta Ramsten och Ann-Mari Häggman, i samarbete med Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur och Svenskt visarkiv

797 Jennica Thylin-Klaus & Julia Tidigs (red.), *Historiska och litteraturhistoriska studier 90*

798 Ann-Marie Ivars, *Dialekter och småstadsspråk*, Svenskan i Finland – i dag och i går I:1

799 Marika Tandefelt (red.), *Gruppspråk, samspråk, två språk*, Svenskan i Finland – i dag och i går I:2

800 Panu Pulma (red.), *De finska romernas historia från svenska tiden till 2000-talet*, i samarbete med Atlantis

801 Johannes Brusila, Pirkko Moisala & Hanna Väätäinen (red.), *Modermälets sånger. Finlands svenskheter framställda genom musik*

802 Jean Sibeliuss, *Päiväkirja 1909–1944*, toim. Fabian Dahlström

Nyupplagor

589 Marika Rosenström, Janne Rentola & Helena Jerman, *Livet genom en lins. Fotografier av Bernhard Åström*. Nyutgåva med ny grafisk form

Edith Södergran, *Dikter och aforismer* (pocket). Korrigerat nytryck, i samarbete med Atlantis

Digital utgivning

Carola Herberts (utg.), *Z. Topelius korrespondens med förlag och översättare*

E-artiklar. Digitala nyutgåvor (pdf) av 41 artiklar ur SLS skrifter

Övrigt

Bokkatalogen *Böcker 2015*

Källan 1/2015 (juni), i samarbete med SLS kommunikation

Källan 2/2015 (december), i samarbete med SLS kommunikation

Kalender 2016 (tema den finlandssvenska modernismen 100 år)

Mest sålda böcker 2015

Sålda exemplar

Jean Sibeliuss, <i>Päiväkirja 1909–1944</i> , toim. Fabian Dahlström	535 st.
Panu Pulma (red.), <i>De finska romernas historia från svenska tiden till 2000-talet</i>	392 st.
Edith Södergran, <i>Dikter & aforismer</i>	370 st.
Georg August Wallin, <i>Skrifter 5, Norra Arabiska halvön och Persien 1847–1849</i> , utg. Kaj Öhrnberg, Patricia Berg & Kira Pihlflyckt	252 st.
Anders Chydenius, <i>Samlade skrifter 3 (1777–1803)</i> , utg. Maren Jonasson & Pertti Hyttinen	236 st.
Henry Wiklund, <i>Uppdraget som växte. Historien om Svenska litteratursällskapet som förvaltare av allmännyttigt kapital</i>	161 st.
Nelly Laitinen & Pia Lindholm (red.), <i>Krigets barn. I Finland – till Sverige</i>	99 st.
Ann-Marie Ivars, <i>Dialekter och småstadsspråk. Svenskan i Finland – i dag och i går I:1</i>	94 st.
Michel Ekman (red.), <i>Finlands svenska litteratur 1900–2012</i>	90 st.
Marika Tandefelt (red.), <i>Gruppspråk, samspråk, två språk. Svenskan i Finland – i dag och i går I:2</i>	85 st.

Publika evenemang 2015

Januari

8.1 Helt Random!, evenemang i samband med Vetenskapernas natt 2015. Medverkande: Julia Tidigs, Yrsa Lindqvist, Carola Ekrem, Liisa Hakamies-Blomqvist, Susanne Österlund-Pötsch, Maria Vainio-Kurtakko, Christer Kuvaja, Henrik Knif, Eliel Kilpelä, Jennica Thyllin-Klaus, Patrik Aaltonen och Anne Hietanen.

9.1 Slumpens skördar, seminarium i samband med Vetenskapsdagarna 2015. Medverkande: Göran Djupsund, Trygve Söderling, Patrick Sibelius, Dick Harrison, Caroline Sandström och Johannes Brusila.

Februari

5.2 SLS årshögtid i Helsingfors universitets solenitetssal med program och prisutdelning.

23.2 Del 1 i vårens föredragsserie *Livet i konsten och konsten i livet* med Jan Näls och Erica Othman.

Mars

23.3 Del 2 i vårens föredragsserie *Livet i konsten och konsten i livet* med Maria Vainio-Kurtakko och Elisabeth Stubb.

April

18–19.4 SLS på Vasa bokmässa. Medverkande i SLS scenprogram: Julia Dahlberg, Carola Ekrem, kvartetten RacklerZ och Wivan Nygård-Fagerudd.

23.4 Bokens och Rosens dag firades i SLS hus i Helsingfors med bokloppis.

27.4 Del 3 i vårens föredragsserie *Livet i konsten och konsten i livet* med Clas Zilliacus och Tom Sandqvist.

Maj

8.5 Kanon – vad, hur och varför? Litteraturhistorieskrivningens problem och möjligheter, seminarium. Arrangerat av litteraturvetenskapliga nämnden. Medverkande: Ebba Witt-Brattström, Viola Parente-Čapková, Janina Orlov, Päivi Lappalainen, Agneta Rahikainen, Michel Ekman, Tuva Korsström och Ralf Andtbacka.

25.5 Del 4 i vårens föredragsserie *Livet i konsten och konsten i livet* med Jan Kaila och Markus Kåhre.

26.5 Öppet hus i SLS hus på Riddaregatan 5. SLS bjöd in till öppet hus i samband med att huset togs i bruk igen efter en omfattande renovering.

27.5 Brevkonst och brevet som genre, symposium. Arrangerat av redaktionen för Zacharias Topelius Skrifter. Medverkande: Märtha Norrback, Barbro

Ståhle Sjönell, Juhani Niemi, Maria Vainio-Kurtakko, Boel Westin, Carola Herberts och Pia Forssell.

Juni

4.6 Ruotsin ajan historiaa, seminarium för historielärare i finskspråkiga skolor. Medverkande Jonas Lång, Nelly Laitinen, Petri Karonen, Christer Kuvaja, Marjo Vilkkko och Panu Pulma.

17.6 Nätverk och avantgarde – Quosego och Ultra i ett nordiskt perspektiv, föredrag av professor Sylvain Briens.

17.6. Språk och litteratur, seminarium med forskare vid skandinaviska/nordiska institutioner vid europeiska universitet och forskare kopplade till SLS.

27.6 Traditionshörnan, konsert i samband med Spelmansstämman i Mariehamn. Arrangerat av SLS/ Finlands svenska folkmusikinstitut.

September

14.9 Del 1 i höstens föredragsserie *Ockupation, annektering eller folkets val. Om transnationer och överlappande områden i Europa* med Rainer Knapas och Janne Holmén

24–27.9 Bok och biblioteksmässan i Göteborg. Medverkande i SLS scenprogram: Julia Dahlberg, Janina Orlov, Therese Leinonen, Wivan Nygård-Fagerudd, Patricia Berg, Carola Herberts, Eliel Kilpelä, Panu Pulma, Oscar Rossi, Jan Helligren och John Chrispinsson.

Oktober

1.10 Stiftelsedagen. SLS firade med öppet hus på Riddaregatan 5.

2–4.10 SLS på Åbo bokmässa. Medverkande i SLS scenprogram: Julia Dahlberg och Janina Orlov.

7.10 Minnescafé. Under hösten ordnade SLS arkiv tre minnescafékvällar med temat mat. Under den första minneskvällen var temat favoritrecept och kokböcker.

12.10 Del 2 i höstens föredragsserie *Ockupation, annektering eller folkets val. Om transnationer och överlappande områden i Europa* med Madeleine Hurd och Christer Kuvaja.

16.10 Vardagens teknologisering, seminarium. Arrangerat av traditionsvetenskapliga nämnden. Medverkande: Niklas Huldén, Robert Willim, Tiina Suopajärvi, Fredrik Skott, Sari Östman, Ann-Charlotte Palmgren och Jacob Löfgren.

22–25.10 Bokmässan i Helsingfors. Medverkande i SLS scenprogram: Ann-Marie Ivars, Jan-Ola Östman, Wivan Nygård-Fagerudd, Anna Möller-Sibelius, Katarina Gäddnäs, Carl-Gustav Lindén, Henry Wiklund, Peik Henrichson, Fabian Dahlström och Panu Pulma.

23.10 Folklig dans i Svenskfinland, seminarium. Arrangerat i Vasa av SLS/ Finlands svenska folkmusikinstitut i samarbete med folkmusikfestivalen Vasa Folk. Medverkande: Cecilia Björk, Niklas Nyqvist, Ann-Mari Häggman, Petri Hoppu, Markus Blomberg, Eivor Wallinvirta och Anders Backman.

26.10 Svenskan och finskan som pluricentriska språk, kollokvium i samarbete med Svenska Akademien. Medverkande Fred Karlsson, Bo Ralph, Charlotta af Hällström-Reijonen, Leigh Oakes, Leena Huss, Marketta Sundman, Camilla Wide, Catrin Norrby, Tomas Riad och Sture Allén.

29.10 Statsnatten i ny belysning, seminarium. Arrangerat av SLS forskningssektor. Medverkande: Jussi Kurunmäki, Christer Kuvaja, Jani Marjanen, Maren Jonasson, Johanna Wassholm, Henrik Edgren och Pasi Ihalainen.

November

3.11 Språket som verktyg, seminarium. Arrangerat av språkvetenskapliga nämnden i samarbete med Helsingfors universitets utbildnings- och utvecklingscenter. Medverkande: Monica Axelsson, Gun Oker-Blom, Annette Kronholm-Cederberg, Ulrika Björkgren, Kenneth Gustafsson, Sabina Lindholm, Petter Wallenius, Pamela Lindebäck, Åsa af Geijerstam, Mikaela Björklund, Anna Slotte och Berit Kurtén-Finnäs.

4.11 Minnescafé. Under hösten ordnade SLS arkiv tre minnescafékvällar med temat mat. Under den andra minneskvällen var temat mat och kristiden.

5.11 Seminarium om mångvetenskaplighet. Arrangerat av SLS forskningssektor. Medverkande: Tom Moring, Arne Jarrick, Bengt Kristensson Ugglå, Anna Kuismän, Fredrik Nilsson, Heidi Grönstrand, Charlotta Wolff, Laszlo Vincze, Julia Tidigs, Tuuli From, Ann-Catrin Östman och Fred Karlsson.

5–9.11 SLS på Bokkalaset i Ekenäs. Medverkande i SLS program: Eva Biaudet och Panu Pulma.

16.11 Del 3 i höstens föredragsserie *Ockupation, annektering eller folkets val. Om transnationer och överlappande områden i Europa* med Anna-Lena Laurén och Kalle Kniivilä.

December

2.12 Minnescafé. Under hösten ordnade SLS arkiv tre minnescafékvällar med temat mat. Under den tredje minneskvällen var temat julmat.

4.12 Platsen. Traditionen. Samtiden., seminarium om finlandssvensk poesi från 80-talet till i dag ur ett nordiskt perspektiv. Arrangerat av litteraturvetenskapliga nämnden i samarbete med Fria seminarier i litterär kritik. Medverkande: Magnus

William-Olsson, Pauliina Haasjoki, Peter Mickwitz, Elisabeth Hjort, Susanne Christensen, Maimouna Jagne-Soreau och Tatjana Brandt.

14.12 Del 4 i höstens föredragsserie *Ockupation, annektering eller folkets val. Om transnationer och överlappande områden i Europa* med Jens E. Olesen och Klas-Göran Karlsson.

35 publika evenemang, ca 3 100 personer deltog

Medlemmar

Sällskapet hade vid årsskiftet 31.12.2015

1 117 medlemmar (2014: 1 127).

Medlemsantalet fördelar sig enligt följande:

- hedersmedlemmar i Finland	29
- hedersmedlemmar utomlands	21
- korresponderande medlemmar i Finland	49
- korresponderande medlemmar utomlands	46
- stiftande medlemmar	11
- ständiga medlemmar	18
- årsmedlemmar	943

Hedersmedlemmar och korresponderande medlemmar 31.12.2015

<i>Hedersmedlemmar i Finland</i>	<i>kallelse</i>
Allardt, Erik, akademiker	1992
Andersson, Håkan, professor	2011
Björkstrand, Gustav, professor	2000
von Bonsdorff, Lena, musikpedagog och -skribent	2011
Engman, Max, professor	2014
Estlander, Carl Erik, kommerseråd	2001
Homén, Carl-Olaf, ped.dr h.c., vicehäradschef	2010
Huldén, Lars, professor	1993
Häggman, Ann-Mari, professor	2015
Häkli, Esko, professor	1985
Ivars, Ann-Marie, professor	2008
Jungar, Sune, professor	1999
Klinge, Matti, professor	1992
Lax, Henrik, vicehäradschef	2003
Lönqvist, Bo, professor	2006
Mazzarella, Merete, professor	1997
Nuolijärvi, Pirkko, direktör, professor	2010
Pettersson, Bo, professor	2013
Reuter, Mikael, fil.dr h.c.	2008
Saari, Mirja, professor	1996
Storå, Nils, professor	2001

Ståhlberg, Krister, professor	2004
Tandefelt, Marika, professor	2015
Tarkiainen, Kari, riksarkivare, fil.dr	1998
Törnudd, Klaus, pol.dr	1991
Wiklund, Henry, kammarrådet	2015
Vikström, John, ärkebiskop emeritus	2002
Villstrand, Nils Erik, professor	2014
Wrede, Johan, professor	2001

Hedersmedlemmar utomlands

Allén, Sture, professor	1991
Eklöf, Tor, dipl.ekon.	1989
Elmevik, Lennart, professor	1993
Engdahl, Horace, professor	2004
Espmark, Kjell, professor	1986
Jones, W. Glyn, professor	1985
Jonsson, Inge, professor	2000
Lönroth, Lars, professor	2001
Mæhle, Leif, professor	1986
Nielsen, Torben, överbibliotekarie	1981
Rosas, Allan, domare, juris doktor	2013
Ruin, Olof, professor	2000
Schoolfield, George C., professor	1984
Strömholm, Stig, professor	2002
Stähle Sjönell, Barbro, docent	2013
Teleman, Ulf, professor	2003
Thelander, Mats, professor	2010
Tottie, Thomas, överbibliotekarie	1987
Vahlquist, Fredrik, ambassadör	2003
Wollin, Lars, professor	2008
Ystad, Åse Vigdis, professor	2010
Österberg, Eva, professor	2007

Korresponderande medlemmar i Finland

Andersson, Erik, professor	1994
Asplund, Anneli, fil.lic.	1999
Blomqvist, Marianne, docent	1999
Brunell, Viking, ped.dr	2004
Edgren, Torsten, professor	1985
Eriksson, Jerker A., fil.lic.	1988
Finnäs, Fjalar, professor	2013
Gustafsson-Pensar, Ull-Britt, fil.mag.	1998
Jänicke, Gisbert, översättare	1993
Karlsson, Börje, rektor	1979
Kevin, Torbjörn, chefredaktör	2007
Kirri, Arto, professor	1993
Kokki, Kari-Paavo, museichef	1998
Kolbe, Laura, professor	2009
Korsström, Tuva, fil.mag.	2001
Krooks, Sven-Erik, fil.mag.	1979
Laaksonen, Pekka, professor	1985

Lappalainen, Päivi, professor	2010
Lindberg, Dag, fil.mag.	1994
Londen, Anne-Marie, professor	1999
Markkola, Pirjo, professor	2010
Moring, Tom, professor	2008
Mälkki, Susanna, orkesterdirigent	2015
Nilsson, Kim, professor	1984
Nordman, Marianne, professor	2003
Nuorteva, Jussi, generaldirektör, docent	2001
Nyberg, Stig-Björn, fil.mag.	1998
Ojanen, Ursula, lektor	1987
Palmgren, Sten, lagstiftningsråd	2009
Rastas, Pirkko, fil.mag.	2001
Rautalin, Marja-Leena, samh.kand.	1997
Rosenberg, Thomas, pol.mag.	2008
Rönnholm, Bror, kulturredaktör, författare	2003
Sandelin, Carl Fredrik, författare	1972
Slotte, Peter, docent	1997
Slotte, Ulf-Erik, ambassadör	2007
Stockmann, Doris, ekon.mag.	2000
Stormbom, Nils-Börje, professor	1980
Sundman, Marketta, professor	2000
Suurpää, Matti, fil.mag.	2000
Tallroth, Paulina, regeringsråd	2007
Tamminen, Marketta, fil.mag.	2004
Tarkka, Pekka, fil.dr	1980
Thölix, Birger, professor	1978
Warburton, Thomas, fil.dr h.c.	1969
Vento, Urpo, kansliråd	1981
Wolf-Knuts, Ulrika, professor, kansler	2003
Ziliacus, Clas, professor	2000
Ågren, Gösta, författare, fil.dr	1981

Korresponderande medlemmar utomlands

Björnsson, Anders, fil.kand.	1994
Blomqvist, Göran, verkställande direktör	2013
Brändström, Kjell-Arne, professor	2005
Burman, Carina, docent	2000
Dahlbäck, Göran, professor	2000
Daviðsson, Aðalsteinn, lektor	1997
Ekelund, Louise, docent	1992
Elsberga, Solveiga, översättare	1990
Fernandez, Jocelyne, universitetslektor	1974
Grünbaum, Catharina, fil.mag.	1998
Hjorth, Daniel, bokförläggare	1990
Holmqvist, Ivo, professor	1990
Hägerstrand, Olof, fil.dr	1987
Jansson, Torkel, professor	2004
Jávorszky, Béla, översättare	1988
Josephson, Olle, docent	2002
Kaplinski, Jaan, författare	1992
Katchadourian, Stina, översättare	1989

Kirby, David, professor	1995	Miinalainen Maria	arkivarie	Lindholm Ville	redaktionsassistent
Kivimäe, Jüri, professor	1991	Nyqvist Niklas	institutschef	Meinander Mary	ombrytare
af Klintberg, Bengt, professor	2003	Rosenström Marika	arkivarie	Movall Anna	redaktör
Kollberg, Bo-Ingvar, kulturredaktör	2003	Rönnqvist Sara	arkivarie	Norrback Märtha	redaktionschef
Liedtke, Klaus-Jürgen, författare	2015	Sandberg Mikaela	arkivförtecknare	Nylund Magnus	redaktör
Lind, John, Dr phil.	1992	Strandberg Hanna	arkivarie	Pihlflyckt Katarina	redaktör
Lindkvist, Thomas, professor	2003	Stubb Elisabeth	redaktör	Pihlflyckt Kira	redaktionsassistent
Lindman-Strafford, Kerstin, MA, förf.	1983	Sundström Marie-Louise	arkivsekreterare	Pokela Antti	grafiker
Lindroth, Bengt, journalist, fil.kand.	2009	Svanström Synnöve	arkivarie	Rask Hedvig	förlagsredaktör
Löfgren, Orvar, professor	2004	Södergård Lisa	arkivarie	Riska Hanna	förlagsredaktör
Melin-Köpiälä, Christina, lektor	1986	Vainio-Kurtakko Maria	förste arkivarie	Sandström Jenny	förlagsredaktör
Njarðvík, Njörður P., författare, professor	1992	West Monica	amanuens	Veit Elisa	redaktör
Nordberg, Bengt, professor	1997	Virtanen Mirva	arkivarie	Wilson Evelina	förlagsredaktör
Ohlander, Ann-Sofie, professor	2002	Öhman Janina	arkivarie	Öhrnberg Kaj	forskare
Olesen, Jens E., professor	2013	Österlund-Pötsch Susanne	arkivarie		
Peterson, Kjell, fil.dr h.c.	1996				
Pettersson, Torsten, professor	2007	Forskning		Förmögenhetsförvaltning	
Poulsen, Jóhan Hendrik, professor	1993	Aaltonen Patrik	forskare	Gerkman Kristian	placeringschef
Reinhammar, Maj, docent	2008	Edgren-Henrichson Nina	projektchef	Saarinen Britt-Susanne	vd-assistent
Rüütel, Ingrid, folklivsforskare	1992	Holm Sophie	forskare	Wallgren Dag	verkställande direktör
Sandøy, Helge, professor	2003	Holm-Cüzdan Helena	forskare	Wiljanen Hans	fastighetschef
Schweitzer, Robert, fil.dr	2004	af Hällström-Reijonen Charlotta	forskare		
Sjögren, Peter A., företagskonsult	2008	Kuvaja Christer	forskningschef	Sekretariat	
Stenius, Yrsa, journalist, författare	2009	Meinander Christel	forskningsassistent	Kjellin Lisbeth	kanslisekreterare
Ternhag, Gunnar, professor	2010	Näsman Marina	forskare	Lång Jonas	kanslichef
Thelander, Kerstin, universitetslektor, fil.dr	2013	Rytikoski Kajsa	forskningssekreterare		
Westin, Charles, professor	2010	Sandell Karin	forskare	Administration	
Wretö, Tore, professor	1977	Thylin-Klaus Jennica	forskare	Helenius Sonja	bokförelse
		Tolvanen Eveliina	forskare	Karlsson Roger	vaktmästare
		Wikner Sarah	forskare	Nygård Jungar Ingela	personaladministratör
				Olin Ninny	ekonomichef
				Selén Margareta	ekonomisekreterare

Personal 31.12.2015

Arkiv

Bergman Anne	arkivarie
von Bonsdorff Anna	arkivförtecknare
Ek Jacobina	bibliotekssekreterare
Eklund-Strang Birgitta	arkivarie
Ekrem Carola	arkivarie
Ginström Martin	bibliotekarie
Gustavsson Pamela	förste arkivarie
Hakala Petra	förste arkivarie
Hellman Katja	förste arkivarie
Jylhä Sanna	arkivarie
Laitinen Nelly	arkivarie
Lindholm Pia	arkivarie
Lindqvist Yrsa	förste arkivarie
Linnovaara Kristina	arkivchef
Luoma Kaisa	arkivarie
Lönnblad Marie	amanuens

Förlag

Asp Pia	redaktör
Berg Patricia	projektledare
Bredbacka-Grahn Malin	förlagsredaktör
Claes Pieter	redaktionsassistent
Dahlberg Mats	redaktionsassistent
Ervalahti Nora	förlagsredaktör
Forssell Pia	huvudredaktör
Grandell Jens	redaktör
Gustafsson Sofia	redaktionsassistent
Hakamies-Blomqvist Liisa	förlagschef
Herberts Carola	redaktör
Kilpelä Eliel	redaktör
Knif Henrik	äldre redaktör
von Knorring Britt-Louise	t.f. förlagssekreterare
Krokkfors Ina	redaktionsassistent
Kurtén Hanna	redaktionsassistent
Köhler Sebastian	redaktör
Lillqvist Jonas	ledande förlagsredaktör
Lind Ida-Lotta	redaktionsassistent

Informationsförvaltning

Höckerstedt Harald	medietekniker
Kylander Johan	planerare
Labart Niklas	IT-specialist
Martonen Kai	bildbehandlare
Rentola Janne	fotograf
Salonen Martin	IT-assistent
Stolt Dennis	IS-chef
Söderman Karola	informationsförvaltningschef
Wikholm Mats	IT-chef
Ørsted Tove	bildbehandlare

Kommunikation

Hinkkanen Lena	receptionist/informatör
Löfstedt-Söderholm Gunilla	kommunikationschef
Rahikainen Agneta	programchef
West Ingela	informatör
Åberg Linda	evenemangssekreterare

TEXTER

Nanette-Marie Forsström/Outhouse Media s. 6, 24
Katja Hellman & Johan Kylander s. 8
Hanna Riska s. 14
Nina Edgren-Henrichson s. 16
Hedvig Rask s. 18
Kira Schroeder/Outhouse Media s. 20
Christer Kuvaja s. 27
Peik Henrichson s. 30
Karin Dahlström s. 36
Övriga texter: SLS

FOTON

Nanette-Marie Forsström/Outhouse Media s. 6, 24
Cata Portin s. 19
Kira Schroeder / Outhouse Media s. 20, 23
Peik Henrichson s. 30–31
Linda Åberg s. 34
Johannes Tervo s. 36–37, 38, 39, 40
Kristian Gerkman s. 46
Övriga foton: Janne Rentola

SVENSKA LITTERATURSÄLLSKAPET I FINLAND

PB 158, FI-00171 Helsingfors
09 618 777

Besöksadress: Riddaregatan 5, Helsingfors
www.sls.fi